

פרס קרן רבינוביץ' על מפעל חיים 2020

רוקודים

מגזין לריקודי עם ומחול

NIRKODA

עמותת ארגון המדריכים
והיוצרים לריקודי עם

גליון מס' 104 | אוקטובר 2020

מוענק לשוקי הופמן

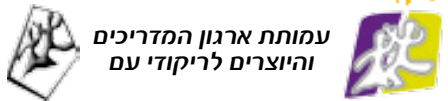
רשת בתי ספר
למחול "מחולה"
בניהול משפחת
הופמן:

ירושלים
תל אביב
רמת השרון
גבעת שמואל
סביון

רוקדים

מגזין לריקודים עם ומחול

NIRKODA

גיליון מס' 104 | אוקטובר 2020

לקבלת המגזינים לתיבת האימיל שלך אנא הצטרף כ-VIP

- מו"ל "רוקדים נרקודה", בשיתוף המכון לריקודים-עם (IDI), ארה"ב, נשיא: בוב לוין, יו"ר: טד קומט
- עורכים: ירון מישר, רות גודמן, דני עוזיאל
- חברי מערכת: שני קרני אדוקולסי, הוני גולדפיין, בני לוי, יהודית פיקסלר, רות שנברג
- עריכה גרפית: אנה קדרי
- המערכת: רוקדים, דרך משה דיין 96/35 תל אביב 67320 טל: 052-5620447 פקס: 03-5614651 דוא"ל: rokdim@rokdim.co.il אתר אינטרנט: rokdim.co.il

למנוי לחץ כאן

פרס קרן רבינוביץ' על מפעל חיים 2020

מוענק לשוקי הופמן

רשת בתי ספר למחול "מחולה" בניהול משפחת הופמן: ירושלים תל אביב רמת השרון בעת שמואל סביון

ירון מישר

רות גודמן

דני עוזיאל

קוראים יקרים,

ברגע האחרון, כאשר העיתון כבר מוכן, נפטר אחד ממעצבי תנועת ריקודי העם שלנו - **יואב אשריאל** ז"ל. מערכת "רוקדים-נרקודה" מצדיעה לאיש ולפועלו. בעיתון זה דברי פרידה של ביתו - **רקפת אשריאל**.

החלום מתגשם: <http://magazines.rokdim.co.il/> נמצא ברשת ואתם יכולים לקרוא את כל הכתבות כבר בתוך האתר החדש שלנו.

אנחנו פותחים **במימון המונים**, ומקווים לראות את כולכם משתתפים **בהחזקתו, פיתוחו ובעיקר הכנסת כל גיליונות "רוקדים-נרקודה"**, "רוקדים" ו"מידעם" משנת 1987 עד היום - 33 שנים של אנשים, כתבות, תחקירים, אירועים וחוויות. (תודה רבה **לאמנון בן דוד!! המתכנת**).

האתר הינו רק המבנה - ה"בית". התוכן עצמו ייכנס לאתר לאט לאט. לפנינו חודשים רבים (לפחות שנה) של עשייה, סריקות עמודי העיתונים, עריכתם בגודל המתאים, איגודם לכתבות בודדות וגיליונות מלאים, והכנסתם לאתר, כמו גם שחזור הכתבות בצורת טקסט. המון עבודה. זוהי **ההיסטוריה הכתובה** של ריקודי העם ב-33 השנים האחרונות ואני מקווה שבעתיד נוכל להכניס גם גלריית תמונות לפי שנים וכתבות וידיאו. החומרים שמורים אצלי.

באתר תוכלו לראות כל גיליון בשלמותו, תוכלו לראות את כל הכתבים, העורכים והמתרגמים, ובעיקר תוכלו לחפש כל כתבה לפי חתך רצוי (נושא הכתבה, מספר הגיליון, כותב הכתבה, שנת הוצאת הגיליון וגם חיפוש לפי טקסט חופשי).

אנו מזמינים כל אחת ואחד מכם, אלה שההיסטוריה והתרבות הזו חשובה להם, לקחת חלק ב"מימון המונים" של פרויקט ענק וחשוב זה.

משבר הקורונה מכה בנו. משבר כזה לא חווינו מעולם... ואיש אינו יודע מתי נחזור לשגרה. המגפה הפוגעת בכל העולם מזעזעת אותנו בעוצמה אדירה. בכל העולם בוטלו הרקדות, אח"כ חזרו בחלק מהמדינות בקפסולות ובמגבלות רבות אחרות (רקדנו עם מסכות), ובמקומות שונים בעולם שוב חוזרים לאיסור מוחלט על כל אירוע ריקודים במפגש אמיתי.

המצב הביא ליוזמות רבות של מרקידים שונים, ברחבי העולם. אנשים שנתנו לרוקדים שלנו קרני אור וקצת אופטימיות בחשיכה שנפלה על כולנו. הרקדות זום, "מרתונים און ליין" חובקי עולם, השתלמויות בזום והרקדות חיות בפיסבוק וביוטיוב. כל מה שדומה אך איננו "הדבר האמיתי" - המפגש הבלתי אמצעי בין הרוקדים בעת ההרקדה, ובכ"ז משהו.

על יוזמות אלה ועל הניסיונות למצוא פתרונות וגם על חיפוש עזרה כלכלית למדריכים, תוכלו לקרוא ב-5 כתבות שונות בגיליון זה: **דבר הארגון, דבר המדור, מעגל החיים, הורה קורונה, רוקדים ברעננה**.

שוקי הופמן, המנהלת האמנותית של "מחולה", זכתה בפרס נוסף - **פרס קרן רבינוביץ'** מטעם עיריית ת"א ברכות וראיון מקיף עמה בגיליון זה.

יומולדת **80 לדן בירון** וחג ל"להקת הסטודנטים ירושלים", ראיונות עם **איילה גורן-קדמן**, רשמים מ"**קמפ בתנועה 2019**", **ריקוד החודש** - באת לי פתאום, והמדור "**החוויות של אלכס**" - הכל כאן בגיליון שלפניכם.

קריאה מהנה

ירון מישר, רות גודמן ודני עוזיאל - עורכים.

מגיל צעיר מאוד הושפעתי מכם ולמדתי לרקוד. השקעתם בי הרבה זמן ומאמצים ורצונכם נשא פרי. יש שיגידו שאלה הגנים ואולי זאת בכלל השפעת הסביבה ואולי שני הגורמים גם יחד.

כנערה הופעתי עם להקות המחול באירופה, סיימתי קורס מדריכי ריקודי עם של הועד הפועל בהצטיינות ולימים הפכתי להיות מושא גאוותכם כשהייתי רקדנית בזכות עצמי בסטודיו "בת דור" ולאחר מכן סיימתי בהצטיינות יתירה הוראת מחול בסמינר הקיבוצים.

הייתי מורה לבלט קלאסי, מודרני וג'אז, ולאחר קבלת שני תארים אקדמיים, מרצה במכללת וינגייט. אינני יכולה לשכוח איך השווצת בי לפני כל אחד ואחד בציון העובדה שהבת שלך מלמדת בוינגייט.

לא היית אבא רגיל כמו כל האבות. היית אבא מיוחד, צעיר, חבר שכיף לשהות במחיצתו. למרות שהיית כל כולך שקוע בפיתוח הקריירה ככוריאוגרף, עובד עם להקות מחול, מרקיז בחוגים ובהרקדות המוניות, ומרכז השתלמויות למדריכים - תמיד היית מסור למשפחה, לאימא ולנו ילדיך ונכדיך. היית אוזן קשבת ובאת לקראתנו בכל דבר. עשית עבורנו מעל ומעבר, תמיד השקעת בנו הילדים והנכדים בפינוקים, טיולים, מסעדות ובילויים.

היית סבא צעיר ומיוחד, ה"סבא" בהא הידיעה. עבור ילדיי היית דמות משמעותית בחייהם והרבית לפנק אותם ולבלות במחיצתם.

היית אבא עם ראש פתוח שמתעניין במגוון תחומים שאינם קשורים ישירות למקצוע ריקודי העם. תחומים כמו: אדריכלות, גיאוגרפיה, היסטוריה, מוזיקה, תרבות ואמנות והכל מתוך התעניינות, סקרנות ולמידה עצמית. וכתוצאה מכך הייתה לך השפעה גדולה עלי בטיוולים שנסענו ביחד במסגרת המשפחה.

כל כך אהבת לטייל, מי כמוני יודעת. בכל הזדמנות שבה לא עבדת היינו מטיילים ומבלים במקומות שונים בארץ ובעולם. מתוך אותם מקומות שאבת השראה ליצירת ריקודים חדשים. כל כך נהייתי לטייל איתך ולשמוע סיפורים על המקומות החדשים. הידע שלך היה בלתי נדלה, ממש אנציקלופדיה מהלכת.

תמיד כשהיית רוקד איתי ומדגים עמי במרכז המעגל הייתי בעננים. כל כך התגאיתי בך, כי אתה כל כך מיוחד וייחודי. מבחינתי היית האבא המושלם עלי אדמות.

אבא, אני נפרדת ממך בידיעה שאתה עכשיו בידיים טובות. אתה נמצא ביחד עם אימא ושניכם שומרים אחד על השני. אתה ואימא שניכם בלבי לעד, לנצח נצחים. אתם בלתי מנוצחים מבחינתי.

אוהבת אתכם עד אין קץ! 🍀

פרידה מאבא

אבא יקר!

אינני מאמינה שלא אראה עוד את עיניך הכחולות, את חיוך הרחב ואת הטוב של אור פניך. שלא אוכל לשמוע את קולך ולא אוכל לדבר איתך ולספר לך על הנכדים והנינים שלך.

החודש האחרון בביה"ח היה הקשה ביותר בחיי. רק רציתי שתצא מזה בחיים אבל כנראה שהחיים גדולים מאיתנו. אתה כל כך חשוב לי וכל כך השתדלתי, כמיטב יכולתי שתצא מהניתוח ותבריא. אני מתנחמת בעובדה שלא סבלת וזכית למוות של צדיקים כי אתה צדיק אמיתי.

למרות העובדה שהיית חדשן בתחומך, שובר מוסכמות, כל כך מוכשר, סוג של אמן, גאון בתחומך, מעולם לא התנשאת, תמיד היית צנוע, עממי ומשוחח בגובה העיניים. כל בני האדם היו שווים בעיניך ואת זה גם הנחלת לנו.

תמיד הייתי קשורה אליך מאוד, אך מאז שאימא נפטרה הקשר בינינו הלך והתהדק. אני לא יכולה לדבר עליך מבלי להתייחס גם לאימא. אתם שניכם כגוף אחד הייתם לי הורים נהדרים והודות לכם זכיתי לילדות מאושרת.

נולדתי וגדלתי לבית בו השירים והריקודים היוו שגרת חיים. גדלתי בבית מיוחד, בית פתוח וליברלי. תמיד היו באים אלינו יוצרים צעירים שלקחת תחת חסותך וטיפחת אותם. לא אשכח איך עזרת להם לחבר את הריקודים ואתה ביחד עם אימא רקדתם איתם בסלון ביתנו.

אתה ואימא, שניכם השלמתם אחד את השנייה והתמזגתם זה בזו בהרמוניה: אימא הייתה המורה, המדריכה בחסד ואילו אתה היית הכוריאוגרף והיוצר שמאחורי הריקודים.

בהלוויה שלך התנגן השיר "יצאנו אט", הריקוד האחרון אותו יצרת לזכרה של אימא. שאהבה כל כך את השיר. זהו השיר המחבר בין שניכם.

כילדה, כשהייתי מגיעה להרקדות שלך ושל אימא וראיתי אתכם רוקדים ביחד לא הבנתי בזמנו עד כמה הייתם "גדולים" ופורצי דרך בתחומכם ורק כשבגרת הבנתי את משמעות עבודתכם - אמנותכם.

רקפת אשיראל

יואב אשיראל

יואב אשיראל עם הבת רקפת ושלמה ממן

כוריאוגרפיית החיים של שוקי הופמן

זוכת פרס קרן רבינוביץ' על מפעל חיים 2020

• רבבות חניכים של מחול ברחבי הארץ ואפילו בעולם • עשרות כוריאוגרפיות שהפכו לקלאסיקות • ייצוג ישראל בטקסים ממלכתיים וברחבי תבל • תעודת כבוד מטדי קולק ראש העיר המיתולוגי של העיר ירושלים • הקמת והובלת "מחולה" - מערך המחול מהגדולים בישראל • בחירתה ליקיר ירושלים, 8 פעמים הפקה וכוריאוגרפיה של טקס הדלקת המשואות בהר הרצל • ועכשיו - פרס קרן רבינוביץ' על מפעל חיים • שוקי הופמן, הירושלמית פורצת הדרך מהגדולות של המחול הישראלי בארצנו.

הראשונים ככוריאוגרפית מתקבלים בהתלהבות במערכת בתיה"ס בעיה. לא רחוק היום שראש העיר המיתולוגי **טדי קולק**, מנתב אותה לתפקיד ראש מדור המחול בעירייה.

מכאן מתנהלים חיי הזוג הופמן על מי סער גועשים. הם מגדירים את עצמם כ"זורקוהוליקים" חסרי מנוחה. ידם בכל מגוון פעילויות תרבות רחבות היקף דאז בעיר הבירה שלנו. טקסי סיום של כיתות בתיה"ס, מופעים רבים, ארגון חבורות זמר מקומיות, עבודה עם **לילית נגר** בערוץ 1 הטלוויזיוני שחור-לבן, ניהול

היא נולדה בשם **שושי**, אולי **שושנה**, בירושלים, לפני 68 שנים. בכיתה ח' הודבק לה הכינוי **שוקי**, זה שהפך עם השנים למותג בתחום המחול הישראלי, כינוי שדבק באישה שהעירה את עיר הקודש וסחפה אותה עם התנועה והריקוד לגבהים חדשים ומרתקים.

כבר בכיתה ט' הכירה את מי שילווה אותה בצלילי האקורדיון שלו, כמו בחייה הפרטיים לאורך כל חייה, **שלומי**, הפרטנר האולטימטיבי שלה עד ימינו אלה.

מאז הם הזוג המיתולוגי שבמשך עשרות שנים הביא את בשורת המחול הישראלי אל קצווי ארץ וקצווי עולם, באין ספור אירועים ופורומים, כמייצג התרבות הזאת לאלפי חובבי המחול והזמה. הסימביוזה המופלאה בין כישורי התנועה לכישורי המוזיקה של בני הזוג שוקי ושלומי, אפילו נתנו בפי מכריהם את הכינוי "**שלוקי**" (שלומי ושוקי לחובבי הז'אנר).

תחילת שנות ה-70, השרות בצה"ל, שוקי בוגרת קורס מדסי"ם בבה"ד 8 (גילוי נאות: כותב כתבה זאת היה מפקד הבסיס הזה), ושרות כמדריכת אימון גופני בצבא ומדריכת חיב"ה. שלומי טנקיסט בשריון ומנעים בנגינתו באקורדיון כתוספת תרבותית לחבריו ביחידה.

שוקי מסיימת קורס מדריכים לריקודי עם ומתחילה להדריך את ילדי העיר ירושלים בבתי הספר ובצופים. הכישורים הכוריאוגרפיים שלה מבצבים וצעדיה

דוד בן-אשר
צילומים:
דוד בן-אשר
ואלבום המשפחה

שוקי הופמן.
צילום: תומר הלפרין

שוקי ושלומי הופמן

שוקי על רקע ציור שציירה

מחולה בטיילת ארמון הנציב. צילום: ארכיון מחולה

הצחקת אותי. אני לנוח? אני לשבת בשקט?! מי שמכיר אותי - אני פלפל. העשייה והאקשן זה ה-DNA שלי. אם אני לא רוקדת אני מציירת, ואם לא מציירת אז מפסלת, ואם לא מפסלת אז מעצבת. באמת, אני מסתכל סביב ופסלים יפהפיים מעשי ידיה מקשטים את דירתה המשקיפה לים בשכונת המגורים האקסקלוסיבית בצפון תל-אביב.

ואז מוסיפה שוקי: הרי מהות תפקידנו האמנותי הוא להלהיב ולהוביל אנשים עם רוח של עשייה ולהגיע לשיאים חדשים. אז בצעירותי, הקמתי פרויקט "במות חופשיות" בעיר, ומיזמים לעזרה לנוער מתקשה, ולצד אלה יסדתי להקת פולקלור שהדגל שלה הוא מורשת ארצישראלית לצד מודרניות ורמה טכנית גבוהה.

בד בבד, במסגרת העירונית מקימים הזוג שלוקי את חבורת הזמר העירונית עם המנצח **יוסי דברה**, עם תזמורת, העמדות כוריאוגרפיות של שוקי, תלבושות מיוחדות, תוכניות למופעים. יחד נוצר גוף אמנותי גדול ראשוני בהיקפו. זהו למעשה שילוב של להקת המחול "הורה ירושלים" עם חבורת הזמר, בסיס להרחבה בהמשך הדרך.

בשיתוף הכוריאוגרפית והמדריכה **ברכה דודאי** ז"ל, מוקמת להקת הילדים "הורה אפרוחים" ועם **מיכה נס** מוקמת "הורה נעורים", הכל תחת קורת גג אחת.

תם עידן. יום חדש בפתח

שנות הפעילות המאוד אינטנסיביות בעירייה הובילו לחשיבה מחודשת של הזוג הופמן. לאחר תקופה ארוכה רבת הישגים החליטו לשנות כיוון לעבר עסק עצמאי. הם עזבו את העירייה, ברוח טובה, ופנו למפעל חייהם החדש - פתיחת סטודיו פרטי משלהם.

התזמורת העירונית ע"י שלומי וניהול כולל של "הורה ירושלים" ההולכת ומתפתחת למותג ארצי מוכר ומוערך. באופן חריג הם מקבלים אישור מיוחד מטדי לעבוד כזוג נשוי בעירייה, טדי פשוט לא מוכן לוותר על שניהם כתורמים מעל ומעבר לתרבות העיר.

"הורה ירושלים" - חבורת המחול והזמר במוקד עשייתם העירונית. שלומי המנהל ושוקי הכוריאוגרפית, בתנועה מתמדת. כך כ-16 שנים, עם מאות הופעות ברחבי הארץ ופסטיבלים בינלאומיים בארצות רבות. **טדי קולק** מכתיר את שוקי כ"עובד מצטיין בעירייה".

החאן המיתולוגי - עוד נדבך במורשת הארץ

במקביל לעבודתם בעיריית ירושלים, עם "הורה ירושלים" ושאר פעילויות בעיר, תרמו הזוג "שלוקי" את תרומתם הפולקלוריסטית הייחודית. כל ערב, אבל ממש כל ערב, הופעת פולקלור ישראלית בחאן הירושלמי, עם **חופני** המיתולוגי, **יפה ירקוני** ואחרים ובניהולו של היזם הבעלים **אלי סיטון**.

מאות מופעים, אפילו במוצאי ליל הסדר ולעתים גם שתי הופעות בערב אחד. אלפי תיירים והמוני ישראלים חזו במופע הפולקלור הללו בכוריאוגרפיות קומפקטיות של ריקוד חסידי, הורה, אדמה, סגנון מזרחי, בהן הקפידו להביא את ישראל היפה לפני הכל.

10 שנות חאן לתפארת בירת ישראל. ומשם מועדון "ירושלים של זהב" ואז גם פרויקט "הצברים" ב"מקא" כהמשך להשרשת ההוויה הישראלית ומורשת הארץ. בין לבין, מפציע לעולם הבן הבכור **יניב**.

אז אפשר לנוח קצת, שוקי? להתרווח על זרי הדפנה, ליהנות מפרי עמל של שנים, קצת שקט לנשמה?

"הצחקת אותי. אני לנוח? אני לשבת בשקט?! מי שמכיר אותי - אני פלפל. העשייה והאקשן זה ה-DNA שלי. אם אני לא רוקדת אני מציירת, ואם לא מציירת אז מפסלת, ואם לא מפסלת אז מעצבת."

מתוך חזרות בסטודיו "מחולה מרכז"

שוקי לייצג את ישראל באירוע בינלאומי בדיסנילנד באורלנדו. ההופעות הרבות באירוע זה חשפו את להקת "מחולה" כשגרירת התרבות והאמנות הישראלית האולטימטיבית בפני אלפי הצופים שביקרו במקום. כשגרירי תרבות ייצגנו את ישראל גם בברזיל, דנמרק, שבדיה, אנגליה, צרפת וארה"ב.

ההצלחה של הלהקה ובית הספר הייתה גדולה, וכעבור מספר שנים פרצנו את גבולות ירושלים ופרשנו שלוחות למקומות אחרים בארץ. פתחנו פעילויות בערים שונות, כשהיום סניפי "מחולה" פרושים בתל אביב, רמת השרון, סביון, גבעת שמואל וירושלים.

במסגרות הללו עברו במשך השנים ממש אלפי תלמידות ותלמידי מחול מגיל 4 ועד בוגרים. משך 33 שנות קיומה של "מחולה" עברו אצלנו רבבות בני נוער, שחלקם הגיעו לרמות ריקוד גבוהות ביותר. חניכים שלנו המשיכו דרכם בלהקות הטובות בארץ - להקת בת שבע, מיומנה, הלהקה הקיבוצית, ורטיגו, טרם, הבלט הישראלי, ענבל פינטו ובתי ספר יוקרתיים בחו"ל.

מצאו מקום מיוחד במושבה הגרמנית בירושלים שם פתחו סטודיו עם מגוון סגנונות מחול, דבר שהיה חדש אז בבירה.

למדו שם בלט קלאסי, מודרני, סטפס, פלמנקו, ריקודי בטן, סלוניים, ג'ז, וכמובן - ריקודי עם ושנות ה-60. מצאנו במקורות את השם "מחולה" כנגזרת למילה "מחול" ואיתה יצאנו לדרך.

מספרים שוקי ושלומי:

הופצצנו בתלמידים. כבר בהתחלה נרשמו יותר מ-1,000 ילדים ובני נוער בכל הגילים. הסטודיו לא עמד בקצב הביקוש וכך פתחנו בזה אחר זה 5 סניפים במתנ"סים בעיה העסקנו מורים רבים ואני כמורה ראשית הנחיתי את כלל העשייה וניהלתי אמנותית את בית הספר ואת הלהקה הבוגרת. לצד זאת תמיד שמרתי על קשר ותקשורת ישירה עם כלל התלמידים הצעירים, עם ההורים והמשפחות וזה מה שמוביל אותי עד היום בעשייה.

בהמשך הרחבנו את כר הפעולה גם למבשרת ציון ולמקומות אחרים בארץ.

עידן חדש, אתגר גדול - הקמת "מחולה"

ב-1989 הרגשנו בשלות מלאה, מספרים הצמד שלוקי. סימנו לעצמנו יעד חדש ומאתגר נוסף - הקמת להקת ריקוד ברמה הכי גבוהה, שתהיה למעשה אבן דרך ושאיפה לכלל התלמידים ללכת בעקבותיה. והלהקה באמת עשתה לעצמה שם. לכבוד חגיגות המילניום, בשנת 2,000, הוזמנה להקתה של

נועה הופמן, בת הזקונים. צילום: אור דנון

"הופצצנו בתלמידים. כבר בהתחלה ב-1988 נרשמו יותר מ-1,000 ילדים ובני נוער בכל הגילים. הסטודיו לא עמד בקצב הביקוש וכך פתחנו בזה אחר זה 5 סניפים במתנ"סים בעיר ירושלים דאז."

יניב ודורית הופמן. צילום: שלומי פרי

לא מזמן לקח יניב על עצמו את דרכי בניהול הלהקה הבוגרת אותה הביא לשיאים חדשים. להקת "מחולה" ידועה בארץ ברמתה ובמופעיה, והכוריאוגרפיות של יניב הן סימן היכר, וזאת לצד שחזורים של החומרים שעשיתי אני בשנים ההן. ישן לצד חדש. אנו מופיעים דרך קבע בפסטיבלי כרמיאל ואשדודאנס.

בשנה שעברה קיבלתי לביים את מופע הפתיחה של אשדודאנס ולצד דורית ויניב עשינו מופע שנקרא "מזל טוב - השמחות שלנו". הייתה חגיגה של ישראליות על הבמה עם להקות מכל הארץ.

אפשר לומר בביטחון ש"מחולה" הנה כיום מערכת ענפה לתחום המחול הישראלי ושאר הסגנונות, ממש מהגדולות בישראל, הן בהיקף מספר החניכים והן ברמה המקצועית של מרכזי המחול שלנו. יש אצלנו להקות מחול בכל שכבת גיל, שביניהן גם 5 להקות ייצוגיות של תיכון ובוגרים ברמה גבוהה מאד בקנה מידה ארצי מוכר.

8 פעמים הופעתם בטקסי הדלקת המשואות בהר הרצל עם כוריאוגרפיות מרהיבות שלכם - שוקי יניב ודורית - ה"הופמנים". מה עם זה ומתי יקרה שוב?

8 פעמים נבחרתי לשמש ככוריאוגרפית של מופעי המחול בטקסי הדלקת המשואות בערב העצמאות, מספרת שוקי. הבאנו כ-300 רקדנים בכוריאוגרפיות חדשניות ותואמות את גודל האירוע. כל פעם השקענו חשיבה מיוחדת לפי הנושא של משרד החינוך לאותה שנה.

ההשתתפות בטקס המכובד הזה, הצריכה, כמובן, הרבה חזרות והכנות ללא גבול. כל המשתתפים היו

במקביל לזה הכשרנו מאות מדריכים, שחלקם ידוענים בתחומם. הבן שלנו יניב הכיר את אשתו דורית ב"מחולה", וכצפוי הם הפכו למדריכים ואח"כ למנהלים אמנותיים וכוריאוגרפים מרכזיים ברשת. אליהם הצטרפה אחר כך גם הבת האמצעית יעל ובהמשך גם נועה, בת הזקונים. וכך יצא שכל המשפחה מרקדת, מלמדת ויוצר כוריאוגרפיות.

יניב ודורית מנהלים שניים מהסניפים המצליחים של "מחולה" - ברמת השרון ובתל אביב וזאת אחרי שנים רבות בהן ניהלו אמנותית את הלהקות ב"מחולה" ירושלים. שנים רבות עשינו יחדיו את טקסי הדלקת המשואות, את טקסי "תגלית" ו"מסע" את המכבייה ועוד.

בהמשך נכנסה גם יעלי לעניינים ולקחה על עצמה את ניהול סניף קריית היובל בירושלים ובהמשך עזרה בפתיחת הסניף ברמת השרון שם היא מלמדת עד היום. נועה, בת הזקונים, הפכה לרקדנית סולנית של "מחולה", ממש כמו סמל על הבמה, וכיום היא מנהלת מקצועית של כל העשייה בסניף גבעת שמואל ובלהקות ברמת השרון ותל אביב.

במהלך השנים הקמנו מסלולים תחרותיים, זכינו בפרסים רבים הן בפולקלור והן במחול מודרני. אך חשוב מכך - יצרנו שיטות לימוד של בניית בית ספר לפי רמות ידע, כך שכל אחד, בכל רמה, מוצא את עצמו ואת מקומו בעולם המחול. אנחנו משקיעים בכל הגילאים ובכל הרמות את אותם המשאבים - מופעים, תלבושות, צוות בכיר ועוד. זה סוד השיטה.

משפחת הופמן. צילום: תומר הלפרין

יעל הופמן

לעשייה אין גבולות

הרקורד של שוקי עשיר ומגוון. היא הפיקה ערבים בפסטיבל כרמיאל, עשתה כוריאוגרפיות בטקס המכביה, באירועים בקיסריה, ביימה מופעים של משרד החינוך ועוד. העבירה הרצאות אורחת באקדמיה בירושלים ובמכללת וינגייט, שימשה שופטת בפסטיבל ישראל ובבחינות של מוסדות שונים במגמות המחול. זכתה להכרה בינלאומית כאשר הוזמנה לתחרויות פולקלור בינלאומיות שם גם זכתה למדליות הוקרה.

ככוריאוגרפית אורחת, יצרה כוריאוגרפיות ללהקות מוערכות, בהן "אנחנו כאן", "משגב", "צבעי מחול חדרה", "הורה אשקלון" וכן להקות יהודיות בברזיל ובאנגליה.

להקת "מחולה" זכתה במדליה כסף בתחרות בדיז'ן בצרפת, מקום ראשון בקפריסין, טור של חודש הופעות בסין ואנגליה ופסטיבל דרומוביל בקנדה, וזו רק רשימה חלקית.

יצירות של שוקי הפכו לנכסי צאן ברזל בפולקלור והועלו ע"י להקות ידועות בארץ. בין היצירות המוכחות: הורה סחרחורת, לא תפגע בי עין הרע, לירושלים, מעוף, טריו ועוד. יצירתה "עדיין כאן" יחד עם **שושנה דמארי** שהועלת בפסטיבל כרמיאל, קיבלה את פרס ריקוד השנה על ידי אמנות לעם בשנת 2006.

בשנת 2017 יזם בנה יניב את המופע "רוקדים שוקי" – 40 שנות יצירה" שהינו מופע חגיגי לרגל יום הולדתה

צילום: דורית הופמן

רקדני מחולה. אנחנו נהגנו לעשות כוריאוגרפיות כעבודת אמנות מורכבת ויצירתית עמוקה מאוד, עשינו חזרות רבות לפני האירוע והכנות ללא גבול. אני גאה שהיינו חלק משמעותי באירוע ממלכתי בסדר גודל כזה.

בשנים האחרונות, מפיקי האירוע עשו שינוי בקונספציה ועברו להתמקד יותר בפירוטכניקה, זיקוקים ונוצצים, לייזרים ורחפנים. זה פחות התאים לנו. אנו יותר בתחום האמנות והישראליות. אולי נחזור לזה, תלוי בתפיסת העולם של הממונים על הטקס הזה.

מתוך הריקוד "כשושנה" בכוראוגרפיה של שוקי. צילום: תומר הלפרין

מחולה בפסטיבל כרמיאל. צילום: אייל יינון

כדי היצירה עם הקבוצה הגדולה שאיתה אני עובדת. יצירות שלי אולי הפכו לנכסי צאן ברזל, לקלאסיקה ישראלית. יצרתי ריקודים ייחודיים כמו למשל על השיר הבה נגילה בעיבוד חדשני, שם יצרתי עיבוד מזרחי משולב ג'אז, כעין שילוב אוריינטלי מודרני. או למשל היצירה המקורית "מעוף". דמיינתי את הציפורים בלבן וכך יצרתי שפה, תלבושת, מוסיקה יחד עם **מנחם קורן-מנטה** המוכשר. (שותפים לעיצוב התלבושות ל"מעוף" **לאה תורן וישראל שפירא**).

לעומת זאת, כשיש יצירה שהיא חלק מתוכנית מוכתבת כמו טקס הדלקת המשואות למשל, שם אני בונה את הכוריאוגרפיה עם הרבה מחשבה ותכנון מוקדם עם שותפים לעשייה.

"מחולה מרכז" בגבעת שמואל כמודל חדשני בארץ

"מחולה" גבעת שמואל, הינו, אחד מחמשת המרכזים של "מחולה" ברחבי הארץ. זהו הסטודיו החדש ביותר ברשת, המהווה מרכז רב ממדי על פי השיטה שפותחה במחולה על ידי ה"הופמנים". זה מתבטא בהיקף הסגנונות, במגוון האוכלוסייה, במצאי התשתיות והמכשור, באיכות האולמות, במקצועיות ההדרכה והארגון המיטיב.

שירי רפאל מנהלת המשרד של מחולה מרכז בגבעת שמואל ורקדנית מובילה בלהקת "מחולה" הבוגרת של **יניב הופמן**, מספרת: לרשותנו מרכז מחול משוכלל ופעיל ללא הפסקה. אולמות מחול מצוידים היטב, רצפות מחול ושאר המתקנים המתחייבים מסטודיו ברמה כזו. אנו מתמקדים בסגנונות ריקוד שונים - מודרני, ג'אז, בלט קלאסי, ישראלי עכשווי, היפ הופ, ויש גם תחומים אחרים.

צילום: תומר הלפרין

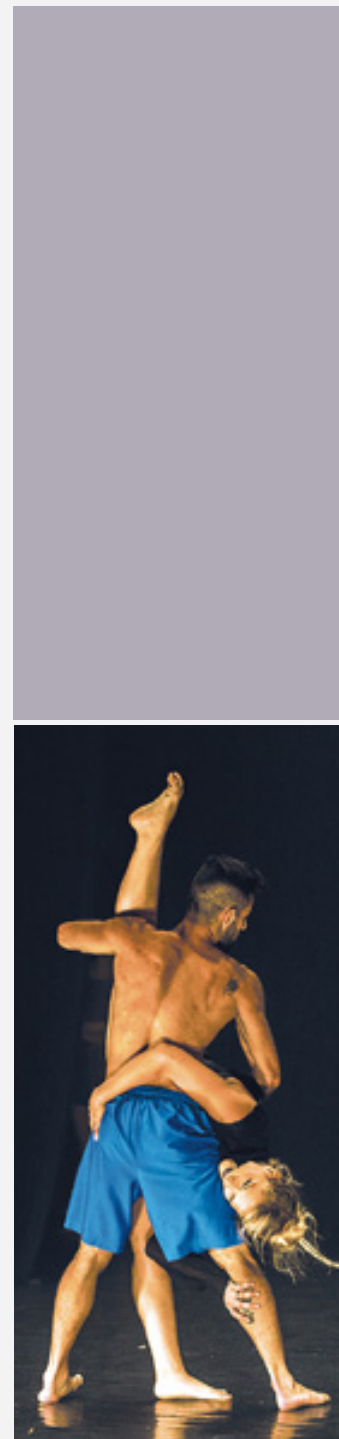
ה-65. במופע הופיעו כ-250 רקדנים מכל הארץ, הרוקדים משלל יצירותיה של שוקי מאז החלה ליצור. ושם כיכבו גם כל בני המשפחה כולל הבנות, הכלה, הבן ואפילו הנכדים.

על היצירה

ובכן שוקי, רבת מעש את, כפי שראינו. ה"מה" אכן עשיר ורב גוני. זה הזמן לשאול אותך משהו על ה"איך". איך בא הרעיון היצירתי, מה עובר בראש לעשיית תנועה, איך עובד השילוב הקבוצתי, איך עושים כוריאוגרפיה? זוהי שאלה שקצת קשה לענות עליה בהיותה מופשטת ורבת פנים, עונה שוקי. יש כאלה שכותבים כוריאוגרפיה, יש כאלה שממציאים לייב תוך מוזה ששורה עליהם, ויש לצערנו גם כאלו שמעתיקים מאחרים. לקבל השראה כמובן זה מקובל, גם לגיטימי אך יש הבדל גדול בין מי שחידשו והציגו חדשנות ומקוריות לבין מי שמעתיקים.

אצלי, נדמה לי, שהדברים באים מתוך וויז'ן פנימי. משהו שקשה להסביר. אני חושבת על רעיון מסוים, נכנסת לבועה, משהו פנימי בא לי, משהו ספונטני. לפעמים אפילו בא לי בחלומות. זה קורה תוך מצב אסוציאטיבי, זורם, בלי הכנה מוקדמת. זו יצירת כוריאוגרפיה ללא התניות פורמאליות. אני זורמת עם המחשבות והרגשות שלי, זה אולי משהו מיסטי במובן מסוים.

לפעמים בא לי משהו לראש בלילה, או במכונית, או במקום כלשהו ואני מבקשת מהאסיסטנטית שלי לזכור, שלא יברח ויישכח ביום למחרת. ככה גם אמנים אחרים יוצרים תוך כדי מוד מיוחד, ואפילו לא יודעים איך זה בא להם. גם ביצירת מופע שלם אני לא יודעת בדיוק איך יהיה המבנה, זה בא תוך

צילום: אור דנון

נפש. ללמוד להסתדר לבד, חינוך לבגרות ורצינות, התמודדות עם מצבי לחץ ונכונות לקבלת ביקורת.

כמובן שלא כל אחד ניחן בפוטנציאל מקצועני, אבל כל תלמיד/ה שלנו אמורה/ה למצות את היכולות שלה/שלו ולהפיק הנאה ותועלת לכל החיים. הם מקבלים בעצם נכס תרבותי ואישי שילווה אותם להמשך חייהם. זה בעצם חלק מהשיטה שפיתחנו ב"מחולה" במרוצת השנים - שוקי ושלומי ההורים המייסדים ויניב ודורית שהמשיכו את דרכם בפיתוח וניהול פרויקטים ו"אני מאמין" חדשני.

בסופו של דבר כ-10% מהתלמידים יגיעו לרמות מקצועיות ממש והלימודים אצלנו נותנים להם כלים לעיסוק הזה בלהקות מקצועיות, מחזות זמר, קולנוע, השתתפות בהפקות בארץ ובחו"ל.

בכל שלוחות מחולה יש הקפדה על עשייה מקצועית לצד חוויה ערכית וחברתית. אנו מעסיקים מורים מקצועיים, כולם מוסמכי תארי מחול וקורסי מורים והרבה מהם רקדנים מצטיינים, ובוגרי מחולה שינקו את השפה מגיל צעיר. רוב המדריכים והמדריכות הינם רקדנים ברמה מקצועית ומהווים למעשה את השלד של להקת "מחולה" - הלהקה הבוגרת הידועה בארץ.

איך באמת בונים מפעל מחול בהיקפים כאלה?

שאלתי את **שלומי הופמן**, מייסד מחולה ומנהל בפועל של הסניף החדש "מחולה מרכז" בגבעת שמואל.

זוהי עבודה של שנים. כמובן שהניסיון הנו מרכיב חשוב. זה תהליך שנלמד תוך כדי עשייה ועם השנים

אחרי שהוכיח את עצמו ב"מחולה" רמת השרון, הקמנו גם כאן מסלול תחרותי לצד מסלול עממי יותר שגם הוא מחולק לרמות ידע - לפי הנהוג בכלל רשת "מחולה". התלמידים מגיל 5 עד כיתה י"ב, וכך אנו פועלים בימים א-ה באינטנסיביות ללא הפוגה.

המנהלת המקצועית והמדריכה הראשית בסניף היא בת הזקונים נועה, מוסיפה: הדגש במחולה של היום הוא על סגנון עבודה המשלב טכניקה מודרנית עם מחול ישראלי והסגנון הקלאסי לקבלת שלמות מקצועית הוליסטית.

הקבוצות במחולה מחולקות לפצפוצים, צעירים, חטיבות ותיכונים. יש להקות עתודה ולהקות ייצוגיות. ובנוסף מסלולים שונים כמו - "אקדמי 1", "מסלול M", "עתודות", מסלול C, "מחוליק" וכו'. יש שמתאמנים פעם בשבוע ויש שנמצאים כאן עד 4-5 פעמים, לפי הרמה ולפי הייעוד.

נועה, בעברה רקדנית מקצועית בתיאטרון הקאמרי לצד שחקני ישראל המוכרים, בצה"ל שרתה כרקדנית מצטיינת, ובקרב תסיים תואר ראשון במחול בסמינר הקיבוצים בעקבות אחותה הגדולה **יעל** שעשתה זאת לפני למעלה מעשור.

נועה (שנישאה לאחרונה - מזל טוב!) מסבירה: אנו מקבלים למחולה על כלל שלוחותיה את המעוניינים והמתאימים לעיסוק במחול ובעלי המוטיבציה הגבוהה. האימונים אצלנו מחייבים יחס רציני ורצון חזק. זה לא רק טכניקה גופנית. למעשה יש לנו כאן חממה לחיים, משמעת עצמית וחברתית, יכולת גופנית לצד תעצומות

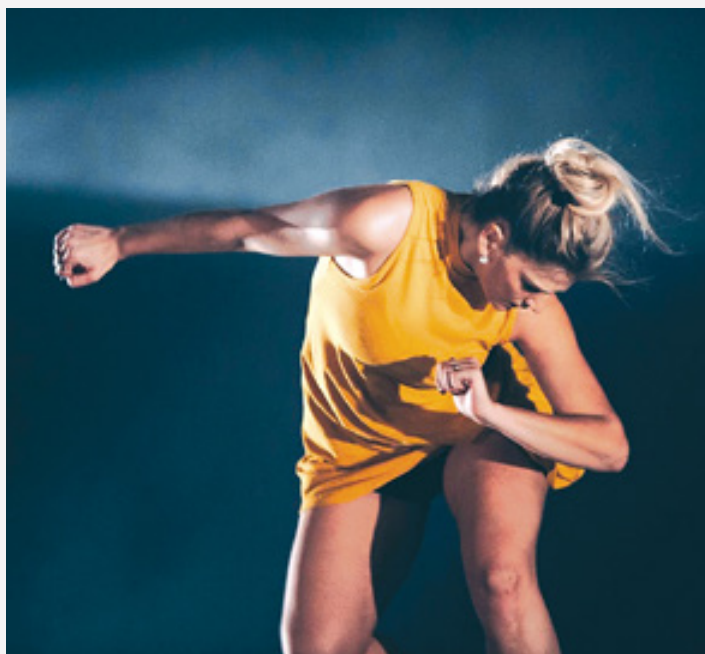
שירי רפאל

צילום: תומר הלפרין

צילום: תומר הלפרין

נועה הופמן. צילום: אור דנון

העבודה שלנו היא מאוד מאוד מגוונת, לא רק במחול אלא כבית ספר לחיים. כאן לומדים מהי משמעת, התמודדות עם לחצים, תחרותיות, שאפתנות, חברתיות, ביטחון עצמי והישגיות בכל תחומי החיים. המחול כהווייה הנו נכס לחיים.

ולקינוח - עוד פרס יוקרתי

לאחרונה התבשרה שוקי על קבלת **פרס קרן רבינוביץ'** מטעם עיריית תל-אביב. פרס חשוב ויוקרתי בשדה התרבות בישראל, שגם מענק כספי לציודו. וכך רשמו:

מתקנים משפרים ומיישמים. אחרי שנים בירושלים התחלנו לפרוש כנפיים ועם ילדינו אנו פרושים, כאמור ב-5 מוקדים שונים. ריכוז כזה של תלמידי מחול תחת קורת גג ארגונית אחת הינו ללא אח ורע בארץ ואולי גם בעולם.

אנחנו, שוקי ואני, רואים ב"מחולה" מפעל חיים ותרומה צנועה משלנו לתרבות הישראלית. אלפי החניכים בעשרות שנות פעילותנו, והצלחתם בחיים, הם התמורה הנהדרת שאנו מקבלים על העשייה הגדולה שלנו.

שוקי עוסקת במחול וכוריאוגרפיה למעלה מ-40 שנה. להקות "מחולה" בניהולה האמנותי זוכים בשלל פרסים ותעודות הוקרה מרגע הקמתו של בית הספר ועד היום. לתחום הפולקלור הישראלי הייתה חשיבות רבה להפצת הציונות, אהבת הארץ, התיישבות ומורשת התרבות הישראלית בארץ ובקהילות היהודיות בעולם.

שוקי לימדה אלפי רקדנים בארץ ובחו"ל על הפולקלור הישראלי והייחודי, יצרה וחברה יצירות יחידות ומיוחדות, עם כיוון עממי, בה קווים אומנותיים בשילוב עם סיפור המומחש בכל תנועה ותפאורה.

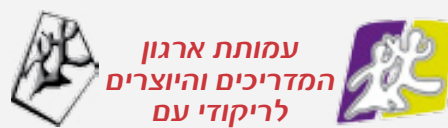
הריקוד הפולקלורי שופע אנרגיה סוחפת ומתפרצת, עם שימוש במרחב ובקומפוזיציה המדביקה את הקהל. בזכות עבודתיה ויצירותיה - הפיצה את תרבות המחול הישראלי והשורשים של העלייה והעדות בישראל, את החגים כמקור לביטוי ישראלי אותנטי, ומהרגע הראשון היה ניתן להבחין בכישרונה כיוצרת ואישיות ייחודית, המשלבת אמנות, עממיות, אינטליגנציה ואנרגיות - ובכל אלו שזורה מהותו של הריקוד הישראלי של הימים ההם - הבאים לידי ביטוי עד היום, באופן מרגש ביותר.

שוקי יצרה סגנון ישראלי וייחודי משלה, שהטביעה את חותמה על התרבות והמחול הישראלי, וניתבה את דרכה מאמנות עממית - לאומנות מקצועית וסוחפת.

בחגיגות המילניום בשנת 2,000, נבחרה להקתה של שוקי מכל הלהקות בארץ, על ידי ועדה מיוחדת של אנשי מחול ומשרד החוץ, כדי לייצג את ישראל באירוע בינלאומי בדיסנילנד באורלנדו. ההופעות הרבות באירוע הזה העמידו את להקת "מחולה" בפני אלפי הצופים שביקרו במקום, כשגרירת התרבות והאמנות הישראלית האולטימטיבית.

וכך, גם בגילם ה"צעיר" של שוקי ובעלה שלומי, נראה שאופק היצירה שלהם, רק ממשיך ומהווה לעתיד מפעל חייהם להמשך הדורות.

חיפוש מתווה הרקדות בעת קורונה

דבר יו"ר הארגון

אילן סויסה
יו"ר הארגון

ב-19 ביוני, יום שישי בערב, פניתי שוב לעידן הדובר, הפעם בואטסאפ ועם התראה לקיום הפגנה של אלפים בהם רוקדים ומרקידים: "לא ניתן לכם לעצור את המנגינה הזאת". להפתעתי קיבלתי מענה מידי והבטחה שבקרב יהיה אישור על פתיחת בתי קולנוע ותיאטראות... מה שכלל לא רלוונטי לגבינו. שוב שאלתי - "למה אף אחד לא מטפל במתווה שלנו?" התשובה: תפנה למשרד הבריאות / וועדת קורונה בכנסת...

ב-21 ביוני פניתי שוב למשרד התרבות ודרשתי להיפגש בדחיפות, בלי שום קשר למי אחראי על מה, במטרה לברר לגבי דרכי פיצוי עבור מרקידים עצמאיים. פניתי שוב בטלפון ובהודעה קולית קיבלתי את התשובה: "זה כבר לא נעים לי כל הפניות והלחץ שאתה מפעיל. אתה צריך להיות בקשר עם יו"ר מדור ריקודי עם במשרד התרבות".

ב-23 ביוני נאמר לי שמשרד התרבות פועל מול יו"ר מדור ריקודי עם במשרד התרבות ומול **גלית**, ראש מדור התרבות במשרד התרבות. ונכתב לי בהודעה שהמשרד ידאג לחבר אותנו עם "מיכל שלנו". עד היום אני לא יודע מי זאת מיכל... אם זה לא היה עצוב, זה היה בהחלט מצחיק... ושוב אמרו לי שמשרד הבריאות נמסר ש"אסור מגע ואסור לרקוד והרי בריקודי עם נותנים ידיים במעגל" ובכך פתרו את עצמם מהטיפול במתווה שלנו...

במהלך כל הזמן הזה פניתי פעמים רבות ליו"ר מדור ריקודי עם במשרד התרבות. החל מה 13 במרץ 2020 עד ה-28 ביולי 2020.

פניתי ב-13/3, 14/3, 17/3, 18/3, 24/4, 26/4 (הפגנה בכיכר רבין), 1/6, 4/6, 8/6, 9/6, ב-14/6 התקבל אישור התקהלות נרחב (שמחתי) ואז... דוחים בשבוע את הסרת ההגבלות ל-21/6. ב-18/6 הובטח ממשרד התרבות שיש לתקן תקנות לשעת חירום, כנראה בעוד שבוע... ב-19/6 נאמר לנו שאנו לא מסגרת הפתרון

השנה חווינו שנה קשה בצל הקורונה הן בפאן האישי מנטאלי והן בפאן הכלכלי ולא פחות מבחינה פיזית ואנרגטית. איבדנו הרבה דברים בדרך מהרבה בחינות.

בארגון עשינו כל שביכולתנו אל מול הגורמים הרלוונטיים. כבר בתחילת המשבר, ב-25 למאי פנינו למשרד התרבות כדי לקבוע פגישה. הובטח לי: "נהיה בקשר".

ב-1 ביוני, שוב פניתי למשרד התרבות (ל**עידן** - דוברו של **חילי טרופר**) ללא מענה. ב-7 ביוני, שוב פניתי למשרד התרבות ותיארת את מצבם הקשה של המדריכים העצמאיים ובמיוחד של אלה שזוהי פרנסתם העיקרית. בתשובה הובטח לי שהנושא צריך לעבור לטיפול משרד הבריאות ושהנושא נמצא בטיפול. התבקשתי לשלוח הצעה למתווה לקיום הרקדות.

כבר באותו יום ב-7.6 שלחתי הצעת מתווה לקיום הרקדות, בהתאם למגבלות שהיו אז, ושאלנו מתחייבים לעמוד בכל נהלי משרד הבריאות. ביקשתי מתווה שאושר אז לריקודים סלוניים. **עידן**, הדובר שמח על המתווה ואמר שהוא בקשר עם **יו"ר מדור לריקודי עם במשרד התרבות** ושהוא ידאג להעביר את המתווה לשר התרבות לטיפול ואישור.

ב-13 ביוני (יום שבת), משהבנתי שאין עדיין מענה, פניתי שוב, והפעם ביקשתי שוב את אישור המתווה כמו המתווה של אולמות האירועים - עד 250 רוקדים ביחס לגודל המקום או עד 70% מגודל האולם כפי שמופיע ברישיון העסק. טענתי שאישור ל-50 רוקדים אינו ישים מכל בחינה הגיונית בטח ובטח לא מבחינה כלכלית. כאמור גם מתווה של 50 רוקדים לא אושר ע"י משרד התרבות/מדור ריקודי עם.

ב-14 ביוני פניתי שוב וביקשתי באופן דחוף את התייחסות משרד התרבות. התשובה - "כשנגיע לזה נתייחס"

...ונכתב
לי בהודעה
שהמשרד ידאג
לחבר אותנו עם
"מיכל שלנו".
עד היום אני לא
יודע מי זאת
מיכל... אם זה
לא היה עצוב,
זה היה בהחלט
מצחיק

בפסטיבל כרמיאל

במגרש הגלגליות בפסטיבל כרמיאל 2003

בישיבת הוועדה הזו קיבלנו מקום של כבוד והרבה זמן להציג את דרישותינו ביחס לאחרים. בוועדה נכחו נציגים ממשד הבריאות, התרבות, הספורט, ספורט תחרותי ועוד משרדים רלוונטיים עבורנו וכאלה שלא.

אני הצגתי את עצמי ואת הארגון ואת כל פעילות הארגון במהלך כל השנים בהן הוא קיים (כ-45 שנה).

את אופן העברת תרבות הריקוד לדורות הבאים, התייעד והשמירה על היסטורית הריקודים החל מ-1928 ועד היום, קיום פסטיבלי מחולות ברחבי הארץ, הרקדות סופ"ש לקהל הרחב, עבודה עם ילדים, עם כבדי ראייה, עם אוכלוסיות מיוחדות, הרקדות ליושבים על כסאות גלגלים, ריקודי עמים, השתלמויות, תמיכה בקורסי מרקידים וכמובן את השליחות החשובה של מרקידים שלנו בחו"ל והעבודה שהם עושים עבור מדינת ישראל.

ציינתי את הקשיים בקיום ההרקדות בימים אלה, את מצבם הכלכלי הקשה של חברנו בארגון ואת הקושי בלהשיג מתווה נורמאלי מול המשרדים שהזכרו למעלה.

דרשתי מתווה מיידי וכן פיצוי מיידי למדריכים שפרנסתם נפגעה אנושות. הצעתי מתווה שיהיה טוב לכולם וחזרתי שוב ושוב שהנושא חייב להיות מטופל באופן מיידי. דרשתי גם להגדיר אותנו כספורט תחרותי.

בסיכום הישיבה קבעה יו"ר הוועדה שעל משרדי התרבות והבריאות לזמן אותי באופן מיידי לקביעת מתווה.

ונחשו מה קרה?

ב-30.6 פניתי שוב וחיפשתי את הגורמים שהיו אמורים לחזור אלי. לא קיבלתי מענה. אני חייב לציין כי **ד"ר יפעת שאשא ביטון** ניסתה שוב ושוב לעשות הכל למעננו כולל בתקשורת.

אני עדיין לא מרפה ופועל רבות מול המשרדים הרלוונטיים

(כמה מפתיע...). ב-21/6 שוב פניתי למדור לריקודי עם. ב-28/7 שוב פניתי למדור ואז הבנתי כבר שאין וכנראה לא יהיה מתווה.

אני רוצה לציין שכן היה שיתוף פעולה מצד המדור לריקודי עם, אלא שבמבחן התוצאה אין בשורה... התחום שלנו בעייתי כי יש בו את כל האיסורים הקיימים בנהלי משרד הבריאות.

פנו אלינו שנצטרף למחאת המחול כארגון. כמובן שהסכמת. שלחנו לכל המרקידים טפסים של השתתפות במחאה של אנשי הבמה. לצערי רובם של המדריכים הפעילים לא הגיעו. הגענו מספר מרקידים כנראה אלו שהיה להם ממש חשוב. מטרת ההפגנה הייתה קבלת תמיכה של משרד התרבות בפיצוי עבור המדריכים/ואסטרטגיית יציאה מהמשבר.

ב-1.6 פניתי למשרד הבריאות ואמרתי "מדוע ריקודים סלוניים מאושר וריקודי עם לא?" אמרו לי: "סלוניים זה ריקוד תחרותי וריקודי עם לא ולכן לא ניתן לקיים עבורכם את המתווה".

בין ה-1.6 ל-1.9 פניתי אין ספור פעמים למשרד הבריאות תוך בדיקת מצב האישורים למגזרים אחרים (כגון סטאטוס אישור לאולמות אירועים, מסעדות, מועדונים וכו') אבל כלום לא אושר.

לא נשברתי ואז פניתי ישירות לח"כ **ד"ר יפעת שאשא ביטון**, יו"ר ועדת הקורונה בכנסת ישראל ותיארת בפנייה את הבעיה ואת חוסר המענה מכל המשרדים הנ"ל. היא קישרה אותי מיידית לניקול העוזרת האישית שלה שזימנה אותי לישיבת קורונה בכנסת ישראל בתאריך ה-23.6. הישיבה לאותו יום בוטלה עקב סיור דחוף עם שר הבריאות בבתי חולים ונקבעה ישיבה נוספת ליום שני 29.6 בשעה 13:00.

הרקדת הפתיחה בפסטיבל כרמיאל 2003

מזה – הן בחשיבה על העתיד והן בהתנהלות היומיומית שלנו. דווקא עכשיו אנו צריכים להיות חזקים ולצמוח מתוך המשבר הזה בתקווה לעתיד וחיים טובים יותר. אני אוהב ומחזק את כולכם ובהזדמנות זו רוצה לאחל לכם ולבני ביתכם שנה טובה ומתוקה ושבשנה זו נדע לצאת לדרך חדשה שהיא גם "הדרך הישנה" אלא שהפעם נדע להעריך אותה נכון יותר וללמוד ששום דבר אינו מובן מאליו.

למציאת פתרון חוקי, הולם ובהקדם האפשרי.

לצערי משרד התרבות והמדור לא הצליחו למצוא מתווה הגיוני ואפילו סביר לקיום הרקדות. לאכזבתי שיתוף הפעולה מצד משרד זה היה רק בהבטחות והביצוע בציון נכשל פלוס.

היחידה שכן עשתה ופעלה למען המרקידים והרוקדים בארץ היא ד"ר שאשא ביטון ועדיין פועלת למציאת מתווה מתאים שבו נוכל גם לשמח את רוקדינו וגם להתקיים ברמה סבירה.

אני מבטיח ומתחייב שאנו בארגון עשינו וממשיכים לעשות הכל כולל הכל לשיפור המצב האישי של המדריכים ועל מנת לדאוג לכך שכל אחד יחזור לעבודתו ע"י מציאת מתווה ולהרקדות.

אני שמח שרובנו, באופן טבעי, מצאנו פתרון יצירתי לשמח את הרוקדים שלנו ולשמור על קשר עימם, בשידורי אינטרנט, זום ועוד... וגרמנו לאושר בקרב הרוקדים בארץ ובעולם. אתם ראויים להערצה.

לסיום אני ואנו כארגון מודעים לכך שכולנו איבדנו את מקור פרנסתנו שלחלק נכבד מאיתנו זו הייתה הפרנסה העיקרית. אך אל לנו להירתע כי גם דברים טובים יצאו

אני שמח
שרובנו, באופן
טבעי, מצאנו
פתרון יצירתי
לשמח את
הרוקדים שלנו
ולשמור על קשר
עימם, בשידורי
אינטרנט, זום
ועוד... וגרמנו
לאושר בקרב
הרוקדים בארץ
ובעולם. אתם
ראויים להערצה.

חברי עמותת ארגון המדריכים והיוצרים לריקודי עם בישראל ובתפוצות

מרכינים ראשם ומשתתפים בצער המשפחה

עם לכתו של גדול היוצרים שהיה מעמודי התווך של תנועת ריקודי העם

יואב אשריאל ז"ל

יואב גידל וחינך דורות רבים של רוקדים, מרקידים ויוצרים במחול הישראלי.

יואב חיבר ויצר את הקלאסיקות הנצחיות של ריקודי העם, שהפכו לנכס צאן ברזל בהרקדות בכל רחבי הגלובוס. ביניהם: הורה מדורה, הורה נרקודה, ערב בא, בוא בשלום, חד מחרב, קוראים לנו ללכת, לילה לילה, עז וכבש, באביב תשובי חזרה, תכול המטפחת ועוד רבים וטובים.

יואב היה מדור המייסדים שהטביע את חותמו, על דורות רבים ותרם תרומה משמעותית לתרבות המחול הישראלי.

נזכור אותך חבר ונמשיך לרקוד לצילי היצירות המופלאות שהשארת לנו. כבוד גדול לכולנו.

אילן סויסה יו"ר הארגון,

חברי הוועד מנהל,

כל חברי הארגון בארץ ובעולם, והרוקדים כולם

עמותת ארגון
המדריכים והיוצרים
לריקודי עם

המדור לריקודי עם ופעילותו בעת הקורונה

גדי ביטון

הלא הוגן כלפינו, פניתי אל רועי כהן יו"ר לה"ב גוף שמאגד המון גופים של עצמאיים מול השלטונות.

יחד עם צוות מרקידים ובראשם **הילה מנחם, ירון כרמל, תמיר שרצר** התחלנו לבנות תוכנית ואיגדתי את כל הכוריאוגרפים שהביאו נציגים שלהם ועשינו ישיבה גדולה אצל ראש לה"ב כדי להקים איגוד של המרקידים הפעילים ביחד עם הכוריאוגרפים הפעילים כדי שנוכל לגשת לממסד ולבקש מתווה בימי הקורונה וגם לקבל מהמדינה תנאים סוציאליים של פנסיה, חל"ת תנאים בהפסקת עבודה, דמי אבטלה. למה שלא נקבל כסף מהמדינה ומביטוח לאומי כמו כל השכירים? ועל זה אנו עובדים עד היום.

ברגע זה אנו מנסים לעשות זאת בשיתוף אילן סוויסה והארגון למרות שזה משהו שצריך להיות לצד הארגון כי זה רק של אנשים שעובדים בפועל בתחום, כדי שיוכלו להפריש כספים לקרנות ולביטוח וגם לשלם לארגון הזה כדי שיוכל לטפל בצרכיהם של המרקידים העובדים. פשוט ארגון מקצועי. כרגע אנחנו רק בתהליך ההקמה של הגוף הזה. זו יוזמה שעדיין עובדים עליה.

עד לפני שפתחתי את המדור במשרד התרבות, רק להקות מחול ספורות מהפריפריה יכלו להיתמך בזכות היותן בפריפריה, אך כל התחום כולו לא יכול היה להיכנס למסגרת סיוע זו.

המדור הוקם כדי לתמוך בכל התחום ולאגד את כולם ולתמוך ב-3 נושאים:

1. תמיכה שוטפת בהרכבים - להקות מחול.
2. אירועים בתחום ריקודי עם ומחול ישראלי לבמה.
3. יוזמות שונות וחדשנות.

מ ייד כשהתחיל הסגר הראשון וההחמרות שהמשיכו להיגזר עלינו, ניסיתי, יחד עם ארגון המרקידים ועם הכוריאוגרפים שאיתי בקשר, לאחד את כולם ולהתחבר להתארגנות להפגנה שקמה בעולם המחול ולבוא בהמונינו לכיכר רבין. בהפגנה תוכנן פלאשמוב מרשים ונאומים.

לצערי ההיענות להגיע להפגנה מצד המרקידים הייתה דלה ביותר, בעוד שרוקדים משורה וכוריאוגרפים לבמה, נענו הרבה יותר ובאו להפגין. כבר אז הבנתי מה ההתייחסות של המרקידים למאבק הזה...

מאז שהקמתי את המדור לריקודי עם במשרד התרבות אני עסוק מאוד בחיבור של שני הגורמים - ריקודי עם בחוגים וריקודי עם על הבמות, זאת אומרת עסוק בחיבור המרקידים והכוריאוגרפים, מה שייתן לנו מספרים הרבה יותר משמעותיים כגוף וכוח מול המוסדות.

בתקופת התחלת הקורונה עם הבעיות בהקמת ממשלה... הבנתי שאין עבורנו תקציבים כי המדור רק הוקם, לאחר שקמה הממשלה ולא אושר התקציב... הבנתי שלא תהיה השנה מסגרת תקציבית למדור. יזמתי עם שר התרבות מר חילי טרופר והיועצת שלו הגב' מיכל אלרון, ניסינו לטפל בשתי בעיות עיקריות. ראשונה, לכתוב מתווה לעולם המחול הישראלי שנוכל לעבוד בתקופת הקורונה. באותו הזמן ההגבלות הוחמרו וניסינו לקבוע 7 מ' מרובע לכל אדם בכל מקום בו יש הרקדה.

השנייה, ניסיון לקבוע מסגרת תקציבית למדור עוד לשנה זו 2020 ובתחום זה עברנו שבעה מדורי גיהינום ותקופה ארוכה של אי ודאות.

לאחר תקופה בה הבנתי שאף אחד לא מתייחס אלינו ולא נקבל עזרה כדי לחזור לעבוד, וכשראיתי שגם את המתווה הזה כל הזמן יפילו לנו עם היחס

לצערי ההיענות להגיע להפגנה מצד המרקידים הייתה דלה ביותר, בעוד שרוקדים משורה וכוריאוגרפים לבמה, נענו הרבה יותר ובאו להפגין.

גדי בפגישה עם שר התרבות חיליק טרופר

גם יוזמות חדשות שלא נעשו בעבר יכולות לקבל תמיכה וזה דבר יוצא דופן שלא היה בעבר. אפשר להגיש ולבקש תמיכה ועוד ב-2020 לקבלה ובלבד שהפעילות תתבצע בשנה הנוכחית. בהצלחה לכולנו.

נאומים בהפגנה

הגיע הזמן שתשוו גם את המשאבים המועברים בעולם, מיליארדים של דולרים, לכל הגופים שהפסידו עקב המשבר. ובעיקר מענקים מיוחדים לאנשי התרבות כדי שיחזיקו מעמד, **תראו, תלמדו ותבצעו!!**

2. פיצוי למקבלי החל"ת - אחרי כל ההורדות אנחנו לא מקבלים אפילו 50% מהשכר. אנו דורשים לפצות אותנו על הפסדים האלה.

3. אנו דורשים פיצוי על אולמות המחול שנותרים יתומים לאחר שהושקעו סכומי עתק בהקמתם,

דגנית רום וירון כרמל

כל זה, כאמור, לא היה יכול לקרות השנה למרות שהממשלה הוקמה אך לא היה תקציב מדינה.

למעשה 3 חודשים ש"שיגעתו" את ראש מינהל התרבות **גב' גלית ווהבה ששו**, ואת יו"ר המועצה הישראלית לתרבות ואמנות **מר יגאל עמדי**, ואף ביקשתי פגישת זום דחופה של מועצת התרבות והאמנות של ישראל. הפגישה התקיימה יחד עם כל הגורמים והיועצים המשפטיים. העליתי בה את האסון המתקרב של להקות המחול שמתפרקות וביקשתי גם תוספת כדי שלהקות חדשות יוכלו להיכנס לתוך תמיכה זו כמו גם אירועים ויוזמות בתחום ריקודי העם וכל העמותות.

לשמחתי המאמץ הניב פרי ובדיוק יום לפני ראש השנה אושר תקציב למדור (קצת גבוה מהשנה שעברה) ואף יצא קול קורא בהקשר זה (רצ"ב) וכל העמותות והגופים העוסקים בתחום המעוניינים להציע יוזמות יכולות לפנות לקבלת תמיכה.

דגנית רום

בשם להקות המחול הישראלי, בשם עשרות אלפי כוריאוגרפים, מנהלים אומנותיים, מרקדי ריקודי העם של ישראל, מדריכים, מורים, מנהלים, בשם אלה היוצרים את הפסיפס התרבותי של ישראל מידי יום, מחנכים ומעצבים דורות שלמים על פי חזון ערכים, שנבנו במשך שנים רבות, בשם כולנו אני קוראת על הבמה הזאת לממשלה, למשרד התרבות והספורט - **התעוררו!**

אנחנו העוסקים במחול הישראלי, אלה שהיו מתייצבים כאן עוד יומיים, בכיכר רבין, במופעי יום העצמאות ועל עוד מאות במות בכל רחבי הארץ - אנחנו אלה המביאים את היופי, השמחה, הישראליות במיטבה, השומרים במדינה הזו על צביון הפולקלור והשורשים, אנחנו הצבע האמיתי של ישראל היפה - אולי לא נתקיים עוד!!

לא נתקיים כי המדינה הפקירה אותנו לגמרי.

אנחנו דורשים מהמדינה פיצוי על:

1. אובדן שכר לכל העצמאים, ללא דמי אבטלה, ללא עזרה מהבנקים, ללא ביטול מיסים, ומנגד הורים אשר ביטלו את כל התשלומים שלהם. ההבטחות על הנייר מדברות על מיליארדים, בפועל לא רואים שקל. מנהלי משבר הקורונה משווים אותנו כל הזמן למדינות אחרות וגאים בהצלחות שלנו.

אדם היוצא
לעבודה בבוקר
בידיעה שהערב
הוא רוקד הוא
אדם יותר יעיל
למשק יותר
אוהב ונאהב
לסביבתו יותר
סובלני בביתו!!
את האחריות
הזו המרקידים
נושאים על גבם.
וראו לציין - גם
בעיתות שלום
וגם בעיתות
מלחמה.

פגישה עם לה"ב

תמונת ההפגה

להיפרד מהבית שגדלו בו, למען המשפחות שלנו, למען דור העתיד למען שפיות הנפש שלנו ושל הרוקדים שלנו, למען שפיות הנפש של המדינה שלנו.

בשם מרקדי רוקדי העם בישראל - ירון כרמל*

עולם המחול העממי הישראלי, עולם רוקדי העם הוא השפיות של רבבות במדינה, הוא תרבות הפנאי, הוא החברה, היציאה מהבית, המוסיקה והספורט שהם רוכשים. המרקדים הם השליחים שמאפשרים את החמצן הזה לאלפי אנשים.

המרקדים הם האנשים שמשמחים את העם, שומרים אותו עם כוחות לקום בבוקר ולהיות היצרנים של המשק, בלי זה גם המשק יפגע ויהיה פחות אפקטיבי. אדם היוצא לעבודה בבוקר בידיעה שהערב הוא רוקד הוא אדם יותר יעיל למשק יותר אוהב ונאהב לסביבתו יותר סובלני בביתו!! את האחריות הזו המרקדים נושאים על גבם. וראוי לציין - גם בעיתות שלום וגם בעיתות מלחמה. כשיש טילים בצפון המרקדים במרכז ובדרום מזמינים את הרוקדים כאורחים להרקדות, וכשיש צבע אדום בדרום, המרקדים במרכז ובצפון מזמינים את הרוקדים כאורחים להרקדות ולעיתים גם ללינה... רוקדי עם זו ערבות הדדית, שהמרקדים הם המנהיגים שלה.

בזמן מלחמה המרקדים נהגו להרים מורל ולהרקיד גם בשעות הבוקר למען שפיות האוכלוסייה. והיום בעיתות קורונה הם מרקדים ברשתות במגוון ואריאציות ואלתורים, כדי לעודד את העם.

מגיע להם שהמדינה תחזיר להם קצת הכרה ותתמוך בהם גם כשאין אופק מתי זה יחזו. חלקינו מרגישים את החבל מתהדק... ואנחנו בנקודה שלפני שבירת המפרקת. המרחק הוא קצר למצב שיעזבו את התחום ולא יחזרו לעבודת השליחות הזו, אז ממשלה... **תתעוררו!!**

* הנאום נכתב על ידי גדי ביטון

שיפוצם, בציוד ההגברה. ממשיכים לשלם עליהם שכירות, ארנונה, ואין הכנסה, אפילו לא שקל.

4. פיצוי לעתיד לבוא: גם כשנחזור לעבוד לקהל הלקוחות שלנו לא יהיה מספיק כסף לשלם.

5. קבוצות של 40-50 רוקדים יצטמצמו לחצי, במקרה הטוב. הרקדות של 20-50 איש לא תוכלנה להתקיים פיננסית, המשכורות ירדו, לא ניתן יהיה לשלם אותו שכר לעובדים. הקיץ העומד בפתח, חודשי יולי ואוגוסט החמים, ישאירו הרבה רוקדים בבית. כלומר, עוד חודשיים ילכו לטמיון.

6. אנו דורשים פיצוי על הפרויקטים המטורפים שהוכנו לשנה הזו!! כל הגופים הוציאו מאות אלפי שקלים על מופעים עליהם עבדנו כחצי שנה, פסטיבלים ענקיים שהתכוננו אליהם כדוגמת פסטיבל כרמיאל, אשדוד ירושלים, אילת, נהלל שכולנו התכוננו אליהם.

7. המחול הישראלי הוא בית ומפעל חיים של רבים ומספק מקומות עבודה לאלפי אנשים בישראל! לאנשי מוזיקה, וידאו, תאורנים, אנשי הגברה, בתי דפוס, מעצבי תלבושות ומתפרות, מנהלי להקות והרשימה עוד ארוכה. זו שרשרת אנושית שיכולה להגיע למאות אלפי אנשים מחוסרי עבודה ובעיקר, מחוסרי כל פיצוי.

אנו דורשים לחזור לעבוד - ומה!

אם המכונים להסרת שיער בלייזר יכולים, הספרים יכולים, איקאה יכולה, הספורט יכול, גם אנחנו יכולים! לא נהיה אחרונים בשרשרת המזון הזאת!! תנו לנו לפתוח את אולמות המחול, נקפיד על הכללים, נשטוף ידיים לפני ואחרי, לא נאחוז ידיים, נשמור מרחק.

הגנים חוזרים לפעול - גם אנחנו יכולים. נמנע התגודדות, נעבוד באחריות.

אנחנו מבקשים את תמיכתם הבלתי מתפשרת לעבוד ברצף מחודש יוני, ולהמשיך ליולי ואוגוסט, ולוותר על חופשת הקיץ. לא נוכל לעשות זאת ללא תמיכה כספית!! למען השמיניסטים שלנו המתגייסים לצבא ומחכים

מעגל החיים

שיש להם מחר תור לרופא המשפחה, השאירו את הדאגות לנכד שהתגייס לקרבי לפני יומיים, ואת כל הפרויקטים שיש להם לסיים מחר בעבודה...רק לכמה שעות...ואלו הן שעות של אושר.

זהו מעגל החיים של כל מרקיד ומדריך, מעגל חיים שחוזר ביופיו, בהוד והדר, מדי שבוע... כל שבוע... כל החיים... אם רק אפשר...

אך המעגל הזה שכל מדריך או רוקד זקוק לו נעצר לפתע פתאום. הוא נעצר בבת אחת, בלי שום הודעה מוקדמת... ברגע שהגיע גם אלינו, וירוס הקורונה.

עניין אותי לדעת כיצד הרגישו המדריכים בתקופת השיא של וירוס הקורונה. בעצם, מה עושה מדריך שמשכו את השטיח מתחת לרגליו בבת אחת? מה העתיד המקצועי לפי ראות עיניו של המדריך? וברמה האישית, כיצד התקופה הלא פשוטה הזו השפיעה על כל אחד מהם?

נורית גרינפלד, מדריכה וכוריאוגרפית, הראשונה שהחלה לשדר:

אכן אני שידרתי ראשונה, אבל זה היה ברור לי לגמרי שכל המדריכים, כל אחד בקצב שלו, יפעל למען העולם שלנו, עולם ריקודי העם. הרעיון לשידור חי הגיע כי הייתי אמורה להרקיד ביום חמישי ובשבת, וכשראיתי בעיניי את

הפלאיירים שלי, שרשמתי עליהם באלכסון את המילה: *מבוטל*, וכשקיבלתי מאות הודעות של רוקדים

היה זה הערב האחרון. עמדתי על הפודיום. אני והמחשב שלי, והוא כל עולמי. תוכנת האמפס ניגנה במרץ והשירים עפו ורצו במרדף חסר תקדים, האחד אחרי השני, לפי בקשותיהם של הרוקדים. שירים שאוהבים לרקוד ביחד. חלפה לה כבר שעה עגולה מתחילת ההרקדה שלי, והרוקדים שטו כסירה טרופה על פני גלים גבוהים בכל רחבי האולם. "את באה?!" קרא לי פנחס, הרקדן האלוף, שמחליף שלוש חולצות בערב. לחצתי פליי על "שיר המאה" (הריקוד: שבנו אל ארץ האבות), קפצתי מהפודיום אל הרחבה לכיוונו של פנחס כדי לרקוד עם כולם. ראיתי בעיניי איך בבת אחת נוצרו מעגלים בסדר מופתי, מעגלים שכל כך יפה לראותם ממעוף הציפוף, עוטפים זה את זה. המעגל הקטן הפנימי תמיד חיכה לי עם איציק השמח, אבינועם שחולה על זוגות, ויפה הקטנה והנמרצת שלא מפסידה אף הרקדה שלי כבר 30 שנים ברצף.

התמלאתי אושר. זה מקור הפרנסה שלי וגם החלום שתמיד חלמתי, מאז שרקדתי כילדה בחוג הקטן שהיה במתנ"ס שבשכונה שלי. המרבד האנושי הגדול שבאולם בו הדרכת, היה תפור בשתי וערב מחומר אנושי אוהב ושמח...כי כאלה הם הרוקדים. תמיד מחייכים, תמיד פותחים בפניך את חדרי ליבם. והם כולם היו טרופי זיעה ודעת. כפות הידיים שלהם אחזו האחת באחרת ולא עזבו לרגע.

הרוקדים שבאו אליי בכל יום שלישי, השאירו את כל הבעיות שלהם מאחור: השאירו בבית את המחשבה

חלי לבנה

"הקפדתי להיות קשובה לבקשות הרוקדים שצפו בי ורקדו בשידורים החיים. רציתי לתת אלטרנטיבה וליצור אווירה אנרגטית ושמחה עד כמה שניתן"

הרקדה של נורית גרינפלד

יאיר הראל, מדריך וכוריאוגרף:

וירוס הקורונה הגיע וככל הנראה ימשיך להיות איתנו, ואנחנו נצטרך לדעת לחיות איתו. זה יאלץ אותנו לחשב מסלול מחדש ולבצע את ההתאמות למצב החדש. קיימת

כאן צרה עולמית קולוסאלית, שריקודי העם הם חלק מזערי ממנה. וירוס הקורונה השבית את תנועת הגוף שלנו ואף אילץ אותנו לחשוב מחדש. בינתיים, אני מנצל את הזמן ללמוד ולהתפתח.

תחום ריקודי העם והעוסקים בו, ספגו מהלומה קשה, אך אני רואה בכך גם הזדמנות לשנות, לשמר ולטפח דברים שונים. אני כן חושב שארגון המדריכים לריקודי העם בארץ ובתפוצות, שבו חברים רוב המדריכים בארץ ובעולם, צריך להתגבש ולסייע למדריכים עם הדרך החדשה הזו.

אין להקל ראש ויש לנהוג באחריות כשהחוגים יחזרו. כדאי שנרקוד עם כפפות, מסכות, להשתמש באלכוהול ולשמור על המרחק הנדרש. אנחנו חייבים לזכור שרוקדים רבים נמצאים בקבוצת הסיכון. קשה לי לראות שיהיו מחדש התכנסויות המוניות. עובדה שהפסטיבלים בוטלו. אבוי לנו אם תהיה כאן התפרצות נוספת של הווירוס.

אתה, יאיר, אחד מהמדריכים שהעבירו בשידור חי, הרוקדה שנמשכת שעות, בכל שבוע. מה הניע אותך להעביר שידורים כאלה?

אני משדר מהבית כבר קרוב לשלושים שידורים חיים מתחילת הקורונה ובטח יהיו עוד. קראתי לתכנית שלי "רוקדים עם יאיר הראל בצוותא טבעון". כל תכנית נמשכת קרוב לארבע שעות מלאות. מעבר למוסיקה

הרוקדה של יאיר הראל

מבולבלים ומאוכזבים, החוששים לבאות, כל אלה גרמו לי לחשוב שאני חייבת לעשות מעשה... שיילכד, שיאסוף ויסיח את הדעת, לפחות לשעה קלה. אך זה כמובן נמשך הרבה יותר: לקחתי שני מחשבים, התחברתי לבידורית ענקית בווליום גבוה, וככה יצאתי ביום שישי אחה"צ לדרך, בשידור חי בפייסבוק. חגגנו יחד, אני והרוקדים, את ערב השבת, ומאות התגובות חיממו את ליבי.

אז החלטת להמשיך?

לאט, לאט ניסיתי להשתדרג ולשפר את השידורים. שידרתי כל ערב, בכלים שהיו לי. יום אחד, ראיתי שדדה לוסקי עוזר מבחינה טכנית בשידור חי לליאורה סלוצקי, ששידרה באותן הדקות מ"אינטרדיו", ופניתי אליו לעזרה. אני חייבת לציין בהזדמנות זו את עשייתו של דדה בתקופת הקורונה, את עשרות השעות שהקדיש לכל אחד ואחת מהמדריכים שרצה לשדר, והכל באהבה וללא תנאים. כי כזה הוא דדה. אחר כך היינו בקשר רציף, אני ומדריכים נוספים ששידרו, כדי לעזור האחד לשני. הייתה ערבות הדדית, וכולם נרתמו לטובת מטרה טובה אחת וזה מקסים בעיניי.

כיצד השפיעה עלייך תקופת הקורונה, ובכלל, בחיים האישיים?

באופן כללי, התקופה הזו הסיטה באופן זמני את תכניותיי, אבל אני בהחלט לא טיפוס מקובע. אני זורמת ומסתדרת עם מה שיש לי. ניצלתי את התקופה הזו כדי להתמקצע ולהשתדרג מבחינה מקצועית וטכנית. החלטתי שאני לא אטבע מול הטלביזיה בחוסר מעש, ובטח שלא אתחיל לאכול עד איבוד דעת וצורה. אז קמתי בכל בוקר, עם מקלחת טובה וג'ינס צמוד ויפה, ובמשך שלושה שבועות ברצף שידרתי בכל ערב, עד שהרגשתי שיש כבר מספיק שידורים, ושהרוקדים בידיים טובות. אז הרפיתי מעט. כן גיליתי מחדש כמה נפלא הוא ניקיון הבית.

לגבי החזרה לשגרה, כמובן שקיים חשש. כיום רוב הרוקדים ריקודי עם הם אנשים מבוגרים. יש לי הרגשה שאחרי שאנשים לא רקדו שלושה חודשים, הם לא יחזרו יותר לרחבת הריקודים. אך, עוד חזון למועד, ונראה מה ילד יום.

מבחינה אישית, שמרתי על קירבה רק עם המשפחה הקרובה והעסקתי את עצמי מאוד, כך שהימים... פשוט חולפים.

"חייבת לציין בהזדמנות זו את עשייתו של דדה בתקופת הקורונה, את עשרות השעות שהקדיש לכל אחד ואחת מהמדריכים שרצה לשדר, והכל באהבה וללא תנאים"

בצפיפות מיוזעת, למרות שההנאה שבריקוד והחיבור החברתי היו תמיד משהו מלא ומושלם. ההרגשה היא שאנחנו כרגע בעולם מקביל. ובכל זאת, אני מאמינה שעם הזמן, נשוב למה שהיה פעם, עם הקפדה יתרה על היגיינה אישית. אי אפשר לקחת לנו את החופש, הנשמה והנשימה.

ואז החלטת לשרד שידורים חיים?

למען האמת, זה התחיל בכך שבכל ערב בשעה 18:00, שיתפתי ולימדתי דרך הפייסבוק ריקוד בקטגוריית המתחילים, מתוך צילומים של ריקודי מתחילים שלימדתי בחוגים שלי קודם לכן. הרגשתי שצריך לשמר את מה שלמדנו, ובאותה הזדמנות להנגיש את ריקודי העם למי שעדיין לא רקד כלל. זו הייתה הזדמנות נהדרת ללמוד כשנמצאים בתוך הבית. קיבלתי פידבקים מאוד חיוביים, ומדי ערב רוקדים חיכו לסרטון נוסף שיעלה.

ואז החלטת בנוסף לשרד כשאת רוקדת בעצמך?

התחלתי לשרד לפייסבוק הרקדות על גג ביתי, וקראתי להן: "לייבגג". אלה היו הרקדות שנמשכו שלוש שעות, שבהן שילבתי ריקודי מתחילים ורפרטואר מגוון מכל הזמנים, כולל ריקודי זוגות של כלל ההרקדות בחוגים שלי: בקנטרי בת ים, במתנ"ס אזור וההרקדות הפתוחות בשבתות בטיילת בת ים. הקפדתי להיות קשובה לבקשות הרוקדים שצפו בי ורקדו בשידורים החיים. רציתי לתת אלטרנטיבה וליצור אווירה אנרגטית ושמחה עד כמה שניתן. רציתי שהרוקדים ייצאו מבועת הקורונה אל חדוות הריקוד לכמה שעות. הרגשתי סוג של מחויבות לרוקדים שלי שחיכו וציפו לשידורים הללו.

מה נדרש כדי לשרד מהבית?

ההכנות לשידורים הללו הצריכו היערכות של שעות רבות לפני השידור: הכנת הרפרטואר על המחשב, לחזור בעצמי על ריקודים לבד לפני השידור כדי לחדד את הצעדים, הכנת הגג, קישוט ויצירת אווירה נעימה לצופה הרוקד, וכמובן כל ההכנה של ציוד ההגברה, כולל ציוד צילום, על מנת לדאוג שהשידור יעבור חלק וללא תקלות.

הפרגונים, כמות הצפייות והשיתופים של הרוקדים, ההנאה והסיפוק שלי לאחר השידור היו שווים הכל.

כיצד השפיעה עלייך התקופה המתגרת הזו מבחינה אישית?

הנפלאה של ריקודי העם, אני מכין חידות הגיון, סיפורים פיקנטיים הקשורים לריקודי העם ובכלל, נושאים ערכיים, כבוד ליוצרים ועוד. כל השידורים הם ללא שום תמורה כספית. אני יושב במשך שעות להכין כל הרקדה.

הנתינה והטוב הגדולים שהשידור גורם לרוקדים היא התמורה מבחינתי. זוהי גם הזדמנות עבורי "לפגוש" רוקדים רבים מן הארץ והעולם. למשל: רוקדת בשם הגר חזן מסן דייגו שבארה"ב כתבה לי בצ'ט השידור: "הפכת לנו את הקורונה למתנה".

תמר אליגור ז"ל אמרה באולפני המדריכים שלימדה, שהדרכת ריקודי העם צריכה להיות עיסוק נלווה למקצוע נוסף, שאותו יש לרכוש. ובמילים אחרות: אל תשימו את כל הביצים בסל אחד. כל חיי עסקתי בהוראה. כבר עשור שאני עובד בפיקוח במשרד החינוך, בחינוך ההתיישבותי לצד הדרכת ריקודי עם ויצירה, כך שזה תרם לביטחוני הכלכלי.

ההסתגרות בבית בתקופת הקורונה אפשרה זמן איכות משפחתי. זה הכריח אותי לעצור ולחשוב, מהו העיקר בחיים ומה הטפל, ולדעת לשים את הדברים בפרופורציה המתאימה.

גילה סולומון לוי, מדריכה וכוריאוגרפית:

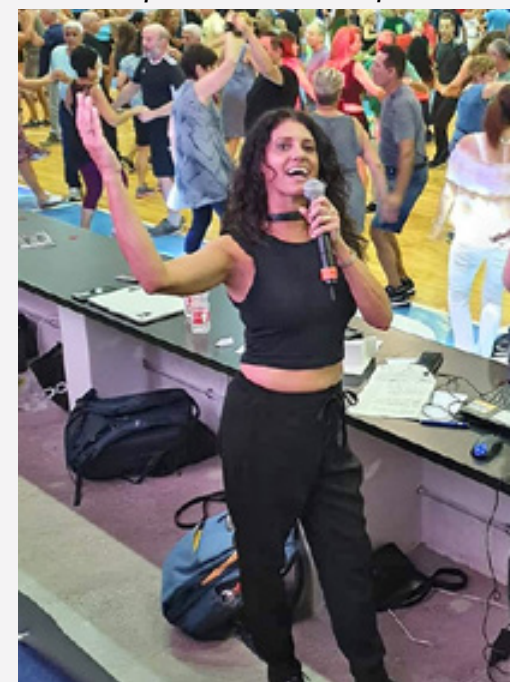
כשהגיעה הקורונה הייתה פאניקה. ההרקדה האחרונה שהספקתי להרקיד התקיימה ביום חמישי בקנטרי בת ים. הרגשתי שהשמיים נופלים עליי. בבת אחת לקחו לי את החופש, את הנשמה, את הנשימה. עם זאת, אני זוכרת שאמרתי לעצמי: זה יעבור, זה עניין של תקופה, ייקח זמן אבל עוד קצת ונחזור. במקביל, הודיתי לאל שיש לי מקצוע נוסף להתפרנס ממנו עד יעבור זעם. גם כך זה לא קל להתפרנס מריקודי עם בלבד, אז עכשיו צריך לחרוק שיניים ולהודות על מה שיש. למזלי, הפגיעה בפרנסתי הייתה קטנה יחסית. הבנתי שייקח המון זמן עד שנחזור לשגרה מלאה, כולל הרקדות המוניות וצפופות.

האם, לדעתך, נחזור בקרוב לשגרה מלאה של ריקודים, מרתונים?

במרחק הזמן, כשאני צופה בהרקדות של "טרם קורונה", אני לא מאמינה שרקדנו

הרקדה של גילה סולומון לוי

בי ריקודים שחלקם נשכחו, הכרנו רוקדים, יוצרים ומדריכים והעשרנו את הידע שלנו בעולם ריקודי העם. נהייתי לשמח את הרוקדים ולעשות למענם משהו טוב בתקופה קשה כל כך, שפגעה ברבים וגם בי באופן אישי.

ספר לי על הפגיעה ברמה האישית.

בתקופה הזו הייתי הרבה בבית, שזה לא שגרתי אצלי כלל. אני אדם פעיל מאוד והישיבה בבית הייתה לי קשה מאוד. חסרו לי המפגשים המשפחתיים והחברתיים, חסרה לי הפעילות הגופנית, תרבות הפנאי, אך בעיקר חסרה לי תחושת החופש. תקופת הקורונה והסגר בה היינו, גרמו לי לחשוב מחדש על מרוץ החיים של כולנו, ולהבין שאולי היינו זקוקים לרגע של הפוגה ולחשב מסלול מחדש. להתמקד בעיקר ולא בטפל."

דדה לוסקי, מדריך וכוריאוגרף:

כל כך רציתי שהכל ייגמר ושנחזור לשגרה, אבל אני חושב ששום דבר לא יחזור למצב הקודם שהיינו בו לפני הקורונה, ולא רק בריקודי עם. חייבים לחשב מסלול מחדש.

דדה, גם אתה שידרת שידורים חיים לקהל הרוקדים בפייסבוק?

התחלתי לשדר כדי לגרום הנאה לרוקדים שלי באשר הם, ואז ראיתי שעוד ועוד מדריכים, משדרים גם כן, וזה נראה לי כבר מעט קונבנציונאלי, אז החלטתי שזה בדיוק הזמן לפרגן ליוצרים הוותיקים, שיצרו במהלך השנים עשרות ריקודים נפלאים, שבזכותם רקדנו והתפרנסנו. ערכתי "ספיישלים" של יוצרים על גבי וידאו (כמו מושיקו הלוי, מאיר שם טוב, רפי זיו,

הרקדה של דדה לוסקי

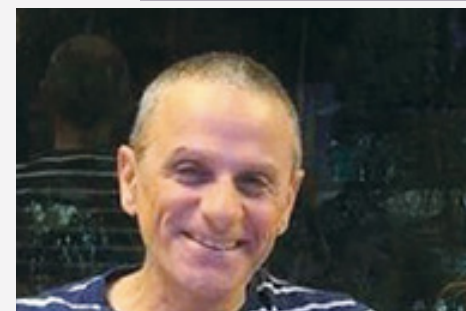
בתקופת הקורונה השתדלתי לשמור על שגרה. בנוסף, התחלתי לאמץ שגרת אימוני כושר מלבד הריקודים. חוץ מהיותי מדריכת ריקודי עם, אני עובדת במה שנקרא "עבודה חיונית", ועל כן יצאתי לעבודה בכל יום, כך שלמזלי פחות הרגשתי את הסגר. חיבקתי את ההזדמנות להיות יותר בחיק המשפחה. למדתי שצריך פרופורציות בחיים, והקורונה לימדה אותנו את זה. למדתי שמעט זה המון, שצניעות היא ערך עליון, למדתי שחשוב לשמור על בריאות הגוף והנפש, ואיזה מזל שהריקוד הוא המרפא שלנו. נהייתי מהפשטות, מהשקט והשלווה. מה שכן היה חסר לי בעיקר בתקופת הסגר זה המפגש עם הבנות שלי, שגרות מחוץ לבית, מפגש עם האחיות שלי והמפגש עם חברים ורוקדים שלי.

הבנתי על עצמי שאני יותר אופטימית, חזקה, מחושבת, רגישה, יצירתית, אוהבת, ובעיקר יותר מודה.

ויקטור גבאי - מדריך וכוריאוגרף:

כיצד הגבת כשהגיעה הקורונה לפתחנו?

בהתחלה, כשהיורוס הגיע, לא תיארתי לעצמי את מידת המשבר העולמי ואת ההשלכות על חיי התרבות והפנאי בעולם. דאגתי לעתיד ריקודי העם, ובאופן אישי, להמשך עבודתי בתחום, כי זו עשייה שאני כל כך אוהב. מצד שני, ידעתי שאמצא את הדרך להמשיך ולהרקיד ולשמח את קהל הרוקדים.

הריחוק החברתי היווה גורם מכריע של ממש. מיד הבנתי שהדברים לא יחזרו להיות כפי שהיו. הקהל הישראלי הרוקד, הוא קהל שאוהב מאוד לרקוד וזקוק לכך מאוד. לכן לדעתי, ימשיכו לרקוד היכן שיתאפשר על פי הנחיות הממשלה. להערכתך בהתחלה לא תהיינה הרקדות המוניות ופסטיבלים כמו שאנחנו אוהבים ורגילים, אלא רק בהמשך. אני מקווה לשינוי לטובה בהקדם.

כיצד התחלת לשדר?

בתחילת המגפה הייתי מעט באי ודאות. ישבתי מרותק לחדשות. אבל מהר מאוד הרגשתי תסכול מעצם הישיבה הממושכת בבית וחוסר המעש, והחלטתי לעשות את מה שאני אוהב ולא להיכנע למצב שנוצר. שידרתי לרוקדים בשידור חי, רקדתי איתם וניסיתי לשמור על שפיות ושגרה. אז שיחקנו בשידור חי בחידונים, הצגתי לקהל שצפה

הרגשתי את תחושת המחנק שהרבה מאוד הרגישו. אמנם בזמן הסגר היו חסרים הדברים הבסיסיים שהתרגלנו אליהם, כמו בתי קפה, בתי קולנוע וכמובן ריקודי העם. היו חסרים לי המשפחה והחברים, לחבק ולנשק, אבל בסך הכל הרגשתי טוב.

ציון סהר, מדריך:

המחשבה הראשונית שלי בתחילת התקופה הייתה שזה משהו זמני שיחלוף במהרה, אך המציאות טפחה על פנינו והייתה שונה. אמנם, אם בנית חוג גדול ומבוסס, האמונה היא שהחוג הזה יחזור מתישהו ובסופו של עניין לא יפגע בך, אבל כן עברו לי מחשבות בראש לגבי חוגים קטנים יותר, שאולי כדאי למדריך לעשות חשיבה מחדש אם זה עיסוקו העיקרי.

הרקדה של ציון סהר

מה הניע אותך לשדר שידורים חיים?

הבנתי שאני רוצה ללכד בין הרוקדים שלי, רציתי לשמור על קשר רציף וגם על שפיות בגלל הסגר. חיכיתי לשבתות השידור בכליון עיניים, והמסר שלי לרוקדים היה, שאני איתם לאורך כל הדרך ולא עוזב אותם. תוך כדי שידור היו המון התכתבויות עם הרוקדים, נוספו לי רוקדים חדשים שאהבו את השידורים החיים שלי, אפילו ממדינות אחרות וזה החמיא לי מאוד. השידורים שלי נמשכו כשלוש-ארבע שעות ברצף. זה היה עבורי מפלט לבדידות. הרגשתי שאני לא לבד וכל הרוקדים חלקו איתי את התחושות הקשות של הסגר. היו כמובן גם המון קטעי הומור תוך כדי שידור.

שמוליק גוב ארי. ועוד רבים וטובים), וזה דרש ממני המון שעות של עבודה בבית.

מה יש לך להוסיף על השפעת התקופה ברמה האישית?

חסרה לי מאוד הפעילות השוטפת. אני עובד המון עם בתי ספר, בתי אבות, הרקדות גמלאים והרקדות באופן כללי. מצד שני, גיליתי שיש לי יכולות טכנולוגיות גבוהות. גיליתי חברים ואנשים טובים. נחשפתי יותר לחברים חדשים. כמובן שחסרה לי המשפחה הקרובה: לא יכולתי להיפגש עם הבנות שלי, הנכדים שלי. אבל גיליתי את אשתי מחדש...

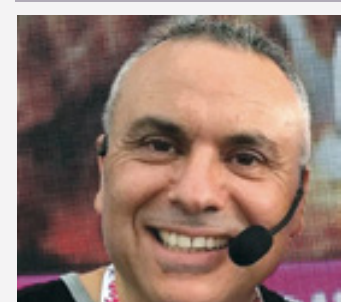
איציק בן דהן, מדריך וכוריאוגרף:

כשהגיעה הקורונה לפתחינו, לא ממש עסקתי בלחשוב על עתידי מבחינה מקצועית, היות והיה לי ברור שזו מחלה, שכפי שהיא באה, היא גם תחלוף ונחזור לרקוד. חשבתי לעצמי שעולם ריקודי העם ישתנה במקצת, ויחזור בעצם לצמוח מחדש בהדרגה. רוקדים ישכחו מעט את הריקודים ויצטרכו לחזור עליהם. השלב הראשון של החזרה ילווה בליטוש של ריקודים. נרקוד בעיקר מעגלים, ולאט לאט יחזרו גם הזוגות, ובסוף נחזור לשגרה מלאה.

העברת שידורים חיים בהם אתה וזוגתך רוקדים יחד בסלון. מה הניע אותך לערוך את השידורים האלה?

ראשית, זו בקשה שבאה מקהל הרוקדים שלי. זו הייתה דרך לשמור על קשר רציף עם הרוקדים. הם צפו בי והרגישו את הקשה. מעבר לכך, הייתה בי תחושה של שליחות. רציתי לתרום מעצמי לרוקדים, וזו הייתה התודה שלי עבורם על כל השנים שהם אוהבים אותי ובאים לחוגים שלי.

היה חשוב לי שלא נשכח את הריקודים, כהכנה ליום שנחזור לרקוד באולמות. העידוד והפרגון של הרוקדים בשידורים החיים דרבן אותי להמשיך ולשדר מבחינה מקצועית, המשכתי לעבוד בעיסוק הנוסף שלי, שהוא לא מתחום ריקודי העם, ולכן פחות

הרקדה של איציק בן דהן

דניאל שקופ

הורה קורונה

ריקודי עם בימים של הסגר

גם **עילי ספיאזק**, 29, מרקיד מלונדון, שראה את השידורים בפייסבוק, נדלק על הרעיון והחליט לשדר גם בעצמו: "אני מאמין שאנחנו הדור החדש, וזו המחויבות שלנו לדאוג שתנועת ריקודי העם תמשיך". המחשבה על כל הרוקדים מחו"ל שלא מבינים עברית, דחפה אותו להעביר שידורים באנגלית. מאחר שלא הכיר את הזום בצורה טובה, החל לחקור וללמוד, רכש תכנות וציוד מתאימים, ושיפר את השידור מפעם לפעם.

השידורים עברו דרך ארוכה, והתפתחו ככל שהתקדמה התקופה. באופן דומה, גם שטמר וגם ספיאזק מספרים על הדרך שעברו. תחילה נהגו להשמיע רק שירים של ריקודי עם, כמו שידור ברדיו, אך מהר מאוד הבינו שחסר עניין, גם להם וגם לרוקדים, ועברו לשדר הקלטות וידאו של ריקודים מהרקדות, ממחנות בעולם, מאתר "רוקדים" ועוד.

לאחר מכן, מספר ספיאזק שהחל לרקוד בעצמו על מנת לעודד את הרוקדים להצטרף אליו, ובהמשך אף החלו לארח יוצרים שונים בשידור, לספר ולשמוע על חייהם ולתת לקהל הצצה לעולמות חדשים שלא הכירו. עם הזמן, החלו השידורים לקבל אופי וצורה, וכל מרקיד גיבש לעצמו לו"ז הרקדות קבוע.

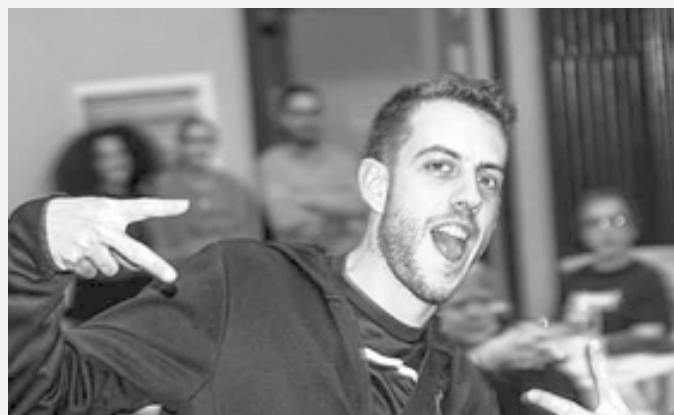
וּם בהיר אחד, עצר העולם מלכת. הקניונים נסגרו, מקומות העבודה שבתו והתקהלויות נאסרו, אך עבור קהילת הרוקדים, הכאב הגדול ביותר היה עצירת ההרקדות. בימים כתיקונם, הרקדות מסביב לעולם נערכות על בסיס יומי, בכל שעות היום והלילה ובהשתתפות אלפי רוקדים ומרקידים, והנה, ברגע אחד, לקחו מאתנו, הרוקדים, את מאור נפשנו, את מקום המפלט, את הלב.

רעיונות ופתרונות להתמודדות עם המשבר צצו כפטריות אחר הגשם. בזה אחר זה החלו מרקידים ברחבי העולם להשתמש במדיות החברתיות על מנת לשמור על קשר עם הרוקדים ולהשאיר את טעם ההרקדות בפה. פגשנו שידורים חיים ("לייב") בפייסבוק, הרקדות חיות ב"זום", תכנית חדשה ערוכה עם תכנים מעולם הריקודים וגם מרתון אחד, חובק עולם, של 24 שעות ברציפות.

פייסבוק, זום ומה שביניהם

המרקיד **אלעד שטמר**, 35, היה אחד מני רבים שהעבירו שידורים חיים בפייסבוק: "עשיתי את זה, קודם כל, כי רציתי לשמור על קשר עם הרוקדים ולתת להם הרגשה שגם כשאנחנו רחוקים אנחנו עדיין יכולים להתראות".

כבר בתחילת המשבר החל שטמר לשדר לקהל, הקהל היה כותב תגובות, והוא היה עונה בשידור חי, על מה שכתבו. כמעט כמו להיות בהרקדה אמיתית יחד.

אלעד שטמר

גדי: אם אנחנו נותנים ערך מוסף, ומשדרים ריקודים מתובלים עם תוכן - הקהל רוקד עם חיוך, עם סיפוק, הוא קיבל משהו נוסף.

אולפן בתנועה

בעוד רוב המרקידים העבירו הרקדות בשידור חי בצורה כזו או אחרת, **גדי ביטון**, 54, הביא למסך משהו קצת שונה. לדבריו, תמיד בער בו ה"חיידיק" לאתגר את עצמו עם דברים חדשים ומעניינים שהוא לא מכיר, הרצון "לצאת מהקופסה" וללמוד משהו חדש בעצמו. זה היה המניע העיקרי לפועלו בתקופה זו, ובנוסף, היה לו חשוב לשמור על קשר עם הרוקדים, שלא יאבדו עניין, ולהמשיך להבעיר בהם את אש האהבה לריקודים.

את תכניתו, "אולפן בתנועה", השיק ביטון כבר בשבוע הראשון של המשבר - תכנית מצולמת וערוכה מראש באורך של כשעתיים וחצי, אשר בשונה משאר שידורי הלייב, הכילה פינות עם תכנים מעולם הריקודים - ראיונות עם יוצרים, סיפורים שמאחורי הריקודים, פינות נוסטלגיה מעולם המחול, שיח עם מרקידים מרחבי העולם ועוד. בין הפינות היו כמובן גם ריקודים - סבבי מעגלים וזוגות לסירוגין, עם ריקודים רגילים ומיוחדים, ואפילו סדנת לימוד.

התכנית שודרה 3 פעמים בשבוע, ובסך הכול שודרו 20 תכניות. שידור ממוצע הסתיים עם כ-15,000 צפיות, מרחבי העולם, שהלכו ורבו בימים שלאחר השידור החי.

"לאחר השידור הראשון", מספר ביטון: "רוב תגובות הקהל היו שהם רוצים פחות דיבורים ויותר ריקודים. קצת נעלבתי, אבל מהר מאוד זה התחלף. בתוך 2 תכניות, כשאנשים הבינו מה אנחנו מספקים להם, המגמה השתנתה".

לדעתו, לנגן שירים מיוטיוב ולרקוד בבית, יכול כל אחד לבד. "אבל אם אנחנו נותנים ערך מוסף, ומשדרים

ספיאזק הגדיל לעשות ומיתג את התכנית שלו בשם Harkalive - "הרקדה" ו"לייב", שהפך להיות מונח חדש בעולם הריקודים.

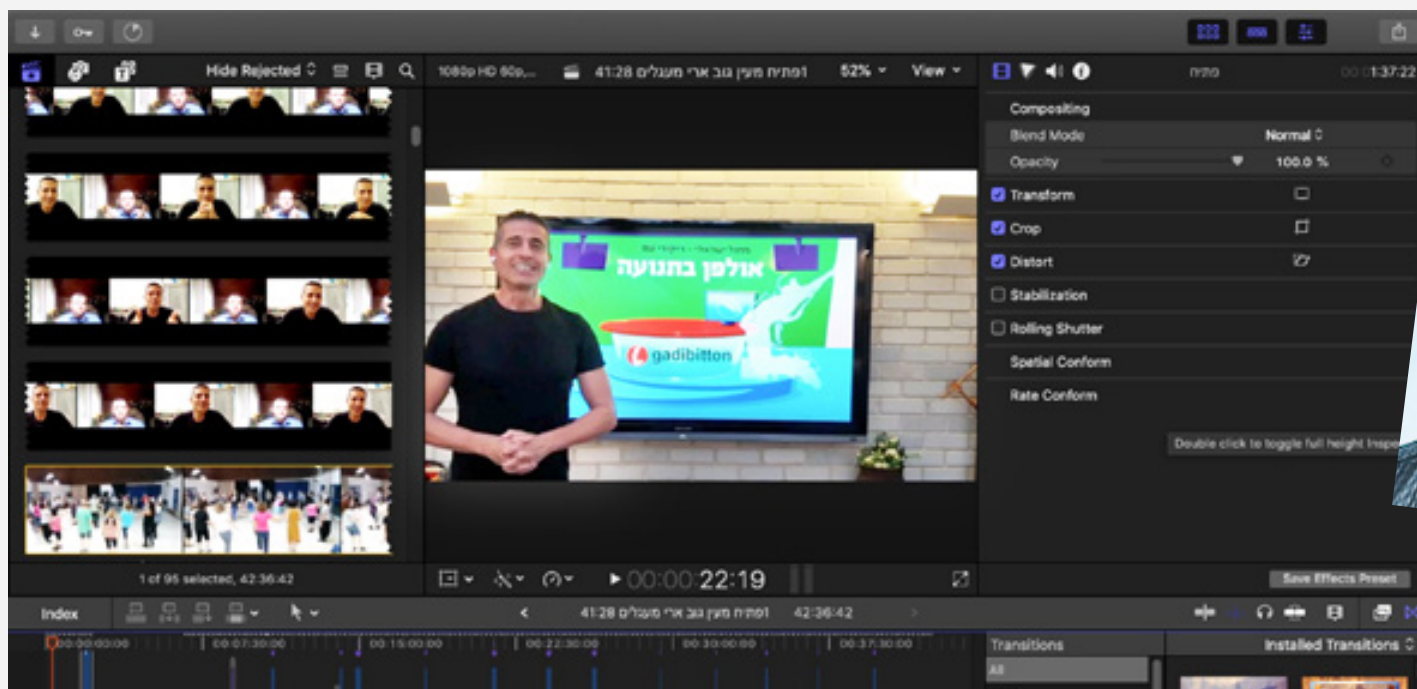
על המצב החדש שנוצר מספר שטמה: "פתאום נוצרו שיתופי פעולה שאין בהם אינטרסים כלכליים. הכסף יצא מהמשוואה, ולפתע אנשים נמדדים בדברים אחרים. פתאום מרקידים שיש להם הרקדות ענק בשגרה, ומרקידים שיש להם הרקדות קטנות ומשפחתיות, נמצאים כולם באותה נקודת פתיחה, כולם באותה סירה, לא משנה מה היה קודם".

הקהל, בתקופה זו, כבר לא בוחר את ההרקדות על פי מיקום, שעות ואנשים. הוא בוחר במי לצפות על פי הרפרטואר, המרקיד והתוכן, ולפתע ניתנה הזדמנות שווה לכולם.

נקודה מעניינת נוספת שמעלה ספיאזק, היא הזיכרון היפה שיישאר לתרבות ריקודי העם מתקופה זו. כפי שבעבר נהגו לכתוב ספרים על תולדות ריקודי העם, כיום, מתקופת הקורונה, יישארו המוני ראיונות מצולמים של יוצרים ותיקים וחדשים, המספרים על חייהם, ועל השפעתם על תרבות זו.

ומה לגבי חיבור ריקודים חדשים בתקופה זו?

מדהים לגלות שעל אף שהיה זמן רב לחבר, עונים שטמה וספיאזק בצורה דומה: "לא חיברתי אף ריקוד בכל התקופה". שניהם הרגישו שכל צינורות היצירה היו חסומים, ולא הצליחו למצוא השראה לחיבור ריקודים חדשים. "התחושה היא", אומר שטמה, "שכאשר נוכל לחזור לרקוד סוף סוף, יהיה הרבה יותר מקום לריקודים המוכרים והאהובים, וייקח זמן רב עד שנתחיל שוב ללמד ריקודים חדשים".

מאחורי הקלעים של
אולפן בתנועה

הקורונה, אין שום ממשק. לא הצלחתי לראות אופק בכלל". ביטון חיבר ריקוד אחד בלבד בתקופה זו, לכבוד יום ירושלים.

ומה יהיה בהמשך?

התחזית של ביטון פחות אופטימית. גילם של הרוקדים הוא גורם משמעותי, ולדעתו ייקח זמן רב עד שיסכימו רוקדים רבים, בעיקר המבוגרים, לצאת מהבית ולשוב להתקהל. למעשה נוצרה שגרת חיים חדשה – אנשים מצאו דרכים אחרות למלא את החלל שנוצר בתקופה זו, ויתכן שחלקם לא ישובו לרחבה. לדבריו, תחום ריקודי העם יפגע מאוד מהמשבר הזה, וייקח לו זמן רב להתאושש.

למרות זאת, ואולי דווקא בגלל זה, מסכם ביטון את השיחה עם ציטוט של **ווינסטון צ'רצ'יל**: "לעולם אל תבזבז משבר טוב". הוא מאמין שמכל משבר גדול ניתן ללמוד דברים חדשים, לשפר את הדברים הקיימים ולבנות מחדש בצורה טובה יותר.

מרתון חוצה עולם

פיל מוס

אירוע מיוחד נוסף שהיינו עדים לו בזום, לראשונה בהיסטוריה, הוא מרתון ריקודי עם חובק עולם, שארך 24 שעות.

הוגה הרעיון הוא **פיל מוס**, 68, מרקיד ותיק המתגורר בשיקגו, ארה"ב. מיד עם תחילת הקורונה, החל מוס להעביר הרקדות בזום עבור הרוקדים שלו. במפגש הראשון השתתפו 100 איש, ורבים לא יכלו להצטרף עקב מגבלת

המקום בזום. לקראת השיעור השני, קנה מוס רישיון ל-500 איש, ואפשר לרבים נוספים להצטרף. מדי פעם פנה למרקידים נוספים ברחבי ארה"ב שיצטרפו לשידור שלו, וביקש מהם להרקיד בחלק מהזמן. הרקדות אלה נחלו הצלחה גדולה, וזה העלה רעיון בראשו: "אם אנחנו יכולים לעשות את זה פה, למה שלא נעשה את זה בכל העולם?"

מוס מנהל את מחנה הרוקדים "מחול מרכז", המתקיים בשיקגו מדי שנה. השנה, באוקטובר, צפויים להגיע

צוות אולפן בתנועה חוגגים את תכנית הסיום

ריקודים מתובלים עם תוכן – הקהל רוקד עם חיוך, עם סיפוק, הוא קיבל משהו נוסף".

ביטון אף הגדיל לעשות, ובאחת התכניות הציג אתגר לצופים – לחבר ריקוד חדש לשיר מסוים, והריקוד הנבחר מבין כל השולחים – יילמד בהרקדה כשנחזור לשגרה.

את התכנית הפיק בעזרת צוות מרקידים שלם, שהתנדב, נרתם למשימה ופעל הרבה מעבר לציפיות: "הצוות שעבד איתי דחף מעצמו וגילה עניין. כל אחד רצה להוסיף משהו משלו ושיהיה לו חלק מיוחד ואותנטי בתכנית".

ומה יישאר מכל זה כשנחזור לשגרה?

לדעת ביטון, מה שמחזיק את הקהל בסופו של דבר זה תוכן. חלקים מהתכנית יכולים להיכנס אפילו להרקדות אם עושים זאת בזהירות ובמינון נכון: "אני מרגיש שנפתח אצלי עוד ערוץ בחיים", הוא מספר, "אולי בחג הבא, לא אעשה 3 אירועים, אלא אירוע אחד ואולי תכנית און ליין מעניינת שתעסוק בנושא. אולי אוכל גם לשדר את המחנה שאני מנהל, לרוקדים בחו"ל. לא יודע... אבל בטוח משהו אני אקח מזה".

כמו שטמר וספיאזק, גם ביטון לא חיבר ריקודים חדשים בתקופה זו. "בדרך כלל אין לי זמן ואני מנסה למצוא חצי שעה ביום בכדי ליצור", הוא מספר, "עכשיו היה לי את כל הזמן שבעולם, ולא חיברתי כלום. שום דבר לא עשה לי חשק לחבר ריקוד".

לדבריו, חלק גדול מתהליך היצירה שלו, בא מהתכתבות עם הקהל. הוא רואה בראשו את רגע הלימוד ברחבה, חושב על תגובות האנשים ועוד: "בימים רגילים יש התעסקות גדולה בממשק עם הקהל, ועכשיו, בתקופת

לחשוב שיש מקום לשדר בזום גם את ההרקדות הרגילות, כאשר השגרה תחזור למסלולה.

בנושא אחד הייתה הסכמה כללית בין כל המרקידים. בהיבט הכלכלי, דיווחו המרקידים על תגובות רבות מהקהל המבקשות להעביר להם תשלום עבור השידורים, אך כולם, פה אחד, לא הסכימו לכך. "מצב הרוקדים לא יותר טוב ממצב המרקידים", אמר ביטון, "נראה לי מגוחך לקחת תשלום במצב כזה". גם **ירון מישר**, מנהל אתר "רוקדים" - אתר ריקודי העם הגדול בעולם, נחלץ לעזרת המרקידים. לקראת החזרה לשגרה ופתיחת ההרקדות, צופה מישר שהצורך לפרסום באתר ילך ויגדל. "בתקופה זו, אנשים מאוד נזהרים עם כסף", הוא אומר, "לכן החלטתי לעשות מבצעים ולתת הנחות למרקידים שירצו לפרסם את הרקדותיהם באתר בזמן זה".

באותו עניין, סיפר **אילן סויסה**, יו"ר ארגון המרקידים בישראל, כי הרגיש, מתוקף תפקידו, אחראי לדאוג לפרנסת המרקידים בתקופה זו: "ניסינו למצוא פתרון, דיברתי עם **גדי ביטון**, שנפנה יחד למשרד התרבות, לקבל תמיכה כלשהי". סויסה ניסה לדאוג למענק כספי מארגון המרקידים עבור מרקידים שהיו במצב קשה יותר, אך לצערו שום פעולה לא צלחה. "המהירות בה נסגרו ההרקדות הפתיעה אותי", הוא אומר, "אך כשאתה מבין שאתה בשותפות גורל עם כל העולם, לא רק עם מדינת ישראל, אין לך הרבה מה לעשות". מכיוון אחר, בראייה לאחור מספרים המרקידים, שבנוסף ליצירת קשר עם הרוקדים ושמירה על ריקודי העם בתודעה, כל הפרויקטים שנעשו, מקטן ועד גדול, בעיקר שמרו על שפיותם שלהם, וזה מה שהחזיק את המרקידים בזמנים קשים, נטולי פרנסה, אלה.

רוקדים וירטואלי

ראינו שצופים רבים ראו את השידורים, אך כמה מהם באמת רקדו?

המרקידים טוענים כי רק כ-20% מהקהל אכן רקד בבית מול השידורים. השאר צפו בלבד - שמעו את השירים, נזכרו בריקודים, ובעיקר הרגישו "יחד".

ומה אומרים המספרים?

מבדיקה באתר "רוקדים", עולה כי בתקופת הקורונה, ביחס ל-3 החודשים שקדמו לה, היה גידול של כ-70% בכמות המשתמשים באתר. גם כמות הצפיות גדלה, בכמעט פי 2 מהתקופה שלפני הקורונה. נקודת השיא הייתה בדיוק באמצע תקופת הקורונה,

מרתון חובק עולם בזום

מישראל המרקידים: **ערן ביטון**, **דרור דוידי ואלעד שטמר**. לכן היו הם הראשונים אליהם פנה מוס עם הרעיון לבצע הרקדת זום המונית, במשך 24 שעות, אשר תתחיל בארה"ב ותנוע על פני הגלובוס דרך מרקידים מכל העולם, על פי אזורי זמן. לאחר שצוות הישראלים הביע עניין, החל מוס לצרף מרקידים נוספים שהסכימו לקחת חלק בפרויקט. מוס תכנן לז"ז ל-24 שעות, בהם ירקידו מרקידים מארה"ב, אוסטרליה, שווייץ, צרפת, אנגליה, ישראל, דרום אמריקה, קנדה ועוד.

המרתון נערך בחול המועד פסח, יום לפני ערב החג השני, כאשר צוות הישראליים תוכנן להרקיד ברוב שעות היום. יום לפני תחילת המרתון, גילו המרקידים כי עקב הפרשי השעות, נוצר בלבול בתאריכים וחלק מהמרתון צפוי להיות משודר בדיוק בערב החג בישראל. המרקידים הישראליים הבינו שלא יוכלו להרקיד בזמן זה, ולכן היה צריך מוס למלא 4 שעות שידור נוספות על ידי מרקידים מהעולם, וכל זאת - יום אחד לפני פתיחת המרתון. לשמחתו, עם כל הלחץ, בשלב זה היענות המרקידים בעולם הייתה כל כך גדולה, שהבעיה הנפתרה יחסית מה.

המרתון הוכתר כהצלחה מסחררת. למעלה מ-800 איש רקדו וצפו בו בו-זמנית ברחבי העולם. קשה לדעת את מספר המשתתפים הכולל, לאורך 24 שעות, אך אין ספק שמדובר באלפים.

לגבי ההמשך, טוען מוס, כי למד לא רק שאנשים אוהבים לרקוד ואוהבים את ה"ביחד", הם גם אוהבים את הקשר הבינלאומי זה עם זה. רוקדים מכל העולם הצטרפו להרקדות הזום הקבועות שלו, וזה גרם לו

פיל:
אם אנחנו יכולים לעשות את זה פה, למה שלא נעשה את זה בכל העולם?

גם בשידור של "אולפן בתנועה" הם צפו באדיקות. תחילה, מספר שקופ, הם ציפו לעוד הרקדה "רגילה", אך עם הזמן הבינו שהתכנים השונים פשוט מרתקים, על אף שהם לא מכילים רק ריקודים כפי שציפו. על מרתון 24 השעות, הוא אומר: "היה פשוט מדהים! זה היה מעניין וחדשני". מלבד 6 שעות שינה, שידור המרתון היה מוצג בטלוויזיה לאורך כל היממה והם רקדו ככל שיכלו. גם כאשר לא רקדו, השאירו את השידור, שתהיה "אוירת ריקודים" בבית.

"התחושה היא שנולדה משפחה חדשה!", אומר שקופ, "כל המרקידים נמצאים אצלנו בסלון כל יום. זה מרגיש כאילו אנחנו חברים, כאילו גם הם רואים אותנו". שקופ מספר שבתקופה זו הם נחשפו לעולם שלם של מרקידים מצוינים שלא הכירו, יוצרים חדשים וראיונות מעניינים. החשש הגדול שלו ושל חבריו הרוקדים מארה"ב, הוא שהרקדות ה"און ליין" ייפסקו כאשר המשבר יחלוף: "באזור שלנו אין הרבה הרקדות, ולכן העולם החדש שנוצר מילא את חיינו. יכולנו לרקוד בכל יום אצל טובי המרקידים בעולם!"

2. העיקר המפגש החברתי

רעות מרקלס

אצל רעות מרקלס, 42, המצב היה שונה. מרקלס, חקדת המתגוררת במושב יבול שנמצא במועצה אזורית אשכול, השתייכה לקבוצת ה"צופים בלבד": "צפיתי בשידורים בעיקר בשביל לשמוע את המוסיקה, להיזכר ולהרגיש את האווירה. השידור החי העביר חוויה של מפגש אמיתי".

המרקידים הגיבו לתגובות הצופים בשידור, וזה הרגיש כאילו מתנהלת שיחה אמיתית, כמו בהרקדה. בזום השתתפה מרקלס רק במפגשים עם חברה הקרובים. גם כאן, המפגשים לא כללו ריקודים שלה בפועל, אלא בעיקר מפגש חברתי, לראות את החברים רוקדים, לשמוע את המוסיקה ולהרגיש "ביחד".

מאחר והאינטראקציה עם המרקיד על המסך הייתה הדבר המשמעותי שחיפשה מרקלס, היא התקשתה בתחילה להתחבר לשידור של "אולפן בתנועה", שהיה מוקלט מראש, ולא הועבר בשידור חי. אך ככל שנוספו שידורים, התאהבה בפורמט, במיוחד בגלל

באמצע אפריל, כאשר נוצרה מעין שגרת חיים חדשה, אך עדיין לא ראו את הסוף באופק.

יתכן שחלק מהעליה בכניסות לאתר נבע מרצפי הריקודים הרבים שהעלה מישר לאתר. תחילה בנה רשימות צפייה לחוגים שלו, שהכילו ריקודים מרפרטואר החוג, על מנת שיוכלו להתאמן בבית. אך לאחר שקיבל תגובות נלהבות מהקהל, הגדיל ובנה רשימות צפייה לקהל הרחב בנושאים רבים כגון: חגים, טיול בארץ, ריקודים לכיסאות גלגלים ועוד. היתרון של רשימות הצפייה, על השידורים ברשתות החברתיות, הוא באפשרות של הצופה לראות מראש את סדר הופעת הריקודים, ולעבור בין ריקודים על רצף הוידאו, כרצונו. "היו לי עוד הרבה תכניות לרצפים לפי נושאים", אמר, "אבל זהו, כבר חוזרים לרקוד". למעלה מ-50 הרקדות שונות ניתן לראות היום בעמוד הבית של אתר רוקדים:

<https://www.rokdim.co.il/#/>

עד כאן שמענו את הצד של המרקידים. כעת, נראה את צד הרוקדים. את הרוקדים-צופים ניתן לסווג ל-3 קבוצות עיקריות. לאיזו קבוצה אתם שייכים?

1. נולדה משפחה חדשה

שמואל שקופ, 65, ואשתו **זהבה**, חקדים ותיקים המתגוררים בקליבלנד, אוהיו, ארה"ב, היו בין הצופים האדוקים והפעילים בשידורי ה"לייב" והזום של התקופה האחרונה.

"מיד כשהתחילה התקופה", מספר שקופ, "הבנתי שזו הולכת להיות תקופה ארוכה. בחרנו חדר אחד בבית ופינינו ממנו את כל הרהיטים. הצבתי עמדה ובניתי מערכת שמאפשרת חיבור

של הטלפון, המחשב והטאבלט לטלוויזיה, הצבתי 2 מצלמות עבור מפגשי "זום", וידעתי שזה עומד להיות החדר העיקרי של הבית בתקופה הקרובה".

עם הזמן, נכנסו שקופ ואשתו לשגרה חדשה, כאשר כמעט בכל יום, מהצהריים ועד 22:00 בלילה, הבית סבב סביב הריקודים. הם כבר ידעו איזה מרקיד משדר ומתי, וגיבשו לעצמם לו"ז קבוע. בכל יום היו מתלבשים להרקדה, נכנסים לחדר ה"רחבה" ורוקדים מהרקדה להרקדה. לפעמים אף מזפזפים בין 2 הרקדות במקביל (בכל פעם מחברים מכשיר אחר למסך הטלוויזיה).

זהבה ושמואל שקופ

"זה הרגיש לי כל כך רחוק מהמציאות. הריקודים בשבילי זה סוג של חופש, המקום לעוף, לא לחשוב, זה כמו סם בשבילי. יש לריקודים את הכוח של ה'ביחד', האנשים מסביב, האנרגיה במעגל. פתאום להיות לבד בבית עם מסך קטן ולרקוד בריבוע של מטר על מטר בסלון? אין שם אנרגיה. להפך, זה רק מגביר את עוצמת הכאב והחוסר".

התחושה הזו לא נרגעה לאורך כל התקופה. הבר, שהיה רגיל לרקוד לפחות פעמיים בשבוע, לא זוכר תקופה כל כך ארוכה בה לא רקד: "אין מצב שעברו שבועיים בלי שהלכתי לרקוד לפחות פעם אחת. גם כשהייתי חייל וגם כשטסתי לחו"ל מטעם העבודה, תמיד חיפשתי איפה יש הרקדות מסביב". כעת, לאחר חודשיים ללא ריקודים, מביע הבר תסכול רב: "לא רק שלא ניתן לרקוד, אני גם לא יודע מתי אוכל אי פעם לחזור לרקוד". בשביל הבר התחליפים הקיימים לא מספקים את הסחורה. עבורו יותר טוב "כלום" מ"כמעט", כי ה"כמעט" כואב מדי.

בנושא אחד הייתה חלוקת דעות מעניינת. המרקידים והרוקדים הישראליים טענו שקהילת הרוקדים נשארה כפי שהייתה, ולא הרגישו שינוי משמעותי כלשהו. כל מרקיד נשאר פחות או יותר עם קבוצת הרוקדים שלו. לעומת זאת, המרקידים והרוקדים מחו"ל דווקא הרגישו התקרבות משמעותית של קהילות הרוקדים בארץ ובעולם. הודות לקורונה ולטכנולוגיה של ימינו, התאפשר לרוקדים מרחבי העולם לרקוד בכל הרקדה שרק חפצו, לראות חברים רחוקים ולתקשר על בסיס יום-יומי, למרות המרחק הפיסי.

ומה יהיה עכשיו?

ובכן, בשעה טובה ומוצלחת, כולנו תקווה שאנו עומדים בפני סיום התקופה הזו, וממש בקרוב נוכל לשוב אל הרחבה. נחגוג בפסטיבלים, נרקוד במחנות ונשוב לחייך על רחבות הריקודים!

אך, האם נראה שאריות של התקופה?

מה יעלה בגורל ההרקדות - מספר הרוקדים, גודל הרחבות ועוד?

מתי נשוב לרקוד יד ביד, בזוגות?

והאם נמשיך לראות שידורים פעילים במדיה החברתית?

שאלות כה רבות, שעליהן רק הזמן ייתן מענה.

צופה בשידורים, רעות מרקלס

הפינות המיוחדות שהביאה התכנית, עם תכנים שנתנו ערך מוסף.

למרות שלא צפתה בהרקדות כלליות בזום, דווקא למרתון 24 השעות הייתה מחוברת, כמעט ללא הפסקה: "זה נחמד לראות אנשים רוקדים בלייב, והיה כיף לשמוע את המרקידים מדברים בינם לבין עצמם, ועם הקהל". מה שעוד היה מיוחד בעיני מרקלס היה לראות את הרפרטואר השונה בין המרקידים בעולם: "היה נחמד להיזכר בריקודים שכבר לא נרקדים בארץ, ולהכיר ריקודים חדשים". יחד עם זאת, לאחר כחודש במצב הזה, הרגיש מרקלס שמיצתה את החוויה. שידורי הלייב הפכו למעמסה, ושגרה חדשה נכנסה לחייה. זמן הצפייה התקצר, העניין בשידורים הלך ופחת והגעגוע לדבר האמיתי גבר.

3. "פשוט כואב מדי"

את הקבוצה השלישית של הרוקדים, מייצג אלון הבר, 45, רוקד ותיק שרוקד מגיל 18. כשבוע בלבד לאחר תחילת הסגר פרסם הבר בפייסבוק: "כל הגוף כואב לי. אתה מרגיש את זה בעצמות ובשרירים. כאב שלא מרפה. כשאתה מכור כבר מעל 25 שנים, הכאב הוא בלתי נסבל". את הכאב שחש הבר ירגישו "מכורים" רבים - הרגל קבוע של פעמיים בשבוע, למעלה מ-25 שנה, נגדע בפתאומיות. הבר סירב בנחרצות לצפות ב"לייבים", להשתתף בתכניות ולקחת חלק בהרקדות הזום: "זה פשוט כואב מדי", הוא אומר.

אלון הבר

תגובות להרקדות האינטרנט

ליקטה: דניאל שקופ

גדי היקר

היה שידור מדהים, מרגש ומקצועי. שאפו. ערן ואני אמרנו, שאין לך תחליף ואף אחד לא מסוגל אפילו בצחוק, לעשות עשירית מהיכולות שלך. תודה לך על תקופה שבה דאגת לרוקדים שלך ותרמת מזמנך לתת את כל הכוחות שבוודאי גם אתה היית זקוק להם בימים קשים אלו. חיבוק גדול וגעגוע

אירית פרייהייטר, קריית אונו

היי פיל,

אני רוצה לברך אותך על הרקדה מצוינת של 24 שעות. תודה לך על הארגון והניצוח על האירוע הזה לטובת הנאת רוקדים מסביב לעולם. בנוסף לבחירה נהדרת של רוקדים ומרקידים, זו הייתה גם הוכחה נהדרת לעוצמת הריקוד והיכולת שלו לאחד אנשים מכל המקומות, אזורי הזמן, ומיומנויות הריקוד השונות. האירוע הזה הביא עימו הקלה ואושר לרבים אשר לא מסוגלים ליהנות מההרקדות הרגילות שלהם, ונתן לכולנו הזדמנות לראות ולתקשר עם חברים ותיקים. ההרקדה הזו שמה על המפה את ריקודי העם של שיקגו, בצורה מדהימה.

בעוד משבר הקורונה ממשיך, כולנו מתחילים להתרגל לדרכים חדשות לעשות דברים ישנים. אני מקווה לראות את סיום הסגר, ואת הפוגת הבידוד החברתי. אני מניח שהתהליך הזה ישתנה בין ערים ומדינות, ומקווה שמשפחת ריקודי העם של שיקגו תחזור לתכנית הרגילה שלה ב"בית שלום" בקרוב.

כאשר זה יקרה, ובהינתן החשיפה שקיבלה התכנית שלך היום ובמהלך הרקדות האון ליין השבועיות שלך, אני מציע שהשיעורים הרגילים שלך ישודרו בלייב באינטרנט. זה יאפשר לאלה שעדיין נמצאים בבידוד להשתתף בהרקדות ובתקווה שגם ימשוך אותם לאירועים נוספים כגון מחול מרכז.

כמו תמיד, בכל עזרה שתצטרך, אשמח להיות לך לעזר. הישאר בריא ובטוח.

להתראות בקמפ.

אופיר, שיקגו

תודה רבה עילי.

ההרקדות שלך היו כל כך משמעותיות במהלך ההסגר, זה מרגיש שאנחנו חלק מקהילה, ושאנחנו חולקים משהו שאנחנו אוהבים. רואים שאתה עושה זאת מהלב. אתה אדם מיוחד, אני זוכרת זאת מהקמפ בונציה, שבו יום אחרי יום וידאת שהכל מאורגן. מקווה שתמשיך לשדר גם לאחר התקופה הזו.

קלאודיה, איטליה

שלום גדי,

רעידת אדמה בגלל וירוס קטן, חוסר ודאות. הכל נעצר, אבל לא ממש כי ברגעים כאלה, הראשונים שמגיבים ופועלים הם מובילי הדרך, שסוללים, מאחדים ומחזקים. אז תודה שהובלת אותנו בדרך מלאה ביצירתיות, יצירה, חידוש ושיתוף.

המגוון האנושי שהבאת להיות חלק מ"אולפן בתנועה" הפך את הפרויקט הזה לכל כך נגיש, כזה שמדבר לכל כך הרבה אנשים. היה קשה (אצלנו עדיין קשה) להכיל את הריחוק הפיזי, אבל הבאת את זה לנו הכי קרוב שאפשר. ישר כח על הכל. "היה טוב" אבל אני כבר ממש מחכה להגיד: "וטוב שהיה".

שבת שלום, ומה זה מתגעגעת

רונית, מרקידה בטורונטו

פיל היקר,

תודה רבה ממעמקי לבי על כל העבודה שלך שנעשתה באהבה... קשה לי להסביר לך איזה שינוי זה חולל בחיי - להרגיש מחוברת לחבריי הרוקדנים מכל רחבי העולם, במשפחת ריקודי העם המדהימה הזו... זה היה נפלא להיות מסוגלת לשכוח את צרותיי למשך 24 שעות.

זוהי הפעם הראשונה מאז המגיפה שישנתי 8 שעות... למרות שהתחרטתי שהפסדתי ריקודים על מנת לעשות זאת. באמת שאין מספיק מילים להודות לך כפי שמגיע לך. תודה, תודה, תודה.

ליביה, טורונטו

עילי היקר,

אתה מביע את עצמך כל כך ברהיטות, נראה שאתה חושב רק עלינו. המקצוענות שלך והמומחיות שלך גרמו לנו לחשוב רק על לרקוד ולא שום דבר אחר. אתה שמרת עלינו כקהילה. אתה מזכיר לנו שאנחנו חייבים לרקוד, לשיר, לשוחח ולצחוק בכדי לאפשר לעצמנו באופן זמני לשים מאחורינו את כל הבלבול והעצבות ממה שקורה בעולם בשבועות האחרונים.

תודה עילי מכל ליבי, על החיוכים שלך, החיוביות שלך, על כל העבודה הקשה והמאמצים שלך. אתה גורם להכל להיראות כל כך קל, אך אני יודעת ובטוחה שכולם יודעים ומודעים לכמות הזמן שהקדשת בתכנון כל הרקדה.

אני מקווה שאתה בסדר ודואג לעצמך כמו שאתה דואג לנו.

זוזי, לונדון, אנגליה

ירון,
תודה לך על מה שאתה שולח לנו.
זה לבטח עבודה עצומה להכין את כל הרוקדים
האלה ביחד!! כל הכבוד!!!
אתה תמיד מוצא דרך לשמור עלינו בקשר
- מחוברים, שמחים ורוקדים!!!
אנו מעריכים את כל מה שאתה עושה!!
ג'קי לוינשטיין, רמת בית שמש

5.5.2020
ירון, תודה לך על כל האוספים ועל כל סרטוני הרוקדים. אחרי עשרות שנים
שלא רקדתי, רק הסרטונים האלה מצליחים ללמד אותי את הצעדים, כי
הרקדה פעם בשבוע לא מצליחה לחדור את המוח המנוון.
עם הסרטונים אני יכולה לרקוד שוב ושוב, להשמיע אותם לאט יותר, ואילולא
הם אני לא חושבת שהייתי מצליחה ללמוד את הרוקדים.
האוספים הנוכחיים מזכירים לי רוקדים שבצעירותי רקדתי, ומזכירים לי
רוקדים נוספים שכדאי לי ללמוד, ומאפשרים לי לרקוד ברצף את הרוקדים.
אילולא הסרטונים שלך כנראה הייתי מרימה ידיים ולא מצליחה לחזור לרוקדים.
עכשיו בימי הקורונה זהו הדבר היחיד שמצליח להרים אותי מהכיסא שמול
המחשב: הטלפון ביד, ואני מחוללת לי, מנסה ללמוד רוקדים חדשים ולהיזכר
בישנים.
אני מניחה שישנו הרוב הדומם שאינו מביע את הערכתו למפעל העצום שלך.
תחזקנה ידיך.
לאה ישלח, ראש פינה

It all started a few days ago when I finally sent an appreciation email to rokdim.il. When the Covid 19 pandemic made the world as we know it come to a complete standstill, people had to find a way to cope with the isolation and the monotony of their daily lives.

Many I know took up baking, cooking, gardening, reading, and the mundane task of clearing their homes of clutter. At some point, our Philadelphia dance community started sending weekly emails providing information and updates on various zoom dance events in Israel and around the world. Having danced for 10 years, I thought of myself as an intermediate dancer always admiring when the "dance veterans" in our group displayed their vast knowledge and talent of dances they learned way before I ever heard of Israeli Dance. Many times the dancers themselves didn't know the name of the dances they had done for years having learned them at a session dissolved long ago or at a dance camp. I often try, as best as I can, to follow behind the seasoned "veterans", but between stumbling over an unexpected choreographed step and mentally hyper focusing on their feet, it can be a daunting, exhausting and frustrating task. After joining a few zoom sessions, it became immediately apparent that I had a lot to learn. Many of the dances were familiar, but I wasn't confident in my ability to dance them independently. I realized the zoom sessions were a unique opportunity during this period of isolation to finally learn the dance names that were shared in the zoom chat. I compiled a long list of the dance names and set my goal to learn as many as I could that were available on the rokdim.

il site. Everyday I try to fit in some time to focus on a dance through the rokdim website as a way to feel that I am working towards accomplishing my goal. Balancing the dire daily news reports related to Covid 19, I listen to the various dance sessions with their uplifting Jewish ruach that feel like such an overwhelming positive bond uniting Israeli dancers around the world with optimistic hope and desire for joy through dance.

I began to think about **Yaron Meishar** and wondered if he ever gets thanked for all the hard work he has done to compile the website which really serves as a comprehensive Israeli dance archive.

Our local Philly dance chapter emails encouraged us to use the website as if understanding how important a tool it could be to help us get through this time together. Through the years our weekly dance sessions created a unique bond of community where no matter what personal struggles we each faced, one left them behind once the dance music beckoned us to "zoom". Suddenly Covid 19 ended it. But did it? Not for anyone who is an Israeli dancer; no way was Covid 19 going to take away our spirits. For me dancing, watching or listening to the music of the zoom sessions and slowly learning some challenging dances on my bucket list through the rokdim.il website has gotten me to smile every day with something to look forward to. So thank you to all who are creatively leading zoom sessions around the world and to **Yaron Meishar** for their dedication and support during the strange times we are currently living in.

Cindy Hirsch

רעננה ניצחה את הקורונה

דוד בן-אשר
צילומים:
דוד בן-אשר

ראש העיר רעננה רוקד, לידו המרקידה נורית גרינפלד

והתחלנו לרקוד בחדווה מרוממת רוח ורגל. התחלנו בזה ממש בתחילת אפריל, בעיצומו של הסגר, תוך הקפדה על הנהלים המתחייבים. היינו 8 אנשים, היה טוב. חברים שמעו ובפעם הבאה הגיעו כבר 14 רוקדים. ראינו כי טוב וכי החוג המאולתר הזה צפוי למשוך עוד פריקים של ריקוד וחשבנו על מהלך קדימה.

פנינו אל המרקידה המאד פופולארית **נורית גרינפלד**,

רעננה היא כידוע בירת ריקודי העם בישראל. כ-10 חוגים פועלים בה, ביניהם מן המובילים בארץ, **אלעד שטמה, אבי פרץ ונורית גרינפלד**. מאות רבות של רוקדים פוקדים מדי שבוע את אולמות הריקודים בעיר, בתמיכה מתמדת של מנהל הספורט וכמובן בגיבוי אוהד של ראש העיר. והנה, קורונה. הכל מושבת, האולמות סגורים, חודשים של נתק, של ערגה, של תקוות וכמיהות של כל המשוגעים לדבר.

על רקע משבר זה צמחה לה יוזמה ייחודית ויומרנית למדי. ריקודי עם בעיתות קורונה. שלושה רוקדים מן השורה, פריקים של תרבות זו, יגעו והעלו רעיון קצת משוגע אבל פורץ דרך. נפגשו השלושה - **מירית, שלום ושמוליק דגן**, לעשות מעשה.

מספר שמוליק:

הבנו את מגבלות המצב אבל רצינו לעשות משהו שיזכיר לנו את ימינו הטובים על פרקט הריקודים. נפגשנו עם קב"ט העירייה ועם ראש העיר. ראש העיר נתן לנו את ברכתו ואף הביע אהבה גלויה לרעיון. יצאנו לדרך.

שמוליק דגן (70), מעיד על עצמו שהוא רוקד כבר 50 שנה. במקצועו הוא מפקח בנייה בכי, עד מומחה מוסמך בבתי משפט, נשוי **לרונית** (בעלת מנורות ברגמן), אב ל-3 בנים וסב ל-7 נכדים. דמות מוכרת בחוגי הריקודים זה עשרות שנים.

מה עשיתם, שמוליק, להגשמת הרעיון?

חיפשנו מקום שיתאים לצרכים המיוחדים במגבלות התקופה. הגענו לרחבת חניית הרכבת ומצאנו כי המקום מתאים. רחב, נוח, רצפה טובה. מרחב פתוח. העמדנו מכונית ליד הרחבה, קלטת ריקודים באוטו

לפי הוראות הממשלה, עם מסכות ורווחים של 2 מ' בין רוקד לרוקד. היו ימים קרירים ונעימים. עם הזמן הופצה השמועה והופצה ברבים ובימים אלה, חרף החום הגדול, הגענו לכ-100 רוקדים ולפי ההיענות השמים הם הגבול.

ובכל זאת, שמוליק, הקורונה מדברת, לא?

אחרי הכל חבורת הרוקדים זוהי חבורה די מגובשת, וחובם מכירים את רובם. ההיכרות והקרבה מפחיתים מאוד את סכנת ההדבקה. הגם שהמסכות קצת גלשו מטה, וגם אם המרחק התקצר מעט, עדיין נראה שהמצב בשליטה. אפילו ריקודי זוגות כבר הרשינו לעצמנו, לנוכח התאורה המאולתרת שהקמנו עם גנרטור בשעה 10 בלילה, ויחי האווירה הקסומה. עלי להדגיש שכל היוזמה הזאת שלנו הינה ללא מטרות רווח.

ומה הלאה?

רכבת ישראל חוזרת לפעילות, מה שמחייב אותנו למצוא מקום חלופי, אולי פארק רעננה. ואם הכל ילך כשורה נחזור כולנו בחדווה רבה אל האולמות הממוזגים ורצפות הפרקט, לרווחת כל רוקדי השון.

רוקדים בתחנת הרכבת

המרקידה במטרו ווסט, המושבתת גם היא כמובן. נכונותה עם שותפה **אורן כהן**, נתנה תנופה לפרויקט המיוחד שלנו. נורית הפיצה בווטסאפ את דבר החוג הספונטני הזה וכן הביאה איתה את כל המכשור המקצועי. הפרסום (שהוגבל מטעמי תקנות הקורונה) הביא תנופה עצומה. כבר בחוג הראשון הגיעו כ-50 רוקדים. הגבלנו את המספר

**הבנו את
מגבלות המצב
אבל רצינו
לעשות משהו
שיזכיר לנו את
ימינו הטובים על
פרקט הריקודים**

לפני עידן המסכות

"ישראל בחמשירים" ספר החמשירים של ישראל

בימים אלה יוצא ספר החמשירים של ישראל. כתבנו **דוד בן-אשר**, החמשירן הלאומי, מפרסם את חמשירי ארצנו בעיתונות וברדיו כבר 50 שנה. עכשיו הספר עם כ-200 חמשירים על ישראל - אנשים, פוליטיקה, מקומות, ממשלה, אירועים, פלסטינים, משלים, תובנות חיים וגם - ריקודי עם. חמשיריו של בן-אשר מתפרסמים כיום מדי שבוע ברשת ב' בתוכנית של **מושיק טימור** ובמעריב סופ"ש, וכן פורסמו בעיתונים רבים בארץ ובעולם. החמשירים בספר

מלווים בציורים משעשעים של הצייר המאייר **דני קרמן**. הספר יוצא בהוצאת "צבעונים", **ד"ר לאה צבעוני**. פורמט מהודר, צבעוני, רווי הומור ועוקצנות ללא מורא וללא משוא פנים.

חמשיה: ריקוד-עם

כך בריקוד, גופך אף פעם לא גלמוד,
צעד חוכך, מבט, צמוד צמוד צמוד,
ובחיבוק הזה
חזה אלי חזה,
הזמר והצליל - ועוד בונוס חמוד.

לרכישת הספר:

דוד בן אשר: 052-5017311

אם את/ה מדריך/ה לריקודי עם או כוריאוגרף/ית

המודעה הזאת מיועדת לך

כשאת/ה מלמד/ת ריקודי עם את/ה צריך/ה להיות בטוח/ה ש:

- ❑ אם יתבעו אותך - יהיה מי שיגן עליך
- ❑ אם תפצע /י בתאונה - יהיה מי שיפצה אותך
- ❑ אם יגנבו את הציוד שלך - יהיה מי שישלם לך
- ❑ אם עובד שלך יפגע - יהיה מי שידאג לך

אנחנו מבטחים את המרקידיים והכוריאוגרפים כבר יותר מ-30 שנה לפרטים ולהצטרפות לתוכנית הביטוח המיוחדת שלנו פנו: dvirr@rap-bit.co.il, 050-9789719

ביטוח ופיננסים
טלפון: 04-6388052 | www.rap-bit.co.il
רחוב המייסדים 22, בנימינה

מסלול את הדפ כביטוח ופיננסים (מאז 1978)

”מחול עכשיו” הוותיק והמוערך בעריכת ד”ר רות אשל נערך לקליטת מנויים חדשים בתפוצה רחבה וצעירה יותר

כתב העת משקף את העשייה העכשווית העשירה של המחול בישראל על היבטיו השונים, מחקר, חינוך, הוראה, ביצוע ויצירה. הוא מטפח כתבים ותיקים וצעירים, נותן במה לכוריאוגרפים המשתפים את הקוראים בתהליך היצירתי, לאנשי חינוך ולאומנים ותיקים המשתפים את הקוראים בניסיונם.

כתב העת יוצא פעמיים בשנה, 64 עמודים, על נייר משובח, שפע צילומים ועיצוב מושך. עשו מנוי ל”מחול עכשיו” - 4 גיליונות במחיר 180 ש”ח כולל דיוור בישראל. לרכישה (דרך אתר תיאטרון תמונע), לחצו כאן:

תוכן העניינים

דבר הוטרות 1
ימי הקורונה
 עונת הכוריאוגרפים – לא חזרים לשגרתנו מרובים עד מה שחשוב – סדרת פנל בואו / יעד (ולין) נתיב 3
 רקוד המחאה בכיכר רבין 26.4.2020 / אילנה דוהרן בן הל / סל יגאל, חיה רבינוביץ 6
 חחד מרובעה צעדים: על המעבר לילמדה מרחקי כבת הסקר לחרוד סמינר הקבוצים, איכ 2020 / הלחית שטר 9
 חייב מהסלון – על יצירת מחול בימי הקורונה / הכיתה 12
יצורים כתבים
 30 תיאוריות של הרבה / רועי חבירי 14
 משחקי הקלעים של החורף: יומנו Adam & Lou / טרון נאקמן יור ברושם עם חמה שכנר אבטרום 17
 חנוך את הבדחי חוכך: נחמה עם נגעה זקן אהרן פישוף על יצירתם [קנטו קן] / רועי יבנר 21
מחקר
 למה עם תיאוריות מוצאות – שילוב בין מחול לטכנולוגיה ושימוש מדומה במחקר אקדמי מנאס אגואה / רועי קטן-רועי 25
 למאת מרקסיסה – בדת עכשיו למבוגרים הגעות לעומק הוראת הבלט רבנוים 20+ / סגורנסים לחרוד אבטרום / רועי בן נחיר 32
ניתוח יצירה
 החיסם בין דמיו לתבונה ביצירה לרא של נעה וסמית / נצירת טוכן 36
ורקוד אמן
 לראת דורר גור בן גר – מתחילים מחדש: סדרות אדמה / רועי ורנר 39
 ראיון עם ארי חר על תבונה יחסטרתי – תבנית למורים לקידום הלימדה רקדנים / יעד איינברט 44
 ראיון עם מרים קאמן המורה המיתוגרית (שהיא רבנית קרטי / סגור ויס 46
לונדון
 זה נדדון זנה דא, איתן פסיס, אדור ארנרובי / חת אטל, רנה שות, חר בן 50
Table of Contents 57
Song of Songs: Performance, Direction and Text by Douglas Rosenberg 67
Table of Contents 68

תמונע | גיליון מס' 38 | מאי 2020 | חמיר 45 | ISSN 1565-1568

<https://www.tmu-na.org.il/?CategoryID=221&ArticleID=2501>

או צרו קשר עם רות אשל eshel.ruth@gmail.com

לכל איש יש שם

להקת הסטודנטים של ירושלים חוגגת 80 לזן בירון

חלי לבנה

להקת הסטודנטים ירושלים היא להקת מחול, אשר נוסדה בשנת 1956 על ידי קבוצת סטודנטים מירושלים, ובראשם **ד"ר דן רונן** ז"ל. במהרה הפכה הלהקה לאחד מהרכבי הפולקלור המובילים בישראל. הלהקה נחשבה לשגרירת התרבות והפולקלור של מדינת ישראל, כאשר הייתה בין הלהקות הראשונות שייצגה את מדינת ישראל בפסטיבלים רבים ברחבי העולם, ואף זכתה בעשרות פרסים.

הלהקה מתמקדת בעיקר בפולקלור ישראלי יהודי. רפרטואר הלהקה הוא אוסף של ריקודים, שירים ונעימות של הפולקלור הישראלי והיהודי. הרפרטואר מציג פולקלור אתני של קהילות יהודיות מתימן, איראן, טורקיה, צפון אפריקה, מדינות הבלקן, רומניה, פולין ומדינות ברית המועצות לשעבר. בנוסף, מוצגות בהופעה יצירות ישראליות בעלות אופי וניחוח ים תיכוני. הריקודים ושירי הלהקה מלווים תמיד על ידי תזמורת כלים אקוסטיים.

הבר של דן - "בירמן"

דן בירון - זה שם האיש. קומתו אכן גבוהה ואופן חיוכו נקבע על פי צליליו של חביב ליבו - האקורדיון. "נגן לי משהו..." הפצירה בו האישה המתולתלת, "משהו ישן וטוב..." המשיכה בבקשתה.

דן הוציא את האקורדיון השמור שלו מארזתו המהודקת, ואחז בו בשתי כפות ידיים איתנות. אצבעותיו הארוכות של דן התפזרו בבת אחת על קלידי האקורדיון מצידו האחד, ועל הכפתורים הקטנטנים מצידו השני והחלו לפרוט עליו בדיוקנות נחרצת.

לילה. ינואר. ירושלים. גשם זלעפות שטף וצחצח את

המוני אדם הצטופפו אט אט בלובי האולם במבשרת ציון. כל האורחים המכובדים הגיעו כדי לחגוג ל**דן בירון** יום הולדת שמונים. עיגולי עיגולים של צלחות עמוסות כל טוב חיכו על השולחנות לאורחים המכובדים שהגיעו, ותכף יאכלו לרוב מדגת הארץ, חלב ודבש וכל מידותיה הטובות.

השיחות בין האורחים לא היו שיחות סרק כלל וכלל. אלה היו שיחות לעומקם של זיכרונות מימים יפים, בהם בילו יחדיו, כשהמשתתף לכולם הוא "להקת הסטודנטים של ירושלים" בניצוחו של **דן בירון**, מנהל הלהקה שנים רבות, וכיום מנהלה המוזיקלי שהפך מזמן למיתוס עבור כולם.

אחרי זמן מה נכנס ללובי האולם בצעדים גדולים ובטוחים גבר חסון ורחב. שיערו מתולתל, צבעו שיבה אך יציב, המסתלסל עד לכתפיים. על ראשו כובע בגוונים של חום. "שלום לכולם" רעם בקול נמוך ועמוק, כיאה לגבר שנוכחותו מקדימה את זמננו. בין שפתיו היבשות מעט נלחצה סיגריה המחפשת אש. זהו דן - **דן בירון**, ניכר עליו שמספר שנותיו הגבוה הוא רק סמנטיקה וחיים שלמים עוד לפניו...

כשנכנסו כולם, מן הלובי הצר, אל תוך הסטודיו רחב הידיים ותפסו את מקומם, להקת הנגנים כולה כבר ישבה על קצה הבמה וכולם החלו לנגן על הכלים.

מיד קפצו אל מרכז הרחבה רקדני הלהקה והחלו לקפץ ולרקוד, נשאבים במכונת הזמן אל מחוזות יפים, ולפסטיבלים הגדולים בעולם, בהם השתתפו כלהקה. החיבור ביניהם נראה טבעי וזורם, והחיוך שעטו על פניהם הוכיח לקהל המשולהב כמה כיף היה להם בלהקה.

לכל איש יש שם
שנתן לו אלוהים
ונתנו לו אביו ואימו
לכל איש יש שם
שנתנו לו קומתו
ואופן חיוכו

זלדה מישקובסקי

למטה משמאל:

שוקי גושן - חליל; רוני מילוא, גדעון פוזן ויעקב פרי - חצוצרה; דן בירון - אקורדיון; אוריאל ויינשטיין - חליל; אילן פרידלנד, אורי סולומונוביץ וקובי בוזו - כלי פריטה.

למעלה מימין:

אדי סומירן - קלרינט; ליאור גרוסמן - אקורדיון; עמיחי גיבנט - כינור.

מנהל ומפיק הלהקה:

איתמר מדלל;

מנהל מוזיקלי: דן בירון.**בין הכוריאוגרפים של הלהקה:**

פרופ' מיכה ספירו, יונתן כרמון ז"ל, יוסי מדלל ופרופ' תמר רז.

"גם אני וגם **שרי אשתי** (שרי רז - העיתונאית, אשת הרדיו וטלביזיה. ח.ל.), שנינו אנשי שידור. אנחנו יותר משישים שנה בשידור. לפני הטלביזיה עבדנו ברדיו. שרי הייתה קריינית מגיל 16. אנחנו נשואים 55 שנים. אני ביליתי בחדרי עריכה יותר זמן מאשר בבית. הילדים גדלו לתוך העולם הזה. הם נסעו איתי ועם שרי לכל העולם.

החיים שלי עברו כל הזמן בעשייה. כשהייתי כתב חדשות, הייתי מביא כל יום סיפור חדש. אתה עסוק כל הזמן ואין לך זמן להרהורים מיותרים.

אבי, **ד"ר אברהם בירון**, נפטר לפני חמישים שנה. הוא עלה ארצה כשהיה בן שנה מאוקרינה וחי את כל ימיו בפלשתינה, בתקופת המנדט התורכי. אבא שלי היה וטרינר. למד בריאלי בחיפה. כשהיה בן 17 סיים את בית הספר ובגיל 21 כבר היה ד"ר. אבי ידע עשרים שפות שונות על בוריין. היו מזמינים אותו לתרגם. אבי תרגם כארבעים ספרי מדע מרוסית לאנגלית.

כשהייתי ילד חוויתי בין היתר גם את מלחמת השחרור. אבי היה באותה תקופה לוחם בירושלים. עברתי ילדות של "ילד מצור". ילד מצור אוכל הכל. אין אוכל שלא אוכלים. בזמנו היו משתמשים בדלי אחד בלבד של מים ביום, לכל המשפחה. לא היו ביצים. היינו אוכלים אבקת ביצים. לא היה שמן. היו משתמשים בכל דבר - שורשים, חוביזה, עלים שונים של צמחים.

האבנים המלבניות של העיר הזו והחליק אותן עוד יותר רגעים קודם לכן, הייתי בדרכי ל"בר של דן" - "בירמן" שמו. נכנסתי לבר ואת פניי קיבלה להקת נגנים חיה. באותו הערב ניגנה להקה חיה, ממש כמו בכל ערב בבר.

את קירות הבר מצפות עבודות אומנות של טובי הציירים בישראל ופריטי פריטים נדירים של אמנים מוכשרים מתחומים שונים. מצד שמאל של הבר ישבה על כסא בר גבוה, דוגמנית ציור, ומולה קבוצה של אנשים שבאו לאייה, לשמוע מוזיקה טובה ולשתות משהו חם. מימין לפתח הבר ישבו שני בחורים עם שטריימל, כיפה שחורה וזקן עבות, ושרו יחד עם הלהקה, בשמחה חרדית אופיינית, מוזיקה אמריקאית טובה. ביניהם ישב **דן בירון** והוא מספר:

המקום הזה משקף אותי. כשיצאתי לגמלאות, החלטתי שאני רוצה שיהיה לי מקום שבכל ערב תהיה בו הופעה חיה. בכל יום יש בבר מוזיקה אחרת: ג'אז מקסיקני, דיקסי לייט, ג'אם סשן ועוד. ובימי חמישי אני מנגן מוסיקה בלקנית שאני מאוד אוהב עם הלהקה שלי.

אני במאי, וההתרגשות הגדולה ביותר שלי היא כשאני מתכנן משהו וזה יוצא בדיוק באופן שרציתי. שהתפאורה, המקליט והאביזרים - הכל יגיע לאופטימום. ביימתי המון תוכניות טלביזיה כגון: 'עסק הנהר האדום', 'גזוז', 'עוד להיט', 'עד פופ' ועוד...

משפחה:

באותה תקופה באו לראיין אותי מכל מקום, ודווקא בדרך הזו קיבלתי המון חשיפה.

אתה חושב שיכול להיות לך מחליף בלהקה?

הלוואי שיבוא מישהו ויוכל להחליף אותי. לדאבוני, אין הרבה אקורדיוניסטים ברמה גבוהה. כמנהל מוזיקלי של הלהקה, אני דואג שהמוזיקה תשרת הכי נכון את הרקדנים, ושתישמע מייצגת את הטעמים, הריחות והצבעים של הפולקלור הישראלי. המומחיות שלי היא המוזיקה הבלקנית.

פרופסור תמר רז, ספרי מעט על עצמך ואיך הגעת לרקוד בלהקה.

כשהשתחררתי מהצבא הגעתי לבחינות. חברה שלי נבחנה ובאתי והתקבלתי. זה היה באוקטובר 1988. הייתי ארבע שנים רקדנית מן השורה, ואחר כך הפכתי להיות גם המדריכה והמנהלת האומנותית למשך מעל 15 שנה. תוך כדי זה למדתי באוניברסיטה העברית כימיה.

ספרי מעט על הלהקה.

הלהקה היא משפחה טוטלית, מלאה. אנחנו בקשר כל הזמן ועד היום חברים מאוד טובים. החברים

עד היום נשארנו בי סממנים – אני אוכל הכל ולא מבזבז מים.

היום אני מאוד מתגעגע לאימא שלי. אני ואמי היינו קרובים מאוד. היא גידלה אותי ואת אחי הצעיר ממני בשנתיים וחצי. אחי נולד כבד שמיעה, ואמי טיפלה בו במסירות אין קץ. היא הייתה מורה למלאכת יד ולעברית. ילידת גרמניה. היא נפטרה לפני שלוש שנים בגיל 98 וחצי. הייתה מגיעה לבר שלי המון ועשתה במו ידיה את פאי הלימון המפורסם שלנו פה בבר. הבן שלי למד ממנה להכין את פאי הלימון, אבל הוא תמיד אומר שכשהוא היה מכין את הפאי יחד איתה זה היה מושלם, וכשהוא מכין אותו לבד, זה אף פעם לא יוצא אותו הדבר.

בבית הוריי היו מתכנסים הרבה אנשים. כמעט בכל שבוע היו מגיעים חברים של אבא שלי ושרים שירים בחסית עם מנדולינה ובלויקה. כבר כילד ידעתי לשיר עשרות שירים ברוסית, אבל לא הבנתי את פירוש המילים. היום אני עדיין יכול לשיר אותם.

האם היית רוצה להגיע להישגים בדברים נוספים?

אנשים תמיד רוצים יותר, אבל באופן כללי, כשאני מביט לאחור, אני לא מבין איך יכולתי להספיק את כל מה שעשיתי ועשיתי המון.

רצת גם לפוליטיקה...

בעניין הפוליטיקה, רצתי בראש "עלה ירוק". אני דווקא די שלם עם זה שלא זכיתי, כי אז הייתי צריך להסתובב עם עורכי דין ואני בכלל אוהב את המוזיקה...

חברי הלהקה בריקודים סוערים במסיבה

שנון וחכם. הוא תמיד אומר שהוא היחיד שקרא את הדוקטורט שלי... הוא הפך את הלהקה למשפחה.

אף אחד מאיתנו לא הרוויח בלהקה כסף, אף פעם. מעולם לא רציתי לקבל שכר. לא רציתי ללכלך את העולם הזה. רציתי להשאיר אותו נקי ויפה, וכך כל הלהקה. אף אחד לא מקבל שכר. כשהלהקה מרוויחה כסף מהופעות, הכסף הולך לנסיעות של ההופעות בחו"ל. אנשים מגיעים ללהקה לרקוד עבור הנשמה ולא עבור תמורה כלכלית.

רוב הרקדנים בלהקה רקדו הרבה שנים. לפחות שבע, שמונה שנים בלהקה, והכל בהתנדבות. זה נותן כוח אחר, משמעות. יש בזה משהו מאוד נקי, זה תמיד שמר על התמימות שלי, על הנאיביות.

היה גם קסם רב בנסיעות לפסטיבלים. דן היה עומד זקוף, והוא בחור גבוה מאוד, וזה איכשהו היה ממגנט את העוברים ושבים. כולם נשאבו אלינו, לשמוע ולראות אותנו. הייתה כריזמה מיוחדת. כולם רקדו, ניגנו, שרו ושתו. פשוט עולם יפה. זה שמר על התמימות שתמיד ליוותה אותי. יש ב"ביחד" הזה שלנו, משהו חזק מאוד. בלהקה כולם חברים ללא הבדלי דעות פוליטיות או הבדלים בכלל. ודן הוא אדם שאפשר תמיד להביט וללמוד ממנו.

דן בן שמונים וחי את החיים בצורה מלאה. אחרי שיצא לפנסיה פתח בר מצליח. הוא מטפח את המוזיקה. כל הזמן נמצא עם צעירים, וחי את החיים בצורה טובה. דן הוא איש של אנשים.

מהלהקה תמיד יבואו לעזור בשעת צרה והם חבריי לכל החיים. הופענו המון בכל העולם, והיו לנו גם הופעות בעלות אופי מיוחד. למשל, באחת הנסיעות שהייתה למקסיקו, התברר שאנחנו עומדים להופיע בכלא, לפני אסירים... אני זוכרת ששמו עלינו חותמות. הופענו בחצר, שיחקנו כדורסל עם האסירים, ואז הבנו שבעצם הופענו בפני אנשים, גנבים ורוצחים.

עברנו יחד חוויות קטנות וגדולות, חוויות המצחיקות אותנו עד היום. לאורך כל הדורות, כולם מכירים את כולם בלהקה. אנחנו נפגשים גם ב"בירמן" בכל אירוע שמתקיים. דן מזמין את כולם ואנחנו מאוד מחוברים.

לאורך כל השנים וההופעות, תמיד רקדנו עם מוזיקה חיה. גם בחזרות עצמן. אנחנו - הרקדנים ותזמורת הלהקה - אחד הם. גם בארץ וגם בחו"ל. הריקודים שהלהקה רוקדת הם ריקודים ישנים, שחברו לפני חמישים שנה, כמו "ימין ושמאל", למשל, וריקודים חדשים יותר. הלהקה רוקדת בלקני, בולגרי ועוד. הלהקה קיימת ורוקדת עד היום. הרקדנים צעירים אבל התזמורת מתבגרת. התזמורת מורכבת כמעט מאותם נגנים מאז ועד היום, עם שינויים פה ושם.

ספרי על דן בירון האיש.

דן הוא אדם של אנשים. הוא חבר טוטלי, הדמות והרוח של הלהקה. הלכנו אחריו תמיד. הוא עושה בשבילנו הכל ואנחנו בשבילו הכל. דן הוא איש כל כך מצחיק,

דן בן שמונים
וחי את החיים
בצורה טוטלית.
אחרי שיצא
לפנסיה פתח
בר מצליח.
הוא מטפח את
המוזיקה. כל
הזמן נמצא עם
צעירים, וחי את
החיים בצורה
טובה. דן הוא
איש של אנשים.

מירי קרימולובסקי
חוקרת תרבות
בארץ ובעולם

אם ובתה

גורית קדמן ואיילה גורן קדמן

שני מבטים על ריקודי העם

גרטרוד דיברה גרמנית, החלה לרקוד בגיל 18 וגם נגנה נהדר בפסנתר ואף ציירה. היא הייתה ממש בת משפחה, הייתה יושבת אצלנו ומציירת על המפיות דמויות רוקדות, כמה חבל שלא שמרתי את זה. גורית (כך קוראת גורן קדמן לאמה מ.ק.) עסקה בסופו של דבר בריקודי עם, אני פניתי לתחום המחול האתני. למדתי באוניברסיטה אנתרופולוגיה תחום שקשור מאד לעיסוק שלי בריקודי עדות. כמו גורית יצאתי הרבה לשטח - לכפרים, למושבים, לקיבוצים ואספתי. כמובן שתמיד הייתה השפעה סביבתית על המחול האתני, בכל מקום בגולה זה היה כך. תחום ריקודי העם בארץ היה נתון בדיוק לאותה השפעה - יוצרים אמרו לעצמם: 'בואו ניצור משהו שמושפע מסביבתנו'. כך היו בריקודים מוטיבים בדואים למשל.

אני מאד אוהבת ריקודי עם, אך עניין אותי מאד עיסוקה של גורית בתחום העדות. אהבתי מאד את תכשיטי תימן למשל (איילה תמיד עונדת תכשיטים אלה גם היום ועל אף מוצאה היקני הם נראים כאילו נולדה איתם מ.ק.).

כשהוקם על ידי **חסייה לוי** מדור מחול באקדמיה, התחלתי ללמד שם. המדור גדל והפך לאקדמיה למוסיקה ומחול באוניברסיטה העברית בירושלים. לוי הקימה את המדור, אך גם **שלום חרמון**, שהיה

איילה גורן קדמן נחשבת ובצדק לילדה הראשונה של "עולם" ריקודי העם הישראליים. כמי שנולדה ל"אם המחול העממי" **גורית קדמן** היא נשמה ריקודים ואף רקדה כל חייה. היום ממרומי 90 ופלוס שנותיה היא מביטה אחור אך גם קדימה, חושבת שריקודי העם הישראליים הם לא ממש ישראלים ומקווה שהבסיס שהקימו כאן אמה והיא למחול העממי והאתני הוא בכל זאת אבן דרך שהשפיעה רבות על התרבות שלנו.

גורן קדמן נולדה בווינה וגדלה בתל אביב. בשנים הראשונות למדה בבית חינוך לילדי עובדים, מה שנקרא בהמשך **בית חינוך על שם א.ד. גורדון** (רבים מכירים את בית הספר הזה במקומו ברחוב לסל ובהמשך ברחוב הירקון אך איילה מבקשת לציין כי כשהיא הייתה תלמידה עוד היה בית הספר ברחוב בוגרשוב).

בהמשך למדה בתיכון חדש (אז ברחוב הירקון): "בתקופת מלחמת העולם השנייה למדנו לבחינות וחילים בצבא הבריטי באו לראות אותנו. עד היום אני זוכרת את השיחות אתם", היא מספרת. "כבר אז", היא מדגישה, "כילדה שגדלה בבית שתרבות הגוף הייתה מאד חשובה בו, הייתי מודעת לנושאים כמו חינוך וגימנסטיקה. התרבות של 'נפש בריאה בגוף בריא' הייתה מאד משמעותית בתרבות הגרמנית עליה גדלתי".

בצבא שרתה איילה בלהקה צבאית. אחד מחבריה היה **שמוליק סגל**, לימים שחקן תיאטרון "הבימה". אחר כך סיימה את הסמינר של **לוטה קריסטלי** לתרבות הגוף ועבדה בפיזיותרפיה ולמדה מחול אצל הגדולה מכולן - **גרטרוד קראוס** האגדית, לצדה למדה חברה נחמדה... הזמרת **יפה ירקוני**.

איילה מספרת:

הסטודיו של גרטרוד ברחוב פרוג היה מקום קסום,

"היא תמיד
התעניינה
בפולקלור איפה
שיש פולקלור
הוא נשמר כי
אנשים משמרים
אותו דווקא
בגלל שזה לא
מסודר ולא כתוב
בשום מקום"

הורה אגדתי בקורס חיילים 1946

הורה אגדתי בקורס חיילים משוחררים 1946

מחוץ לארץ. גורית חשבה שזאת תרבות של העם שלא זקוקה לתעודות ותארים אני לעומת זאת חשבת ועדיין חושבת שהכנסת התחום לאקדמיה העלתה את חשיבותו וגם נתנה כבוד לעדות השונות ששימרו אותו. משמח אותי שהיום מציינים את המימונה, הסהרנה והסיגד, בפסטיבלים השונים כדוגמת פסטיבל כרמיאל. אני רואה יוצרים ישראלים שמושפעים ממוטיבים של עדות שונות וזה תהליך טבעי מצוין.

גורית קדמן (גרט קאופמן) אמה של איילה נולדה ב-1897 למשפחה יהודית חילונית בליפציג שבגרמניה. היא למדה פילוסופיה ופסיכולוגיה באוניברסיטת ליפציג והייתה נחושה להגיע לארץ ישראל. בתנועת הנוער הגרמנית "בלאו וייס" הכירה את **לאו קאופמן**. יחד עלו ארצה ב-1920. עם תינוקם הרך **רפאל** היו מראשוני מתיישבי חוות חפציבה. בהמשך, עם גדוד העבודה עברו לקיבוץ תל יוסף שם התוודעה גורית לריקודים שרקדו בהתיישבות העובדת. כבר אז לא היה עולם הריקודים זר לה שכן גם בגרמניה התעניינה בפולקלור ורקדה ריקודי עם גרמניים וריקודי עמים. בגרמניה עסקה בהתעמלות או כפי שאיילה מכנה ב"גמנסטיקה".

את נושא ההתעמלות ופיתוח הגוף הביאו לכאן העולות מגרמניה. זכורה לטוב גם הילדה קסטן תלמידתה של **גרטרוד קראוס** ולימים רקדנית וכוריאוגרפית בזכות עצמה (אמו של הבימאי **מיקי גורביץ**). משרד החינוך עוד לא האמין אז בגימנסטיקה ולכן גורית החליטה להקים ארגון למורים לגמנסטיקה וזה... היה ממש לא פשוט. בתוך לימודי הגמנסטיקה היו גם שיעורי תנועה.

איך הגיעה גורית לריקודי העם? אני שואלת. "היא תמיד התעניינה בפולקלור איפה שיש פולקלור הוא נשמר כי אנשים משמרים אותו דווקא בגלל שזה

להקת הפועל 1947

גורית קדמן בחג הביכורים בשער העמקים-1949

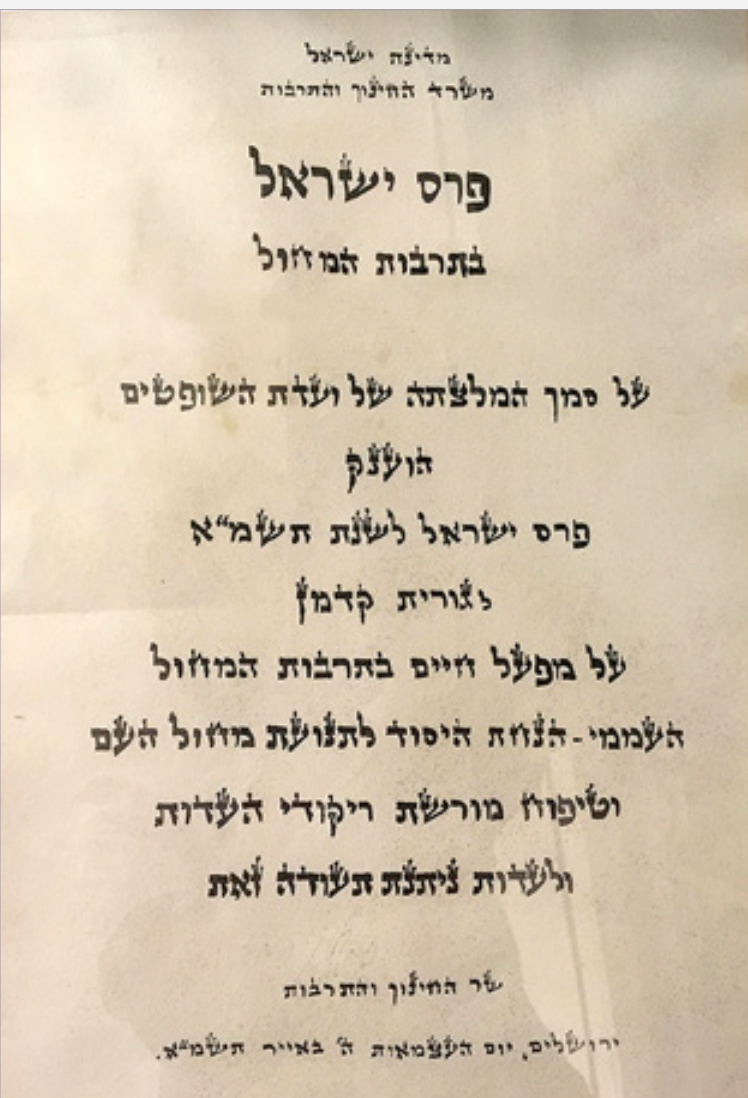
אז במשרד החינוך, דחף להקמת המחלקה הזאת. חרמון ניהל את המדור לתרבות הגוף במשרד החינוך והוא שאמר לחסיה כמה חשוב ללמד במדור גם מחול אתני.

את התחום הזה לימדתי אני במשך 25 שנים. התלמידים מאד אהבו את זה וצריך לומר שזה היה מאד יוצא דופן בתוך כל המקצועות שנלמדו שם, כי הייתי מקפידה להביא את אנשי העדות לדבר בשיעורים שלי והמפגש עם האנשים עצמם היה מאד משמעותי בהבנת המחול הזה. גורית הייתה מאד מרוצה שזה נכנס לאקדמיה כי סוף סוף מישהו שבאמת עוסק במחול ויצירה, מלמד ריקודי עדות. העמדת הרבה דורות של רקדנים שלמדו את התחום החשוב הזה.

היום חיה גורן קדמן בתל אביב עם בן זוגה **פרופ' אריה (ארטי) גורן**, לשעבר מרצה להיסטוריה באוניברסיטה העברית). הם הורים לשני בנים **עמוס** העוסק בהשקעות הון סיכון ו**אבנר** - רופא ילדים וסבים ל-5 נכדים ונין אחד.

גורית תמיד אמרה: "עם שאין לו ריקודי-עם איננו עם". גורית ואני, שתינו האמנו שחייבים לשמר את הריקודים

ריקודי העם
היום משקפים
את רוח הזמן.
כיוון שהעם
מחליט
אי אפשר
ללכת נגד זה.

ולמנהל שיכון עובדים אז גם עברו להתגורר בתל אביב. אך לא רק עם לאו חלקה את חייה... בבית חי אביה באושר רב עם... שתי נשים. השנייה הייתה **שולמית**, רופאה במקצועה. לרפאל ואמנון שני ילדיה הגדולים של גורית התווספו במהרה שתי אחיות: **אבישג** בתם של שולמית ולא **ואיילה** הבת הצעירה של גורית ולא. כולם חיו בהרמוניה ובגלוי בבית בתל אביב.

"הקפדנו בבית על אורח חיים בריא" מספרת **גורן קדמן** "אמא הייתה מאד פעילה הייתה מלמדת שחייה והתעמלות על גג ביתנו ברחוב של"ג. שיעורי ההתעמלות התנהלו בעירום, זה היה חלק מהאידאולוגיה של להיות חלק מהטבע. שולמית עבדה כרופאה אך גם ניהלה את הבית. זה היה בית מיוחד ללא ספק. כשמדינת יוון קיבלה עצמאות נסעה שולמית לעזור שם כרופאה. היא השאירה את ניהול הבית שקודם היה כולו על כתפיה ל... גורית. זה לא היה פשוט".

גורית חיה את ריקודי העם וקידמה את התחום בכל דרך אפשרית. ב-1944, בעת שלימדה בסמינר הקיבוצים קורס ראשון למדריכי ריקודי עם, חיברה בין תלמידיה למוסיקאים ורקדנים שפעלו בקיבוצים

לא מסודר ולא כתוב בשום מקום. כשאני התחלתי לעסוק בתחום גם אני הבנתי את זה ולכן עשיתי ממש מסע של איסוף".

אך אם נחזור לגורית, היא חיפשה משהו בנוסף לעניין הגופני משהו שיאחד את העולים שפגשה שהגיעו מכל קצוות העולם לארץ הזאת. "אם אין לנו ריקודי עם כי כל היהודים היו בגולה אז צריך להמציא ריקודי עם" - הקפידה לומר. לא צריך להמציא יש מאיין כי יש לנו מקורות, התנ"ך למשל.

בתחילת הדרך היא יצרה מעט מאד ריקודים. מה שהיא כן עשתה, וזה היה מאד חשוב, זה לתעד. היא תעדה בסרטים. מהתיעוד הזה נולדו דברים. הסביבה האקזוטית של ארצות מוצאם השפיעה על העולים, גם על אלה שבאו מארצות אשכנז. לא חשוב היה אם המקורות היו מסביבה יהודית דווקא, כל מקור סביבתי היה מתאים. כך נולד למשל הריקוד "דבקה רפיח". היא הייתה אומרת: "רק צריך לארגן את זה". היא חשבה על ארגון יקני כמובן, אומרת איילה בחיור. גורית הייתה אישה יוצאת דופן בכל הדרך שבה חיה, גם בתחום המקצועי וגם בתחום האישי. אפילו השם קדמן, שעוברת מהשם קאופמן, היה פרי המצאתה של גורית "היא אמרה קדמן ולא קדמון אנחנו לא קדמונים אלא להיפך אני רוצה לקדם דברים", מספרת הבת.

את חייה חלקה כאמור עם **לאו קאופמן**, כלכלן ומומחה למטבעות ארץ ישראלים (את אוסף המטבעות שלו תרם למוזיאון "הארץ" ברמת אביב להקמת ביתן המטבעות הנקרא היום על שמו. היום מוזיאון ארץ ישראל). לימים הפך למרכז מחלקת השיכון בהסתדרות

הרקדה על הגג

אם גורית הייתה חיה היום, מה היא הייתה אומרת על ריקודי העם של היום?

"זה מעניין לחשוב על זה, כי כבר בחייה היו שאמרו לה: 'כל משתיך בקיר ממציא ריקוד, בואי נקים ועדה והיא שתקבע מה ראוי'. זה מאד הרגיז אותה והיא מייד אמרה 'אני אקבע? העם ירקוד מה שטוב לו, ועדה לא תעזור!' היא המשיכה ואמרה שהחשוב הוא שאלה הממציאים את ריקודי העם צריכים שיהיה להם יסוד, מקור כלשהו. צריך לדעת לבנות ריקוד, אבל שאני אקבע?! צריך למצוא מקומות שיאפשרו ללמד ריקודים אתניים ואיזה שהוא בסיס למחול של העם היהודי באשר הוא, ואז, זה יחלחל גם לריקוד הנקרא 'ריקוד עם'. לגורית היה יחס מאד דמוקרטי לנושא הזה. 'אם הם אוהבים את זה אז גם אני אוהבת את זה', היא הייתה אומרת. היא הייתה מאד מתקדמת בהשקפת עולמה גם בתחום הריקודים כמו בחיים הפרטיים שלה כשהתחיל הסיפור עם שולמית מישהו סיפר שהוא אמר ללאו שיתגרש מגורית אבל גורית ישר אמרה 'מדוע שלא נוסף אותה לבית שלנו?'"

ומהי דעתך על ריקודי העם היום?

"אני קוראת לאנשים האלה 'מחברים' כי הם 'מחברים חיבורים' בלי ידיעה ממשית ולכן הם לא יוצרים. לכן אני גם שמחה שמלמדים את זה באקדמיה. לא מוצא חן בעיני שהריקודים אבדו את אופיים הישראלי, אנחנו לא בדיוק יודעים מה זה. היום זה מעין מיש-מש כזה. יש עדיין צורך לרקוד ביחד, ה"ביחד" עדיין מושך אנשים, אך הבעיה שאין ידע, יש רק כישרון וזה... לא מספיק. ריקודי העם היום משקפים את רוח הזמן. כיוון שהעם מחליט אי אפשר ללכת נגד זה."

טקס בקרייתת המחול, פסטיבל דליה 1958

וכך קם כנס המחולות בדליה. יחד עם המחלקה לפולקלור באוניברסיטה העברית היא הקימה את המפעל לטיפוח ריקודי עדות, כך גם הקימה את המדור לריקודי עם בהסתדרות ועבדה שם.

בראשית, המוקד של המחול העממי היה כמובן בהתיישבות העובדת, אך אט אט זה דווקא עבר לעיר ופתאום העירונים נהיו ל"גיבורי הריקודים". בהמשך היא הקימה גם את להקת המחול של "הפועל". איילה ניהלה בירושלים את קורס המדריכים ואח"כ הצטרפה אליה **ברכה דודאי**.

ב-1981 קיבלה גורית את פרס ישראל. זה היה בתקופה של בגין אבל היא אמרה ש"מוטב מאוחר מאשר אף פעם לא". עד סוף חייה היא הקפידה על אורח חיים בריא והלכה לעולמה בגיל 91.

הורה אגדתי בחוג של הפועל תל אביב 1951

מחנה "בתנועה" באילת

על "בתנועה" 2019 - קמפ המחול הישראלי הגדול בעולם*

לפי המארגנים, הגיעו כ-3,000 משתתפים, ביניהם מעל 100 מחו"ל, מארצות כמו אוסטרליה (11 משתתפים), אוסטרליה, צ'כיה, אנגליה, פינלנד, צרפת (40), גרמניה, הונגריה, רומניה, אורוגוואי וארה"ב. לפי רשימה זו של ארצות ברור שריקודי עם ישראלים כבר הפכו לתופעה תרבותית כלל עולמית.

במחנה "בתנועה" השתתפו 28 מרקידים ידועים מישראל. מתוכם, המוכרים בגרמניה - מינכן או פפנהיים דרך "Israelisches Tanzhaus" הם: **מיכאל ברזלי, גדי ביטון, ערן ביטון, ירון כרמל, דרור דוידי, ירון אלפסי, הילה מוקדסי, אבנר נעים, תמיר שרצה, יגאל טריקי ויענקל'ה זיו.**

כפי שאמר לי **גדי ביטון**, כוח האדם והמאמץ התשתיתי בהפקות אלה דורש הרבה יותר מאשר ההרקדות עצמן: במה מתאימה, טכנאי סאונד, סידורי כסאות של עד 3,000 אורחים (רק משתתפי המחנות הורשו להיכנס), תאורה, ניהול אבטחה וכיו"ב.

הרקדות בקמפ התקיימו בו-זמנית בשש רחבות, כאשר הגדולה ביותר מביניהן, לדברי **ירון כרמל**, משתרעת על שטח של 1,200 מ"ר (מעל דונם אחד) ומקורה במהלך היום, כדי להגן על הרקדנים מפני השמש. בסוף אוקטובר, אילת עדיין עם טמפרטורות קיץ של מעל 30 מעלות צלזיוס.

למעשה, אין שום דבר חדש ברעיון של קיום מחנה ריקודי-עם של מספר ימים הכולל לינה. כבר ב-1961, **פרד ברוק**, יליד וינה, החל באירועים כאלה עם מחנה "בלו סטאר" בצפון קרוליינה. מאוחר יותר התקיימו אירועים מרכזיים נוספים בארצות הברית, כולל מחנה המחול הישראלי "ריקוד" בקליפורניה, כמו גם "הורה שלום" ו"הורה כיף" בניו יורק. דוגמה לאירוע מרכזי שהוקם מחוץ לארצות הברית החל בשנת 1978 ונקרא "מחול אירופה" של **מוריס סטון** באנגליה והתקיים בכל שנה בחודשי הקיץ.

כמעט חצי מאה אחרי המחנה הראשון בארצות הברית, בשנת 2009, הכוריאוגרף ומרקיד פופולארי ללא ספק, **גדי ביטון**, השיק גרסה ישראלית משלו למחנה ריקודי-עם וקרא לו בשם "בתנועה", פשוטו כמשמעו. בישראל, מתקיימות הרקדות בכל מקום, וכמעט בכל יום. לפיכך, מחנה ריקודי-עם של מספר ימים כמעט שאינו הכרחי. עם זאת, **משה תלם**, החקלאי מרישפון, החל כבר באמצע שנות השבעים של המאה הקודמת, לארגן סופי שבוע של מחול במרכז הימי קיסריה. סופי שבוע אלה נמשכו כ-15 שנה. אחריו החל גם **מישאל ברזלי** לארגן סופי שבוע של ריקודי-עם.

לאחר הפסקה ארוכה יותר, נראה שהגיע הזמן לתת למשהו דומה הזדמנות נוספת. ואכן, ביטון החל בהכנות למחנה מקומי חדש לפני 11 שנים. הצוות המארגן היה מעוניין ביותר מאשר רק הרקדות. ולכן, הקונספט החדש כלל גם הופעות של זמרים, דבר שתורם להצלחת אירוע של יומיים וחצי. כ-650 אנשים השתתפו במחנה "בתנועה" הראשון.

לאחר מספר שנים מוצלחות, נוסף יום למחנה, ובשנת 2019, קהילת הרוקדים שמחה לקבל את ההכרזה על האירוע ה-11, בין התאריכים 23-26 באוקטובר.

* המאמר המקורי פורסם בגרמנית בנובמבר 2019 במגזין הגרמני, Jüdische Rundschau.

מתי גולדשמיט
צילומים:
מתי גולדשמיט

(הכתבה נעשתה
הרבה הרבה לפני
משבר הקורונה)

גדי ביטון

ירון כרמל

מופיעים: ירון כרמל, קרן אורן ואלמוג בן עמי

חימום לפני המופע בבריכה

להקת המחול משגב

הרוקדנים: עדי ישראלי, פלומה רפאל, ומשה בן סימון

החבילה הכוללת, או כ-650 אירו (\$720). התקציב הכולל של האירוע, על פי ביטון, מגיע לכ-5 מיליון שקלים (או 1.28 אירו / 1.42 מיליון דולר) וללא שימוש בכספי ציבור.

כוכבי הפופ שהוזמנו ל"בתנועה" מייצגים למעשה את ה"מי ומי" של סצנת המוסיקה הבידורית הישראלית. בשנת 2019 הופיע לראשונה **אריאל זילבר**, ותיק הפופ הישראלי ומייסד להקת הרוק "תמוז" ב-1974 עם **שלום חנוך**. אחריו ביום חמישי הגיע **משה פרץ** - אלילים של בני נוער ישראלים, המחזיק בכמה אלבומי זהב ופלטינה. הקונצרט הראשון ביום שישי נערך על ידי **בועז שרעבי**, המתהדר ביותר משלושים תקליטי להיטים בקריירה הארוכה שלו.

הישראלים נוטים, לעתים קרובות, להגיע באיחור של כחצי שעה ויותר, אך הוא התחיל בדיוק בשעה

רחבת הריקודים השנייה בגודלה, הכוללת 800 מ"ר, ממוקמת באולם מאולתר עם מיזוג אוויר, מבודד ממתחם המלון. כל רחבות הריקודים בנויות לוחות עץ לנוחות הרוקדים. רוב המשתתפים היו די מתקדמים, ועדיין, על מנת להגיע לכולם, היו שיעורים לרמת מתחילים, בינוניים, ואף הרקדות לנשים בלבד. כמו בכל מקום בישראל, גם מקומם של הרוקדים בכיסאות גלגלים לא נפקד, והועמדו להם שיעורי ריקוד מיוחדים. היו גם הרקדות לפי נושאים מסוימים, למשל ריקודי הורה או דבקות מסורתיות. רחבת ריקודים קטנה יותר הייתה שמורה לריקודי נוסטלגיה, מימיה הראשונים של מדינת ישראל, או עוד לפני הקמתה.

לא כל המשתתפים שהו במלון ספורט - מרכז האירוע. חלקם לקחו חדרים גם במלונות הסמוכים כמו לגונה, ריביירה, רויאל גארדן והמלך שלמה, כולם שייכים לרשת המלונות ישרוטל. בממוצע שילמו המשתתפים כ-2,500 שקל ישראלי (ILS) עבור

כמעט חצי מאה אחרי המחנה הראשון, בארצות הברית, בשנת 2009, הכוריאוגרף ומרקיד פופולארי ללא ספק, גדי ביטון, השיק גרסה ישראלית משלו למחנה ריקודי- עם וקרא לו בשם "בתנועה", פשוטו כמשמעו.

כל ערב נהנו מכמה הופעות ריקוד

אחר שלו, התשובה שקיבל הייתה שיש ריקודים כמעט לכל השירים שלו – עובדה מפתיעה לפחות עבור גאון עצמו. בהחלט, כדאי להזכיר מספר כוכבים שהופיעו בשנים קודמות, כמו **ריטה, עידן רייכל, אייל גולן ושלומי שבת**.

נוסף על כך, המארגנים הזמינו בסך הכול שבע להקות מחול שהופיעו בצהריים ב"מסיבת הברכה" או בערב, לפני הופעות הזמרים.

מלבד הלינה עצמה וההגעה לאילת, כל ההוצאות כמו, ארוחות וכניסה לפעילויות המחול של "בתנועה" היו ללא תשלום עבור המשתתפים. התוכניות היומיות היו רגועות ונעימות. בהחלט היה מרשים לראות יותר מאלף רקדנים להוטים על רחבת הריקודים הראשית גם אחרי חצות.

בלילה האחרון, המשוגעים לדבר נשארו לרקוד עד שש בבוקר. צוות צילום שכלל גם שלוש צעירות נחמדות – **אליסה, קטרינה ומרינה** – צילמו את המשתתפים לבקשתם.

ירון כרמל, רכז תכנית הריקודים, מספר שתכנון הפקת האירוע לשנה הבאה לשנת 2020, מתחיל כבר למחרת סיום האירוע הנוכחי. מה שאומר שבשנת 2020, מיד לאחר חג הסוכות, המחנה ה-12 של בתנועה ייצא לדרך!

הרקדה פתוחה

5 אחר הצהריים גם אם מול זוג בודד של צופים. לכבוד קונצרט השבת עלה לבמה השחקן והזמר יהורם גאון. בשל שפת האם שלו, לדינו, הוא פופולרי במיוחד בקרב יהודי ספרד. כ-3,000 הצופים, צעירים ומבוגרים, שרו אתו לאורך ההופעה כל אחד משיריו. כששאל אם היה אפשר לרקוד לצלילי שיר אחד או

באת לי פתאום

דרור נולד בכרמיאל ביולי 1981, ומתגורר כיום בפרדס חנה. נשוי להילה, שותפתו לחיים, ואב לנועה, יונתן ואריאל.

את ילדותו עבר בכרמיאל, עיר שחרטה על דגלה להנחיל את אהבת המחול לבני הנוער, וגם הוא, בטבעיות רבה, התחבר ללהקת המחול המקומית "כרמי מחול כרמיאל" בהדרכת **דדו קראוס**.

דרור מספר: "הלהקות היו עבורי בית שני. היו לי לעוגן. שם ביליתי, גדלתי, התמקצעתי כרקדן והתעצבתי כאדם. דדו היווה עבורי דמות חשובה ומעצבת בשנים אלו. באותן שנים נחשפתי להרקדות ריקודי העם ורקדתי בכרמיאל אצל **ירון כרמל**, שהפך עם הזמן לדמות משמעותית בחיי, מנטור ובעיקר חבר לחיים".

דרכו בלהקות הסתיימה עם גיוסו לצבא. המסלול בו בחר לא אפשר שילוב של השניים. בסיום שירותו הצבאי יצא לטיול גדול בדרום אמריקה, וכששב לאזרחות חזר לרקוד בהרקדות והתחיל להדריך עם ירון בהרקדות בגן שמואל ובמשגב.

במקביל לעבודתו כמדריך למד דרור לתואר ראשון במנהל עסקים וסחר בינלאומי במכללת רופין. בעת הלימודים העתיק את מגוריו לאזור חדרה והסביבה. הקים משפחה שקבעה את מגוריה בפרדס חנה.

כיום מרקיד בעמק הירדן, בקיבוץ אשדות יעקוב איחוד בימי שני, בקיבוץ שדות ים בימי רביעי ובמוצ"ש בטבריה.

על הריקוד הוא מספר:

האמת, בכל שנותיי כמרקיד מעולם לא חיברתי ריקוד עם (מלבד ריקוד שורות בשם Bata Lete). חייתי עם זה לגמרי בשלום. תמיד בחרתי ללמד בהרקדות את מה שנראה לי הכי מתאים ופופולרי ללא קשר לזהות היוצר.

תמיד כשהאזנתי לשיר שריגש אותי, דמיינתי לעצמי איזה סגנון של ריקוד הייתי רוצה שיחברו לו. לפעמים פגעתי לא רע ולפעמים הייתי רחוק מהמציאות. הדרך לחיבור הריקוד "באת לי פתאום" התחילה מהקשר לשיר.

את השיר כתבה והלחינה **קן פלס** והיא מבצעת אותו בדואט עם **רוני אלטר**, זמרת ישראלית מצליחה בפריז. הוריה של קן, **מירי ודורון פלס**, רוקדים אצלי בעמק הירדן. דרכם נחשפתי לשיר לראשונה. עוד באותו הערב, בדרכי חזרה הביתה

מההרקדה, האזנתי ברכב לשיר וכשהגעתי לפזמון חשתי צמרמורת בכל הגוף.

בימים שחלפו, מצאתי את עצמי מאזין לשיר שוב ושוב בכל נסיעה. מבדיקה באתר הרשומים של **ארגון הרוקדים והכוריאוגרפים בארץ ובעולם**, הבנתי שהשיר רשום על **גדי ביטון** והרגשתי צורך לשתף אותו בסגנון הריקוד שהייתי מבקש שיחבר לשיר (בקריצה כמובן). התשובה מגדי לא איחרה לבוא, אך הפתיעה:

"אתה רוצה לנסות? להתחיל? אני פה בשבילך להסיר כל פחד. תחליט בית או פזמון, מעגל או זוגות, אקח את השני".

אחרי הצעה כזאת אי אפשר באמת להגיד "לא". הוא פתח לי את הדלת, הציע שיתוף פעולה ותמיכה, מה כבר יכול להיות?? אנסה. הקשבתי לשיר שוב... היה לי ברור שאנחנו

דרור דוירי

דרור דוירי:

<https://bit.ly/2Niqkok>

הריקוד:

<https://bit.ly/3dID342>

החוגים:

<https://bit.ly/37KLR2i>

בנימה אישית:

אנחנו כולנו בשיאה של תקופה מאתגרת מאוד, עם נגיף הקורונה והשלכותיו. אחרי פגרה ארוכה של כ-3 חודשים, אט, אט ההרקדות חוזרות לפעול, צעד אחד קדימה, שניים אחורה. התמהיל שונה, מספר הרוקדים שונה, האווירה שונה... הכל אחר.

כולי תקווה שבהקדם נוכל כולנו לרקוד יחד באופן חופשי יותר ואשמח לשתף את הרוקדים בריקוד חדש נוסף שגם הוא שיתוף פעולה עם גדי ושוב לדואט של **קרן פלס** והפעם עם **עדן חסון** - "שמש תיכנס".

בתקווה לימים טובים יותר לתחום ריקודי העם ולכולנו כעם.

מחברים ריקוד מעגל ואני לוקח אחריות על הפזמון. משם זה כבר רץ, התנועות יצאו בטבעיות ובזרימה מהנשמה אל הגוף ולרצפה.

נפגשנו, גדי ואני, בסטודיו ודסקסנו על החיבור בין חלקי הריקוד. מה יעבוד יותר ומה פחות, נעשו שינויים עד הרגע האחרון, ממש עד ערב הלימוד בהרקדה. משם, לדעתי, הריקוד נרקד תוך שבועות בודדים כמעט בכל מקום.

אני חושב שהיה כאן חיבור מושלם של יוצרת ענקית, **קרן פלס**, לשיר מעולה שהפך להמנון לאומי חובק עולם בתקופת הקורונה. את כל הקסם הזה חיברנו לריקוד שלא מחפש להתחכם יתר על המידה ומכוון להיות נגיש לכולם והנה "באת לי פתאום" - ריקוד החודש.

באת לי פתאום

מילים ולחן: קרן פלס

והעיר שקטה
והשמיים התכסו בעלטה
עד התהום.
זו כמעט הייתה
שעת בין הערביים של חיי
אבל את באת לי פתאום.

באת אלי פתאום
ואמרת לי בואי
אלוהים שומר מקום בקצה היום
לנשים כמוך לתמימות כמוני
כמעט שקעתי
אבל את באת לי פתאום.

ועבר כבר זמן
מאז התחלתי
במסע שלי עד כאן אין חרטות.

כי היה מעונן
וכבר כמעט נגמלתי מלחלום.
אבל את באת לי פתאום.

באת אלי פתאום
ואמרת לי בואי
אלוהים שומר מקום בקצה היום
לנשים כמוך לטיפשות כמוני
כמעט שקעתי
אבל את באת לי פתאום.

והעיר שקטה
והשמיים התכסו בעלטה
עד התהום.
זו כמעט הייתה
שעת בין הערביים של חיי
אבל את באת לי פתאום

- 16-9 כמו 1-8 החל בשמאל.
- 18-17 חצי סיבוב ימינה ולפנים על ק"מ בשתי פסיעות החל בימין, מסיימים עם הגב נכ"ש.
- 20-19 צעדת כפיפה לאחור בימין.
- 22-21 דריכה בימין ימינה למ"מ, תוך התרוממות על ימין והרמת הידיים למעלה לצדדים; שהייה.
- 26-23 שיכול בשמאל מאחורי ימינה למ"מ; ימין ימינה; שיכול בשמאל לפני ימין; פסיעה בימין במקום מאחור.
- 28-27 3/4 סיבוב שמאלה לק"מ בשתי פסיעות החל בשמאל.

- באת לי פתאום**
מילים: קרן פלס
לחן: גלעד שמואלי, קרן פלס
ריקוד: דרור דוידי וגדי ביטון
צורת הקבוצה: מעגל
מבנה הריקוד: בית אחד, שלושה חלקים
משקל: 4/4
- חלק א': עמידה רגילה, פנים נכש.**
- 4-1 צעדת חילוף לפנים החל בימין ושיוף בשמאל.
 - 8-5 צעדת כפיפה לפנים ולאחור בשמאל.

בהונות והושטת יד שמאל למעלה; שהייה. פסיעה בימין במקום מאחור; העברת משקל לשמאל שמאלה על ק"מ תוך פניה למ"מ. כמו 1-8, מתחילים בסיבוב ורבע ימינה. פסיעה בימין. לפנים למ"מ תוך הרמת ידיים למעלה; שהייה; פסיעה בשמאל לפנים למ"מ; שהייה. חצי סיבוב ימינה למ"מ בשתי פסיעות החל בימין, מסיימים עם הגב למ"מ. צעדת כפיפה בימין לאחור. צעדת חילוף בימין לפנים כלפי ח"מ, בסיומה חצי סיבוב ציר על ימין ימינה. מסיימים עם הפנים למ"מ. צעדת חילוף החל בשמאל לאחור אל ק"מ, תוך פריסת הידיים לפנים והבאתם לאחור לשיכול מאחורי הגב.

חלק ד': פנים נכ"ש. הידיים בשיכול מאחורי הגב לאורך כל החלק.

צעדת חילוף בימין לפנים על ק"מ נכ"ש תוך התקדמות קלה באלכסון שמאלה. כמו 1-4 בשמאל באלכסון ימינה. צעדת כפיפה בימין לפנים. פסיעה בימין לאחור תוך פנייה ימינה (הגב כלפי מ"מ; שהייה). סיבוב ורבע שמאלה על ק"מ תוך התקדמות נכ"ש בארבע פסיעות החל בשמאל. כמו 1-16 החל בשמאל באלכסון כלפי ח"מ.

צעדת חילוף לאחור לק"מ. החל בשמאל. חלק א' חוזר פעמיים

חלק ב': עמידה רגילה.

2-1 העברת משקל מצד לצד החל בימין ימינה. 4-3 דריכה בימין ימינה ועליה על בהונות; שהייה. 8-5 שיכול בשמאל לפני ימין; פסיעה בימין במקום מאחור; פסיעה בשמאל שמאלה; שהייה. 12-9 שיכול בימין לפני שמאל; פסיעה בשמאל שמאלה על ק"מ תוך פניה ימינה (מסיימים עם הפנים נכ"ש); פסיעה בימין לאחור; שהייה תוך הרמת ידיים למעלה. 16-13 צעדת חילוף לפנים החל בשמאל. 18-17 העברת משקל בימין ימינה לח"מ; פסיעה בשמאל במקום. 20-19 שיכול בימין מאחורי שמאל; שמאלה למ"מ תוך חצי סיבוב שמאלה על רגל שמאל (מסיימים עם כתף ימין למ"מ). 24-21 העברת משקל בימין ימינה למ"מ תוך הושטת יד ימין ימינה; שהייה; העברת משקל בשמאל שמאלה תוך הושטת יד שמאל שמאלה כלפי ח"מ; שהייה. 32-25 כמו 17-24 יציאה החוצה כלפי ק"מ.

חלק ג': פנים נכ"ש.

4-1 סיבוב ימינה על ק"מ בשלושה צעדים החל בימין; שהייה (מסיימים עם הפנים נכ"ש). 6-5 פסיעה בשמאל לפנים נכ"ש תוך עליה על

כולי תקווה
שבהקדם נוכל
כולנו לרקוד
יחד באופן
חופשי יותר
ואשמח לשתף
את הרוקדים
בריקוד חדש
נוסף

החוויות של אלכס

אלכס הובר מתעד במצלמתו את האירועים החשובים של רוקדי העם

אלעד שטמר: הרקדות רטרו בהשראת אביו, הדרכות בקורס כרמיאל וסופ"ש בים המלח

הרקדת "רטרו". באחת ההרקדות האלה הוא הקרין על מסך ענק, צילומים מהרקדותיו של אביו המנוח ובהן שומעים הרוקדים את קולו ורוקדים ביחד עם הרוקדים על המסך.

אלעד מדריך מבוקש מאד ברחבי העולם במסגרת מחנות רוקדי עם ישראל ובינלאומי ומקיים שיתופי פעולה ומרתונים עם מרקידים בארץ ובעולם.

התמונות מהרקדות "רטרו", מסופ"ש בים המלח ומקורסי המדריכים של פסטיבל כרמיאל.

אלעד שטמר - רקדן, מדריך, כוריאוגרף, זמר, מוסיקאי, סטנדאפיסט ומפיק מוכשר. החל להרקיד בגיל 13 בחוגים של אביו **אלי שטמר** ז"ל ובשפת הים.

כאשר סיים את בית הספר התיכון, חלה אביו ונבצר ממנו להרקיד. בתקופה זו נכנס אלעד לנעליו הגדולות של אביו וניהל לבדו את ההרקדות.

אלי האב נפטר באפריל 2008, ושטמר הצעיר המשיך בדרכו. שמן של הרקדותיו יצא למרחקים, והרוקדים מגיעים בהמוניהם ממרחקים. בשנים האחרונות אלעד מקיים שלוש הרקדות שבועיות קבועות, מצליחות למדי: בהיכל הספורט "אביב" ברעננה, בקיבוץ גבעת חיים (מאוחד) והצעירה ביניהן בקיבוץ הראל (מעגלים בלבד). בנוסף מפיק אלעד סוף שבוע שנתי בים המלח.

אלעד רוקד עם אבא מיקי בסופ"ש בים המלח

אלעד מקיים אחת לחודשיים

אלעד מוביל את הרוקדים

במרכז המעגל בגבעת חיים

בהרקדת הרטרו לזכרו של אבא אלעד מוביל לקולו של אלי שטמר

אלעד מדגים ריקוד שורות

מיכל מילר-שטמר מובילה בריקודי שורות

אלעד מנחה את הרוקדים עם חיוך

קורס מדריכי מחול 2015

קורס מדריכי מחול 2017

מפל אובו!
למשחת
שאר
האתרחבת...
ברכות להוצאתה של הבת מיאוי

קורס מדריכי מחול 2012

JIM GOLD INTERNATIONAL FOLK TOURS: 2021-23

Travel Broadens One!

Our trips are for folk dancers, non-dancers, and anyone with a love of travel and culture. www.jimgold.com

2021 ALBANIA and KOSOVO: May 4-16, ext. 16-18, 2021 | Led by Lee Otterhol. Tirana, Durres, Vlora Folk Dance Festival! Kruja, Saranda, Berat, Shkodra, Gjirokastra

PERU, BOLIVIA, CHILE: May 22-June 3, 2021 | Led by Martha Tavera Cuzco. Sacred Valley, Machu Picchu, Quechua Village, Lake Titicaca, Uyuni, La Paz, Atacama Desert

NORWAY, DENMARK, SWEDEN: June 8-21, 2021 | Led by Lee Otterholt. Oslo, Gothenburg, Helsingborg, Copenhagen

BULGARIA: August 2-15, 2021 Koprivshtitsa Folk Festival Tour! Led by Jim Gold and Lee Otterholt. Sofia, Plovdiv, Bansko, Veliko Turnovo

GREECE and the GREEK ISLANDS: October 9-22, 2021 Led by Jim Gold and/or Lee Otterholt. Athens, Nauplia, Sparta, Olympia, Delphi, Meteora, Mycenae, and Epidaurus, Greek Island Cruise to Mykonos, Crete, Rhodes, Patmos, Kusadasi (Turkey)

2022 ISRAEL: March 13-24, 2022 or Germany in June Led by Jim Gold, Joe Freedman and Lee Friedman. Jerusalem, Masada, Tel Aviv, Galilee, Haifa, Tiberias, Safed, and Golan Heights

ROMANIA: October 3-16, 2022 Klezmer and Folk Dance Tour Led by Jim Gold with Nancy Hoffman and Lee Friedman. Bucharest, Brasov. Sibiu

2023 GERMANY, AUSTRIA, LICHTENSTEIN, SWITZERLAND: June 14-27, 2023. Folk Dance and Yodeling Tour. Led by Jim Gold, Lee Otterholt and Lee Friedman. Munich, Salzburg, Innsbruck, Swiss Alps, Lucerne, Zurich

IRELAND: August 5-17, 2023. Led by Jim Gold and Lee Friedman Galway, Connemara, Aran islands, Doolin, Killarney, Kerry, Cork, Blarney, Dublin

SPAIN: September 14-27, 2023. Led by Lee Otterholt Malaga, Cadiz, Seville, Cordoba, Jaen, Granada

TOUR REGISTRATION: Can't wait to go! Reserve my place!

Chose your tour. \$200 per person deposit. Or register and send deposits on line at: www.jimgold.com/folk-tours

Tour(s) desired

Name Address

Phone (.....) Email

Jim Gold International, Inc. 497 Cumberland Avenue, Teaneck, NJ 07666 U.S.A.
(201) 836-0362 • www.jimgold.com • Email: jimgold@jimgold.com